

MS 10140

Order van de Gebeden der hoogst
Teyde...

1741

System no. 0084956

These images are from the collection of the Library of the Jewish Theological Seminary (JTS). JTS holds the copyrights to these images. The images may be downloaded or printed by individuals for personal use only, but may not be quoted or reproduced in any publication without the prior permission of JTS.

הועתק והוכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org
ע"י היים תש"ע

Order

van de Gebeden der Hoogst-
sijde der Soode overgeset
uyt 't Hebreeuwse in
Nederduytsche Gespraeken
in Amsterdam door

Mich: Lopez Pinto

a.º 5508 a.º 1741

Æ 78:

These images are from the collection of the Library of the Jewish Theological Seminary (JTS). JTS holds the copyrights to these images. The images may be downloaded or printed by individuals for personal use only, but may not be quoted or reproduced in any publication without the prior permission of JTS.

These images are from the collection of the Library of the Jewish Theological Seminary (JTS). JTS holds the copyrights to these images. The images may be downloaded or printed by individuals for personal use only, but may not be quoted or reproduced in any publication without the prior permission of JTS.

Avont Gebeth ¹

Van Feest daegen off hooghtyden. Als een Feest daegh Komt in Sabbath, soo seght men eerst den Psalm 92: 93: mit bladt 6. en daer nae het Psalm van de Feest.

Psalm van Paesschen.

Psalm 107.

Loeft de Heere, want hy is goet, want syne goederterheit is in der eeuwicheyt. Dat sulke de bevrydde des Heeren seggen, die hy van de handt der wederpartyders gevrydt heeft. Ende die hy uyt de landen versamesamelt heeft, van 't Oosten, en van 't Westen.

2

Geboden, ende de raet des allertieghsten onwerdelick
verwerpen hadden. Daarom hy haer, het herte door
swarigheit vernedert heeft, sy zyn gestruyckelt, ende
daer en was geen helper. Doch roepende tot den Heere
in de benauwtheit die sy hadden, verlostte hope in ha
re angstten. Hy voerde se in de duysternisse ende des
chadewe des doots, ende hy brack haer banden. Laet
se voor den Heere syne goedertierenheit loven, ende
syne wonderwerken voor de kinderen der mens
chen. Want hy heeft de lippen der wyden geluyken
ende d'waren grondelen in dusten ghewordet.
sette werden om den wegh haer enotredinge en
de om haere ongerechtigheden gelaeghet. Haere ziele
le greuvelde van alle spise, ende sy waren tot aen

Van't **W**onderlyc vanden **W**oestynne dw-
aelden, in enen wegh der wildernisse, die geene stadt
ter wooninge en vonden. Sy waren hongerigh, oock
dorstigh, haere ziele was in hen overstedt. Doch roe-
pende tot den Heere in de benaemtheyt die sy had-
den, heeft hy se geredt uyt haere anghsten, Ende hy
leydde se op enen rechten wegh, om te gaen tot een
stadt ter wooninge. Laet se voor den Heere syne goe-
dertierenheyt loven, ende syne wonderwerken
voor de kinderen der menschen. Want hy de dorsti-
ge ziele verzadicht, ende de hongerige ziel met goet
vervult heeft, die in duysternisse, ende schaduwe des
doots saten gebonden met verdrukkinge ende yer.
Om dat se wederspännigh waren geweest tegen Godes,
geboden

3

Sy danssen ende waggelen als een dronckerman
ende al haere wysheit moet verolonden. Doch roepen
de tot de Heere inde benauwtheyt die sy hadden. soo
veerde hyse uyt haere angsten. Hy doet den storm
stille staen, soo dat haere golven stille swygen. Dan
synse verblydt, om datse gestilt zyn, ende dat hyse
tot de haven haerer begeerte geleyt heeft. Laetse voor
den Heere synre goedertierenheyt loven, ende synre
wonderwerken voor de kinderen der menschen.
Ende hem verhoeyge in de gemeynte des volcks
ende mit gesteelte der eudsten, hem roemen. Hy
stelt de rivieren tot een woestyne, ende water tech-
ten tot een dorstigh lant. Het vruchtbaer lant tot
seuten grent, on de boosheyt der gener. die daer

De poorten des doots gekomen. Doch roepende tot
aen den Heere in de benauwtheyt die sy hadden ver-
lore huyt haere angheden. Hy sendt syn woert
uyt, ende heelt dese ende rucktesse uyt haere Kuylen.
Laetse voor den Heere syn goedemercenheyt loven
ende syne wonderwercken voor de Kinderen der
menschen. Ende datse loff offeren offeren, ende met
gequyde syne wercken vertellen. Die met schepen
ter zee afvaren, handeldoende op groote wateren.
Die sien de wercken des Heere ende syne wonder-
wercken in de diepe. Als hy spreekt, so doet hy,
eonen stormwint optaen; die haere ghevoer omhooghe
verheeft. Sy ryen op na den hemel, sy dalen neder
tot in de afgronden, haere ziele versmet van angst.

Ongerechtigheyt stopt haren mont. Wie is wy, die
 neme deese dingen, ~~maer~~ ende datse verstandelick
 letter op de goeder tierentieden des Heeren.

Vetijt ~~het~~ Arent gebeth, in het
 blad 10: tot het eynde.

In Sebusth.

Psalm 68:

Een Psalm, een liedt Davids, weder Opperwangh.
 meester: Sedr sal opstaen sijne vijanden sullen ver-
 stroyt wyden, ende sijne liaters sullen van sijn aen-
 gesichte vlieden. ~~Om~~ salse verdryven gelyck roock
 verdreven wort, gelyck was voor het roeyen smelt,

Innoce[n]t: Als sy stede de hooftstede van eenen rijk
part; ende lieden des landes opsoeken dat h. Ende
sy stede de hooftstede van eenen rijk
ten eenen stadt te weeninge. Ende bezacyen ackers
ende planten wygerder, die in eenen de vrucht
voertrengen. Ende sy zegentse, se dat se seer ver-
moeghuldegen ende haer veer en verminder
hy niet. Die haer verminderen, ende sy ginen
ender door verdrinkinge, ende de veynisse.
Hy stede verdrinkinge, ende de veynisse, ende de vey-
nisse in't veynisse, dieer geen veynisse. Maer sy stede
ghe den veynisse van de verdrinkinge, ende de vey-
nisse, ende de veynisse, dieer geen veynisse. Ende
den. De veynisse in't veynisse, ende de veynisse, ende de vey-
ongerechtigheyt

Sin ay voor het aenschyn Godts, der Godts van Is-
 rael; Ghy hebt uer schilden regen doen druypen.
 O Godt, ende ghy hebt u erfson we gestreket alse
 mat was goworden, u hoop waerde daer in, ghy be-
 reydet de daer in ghy hebt uer vanden dingen. O
 Godt. De Heere gaf te spreken des bootschappers
 van goede tydingen was een ginge heyschare.
 De Koningin der loypharen vloten wech, sy
 vloten wech, ende sy die heere Juyf bleef deelde
 de reof uyt. Al laeghe ghy lieden tuschen twee
 rygen van steenen. Soe sult ghy doch worden als
 vluugelen eenen dyyve, overlackt met silber, ende
 welcker vederen sijn met uytgegravenen geluven
 goud. Als de Almachtighe de Koningin daer in

Sullen de godtloosen vergaen van Godes aengesichte.
Maer der rechtveerdige sullen sich verbliden sy sul-
len van vreughde opspringen voor Godes aengesichte,
ende van blydschappen vrolick zyn. Singet Godepsal-
men, singet syne naem altoeght ~~dat ghy hoorden die~~
inde vlacke velden rydt, om dat syten naem is Heere
ende springet op van vreughde voor syne aengesichte.
Hy is een vader ~~der we-~~ ~~duwen.~~ ~~Godt die de eens anten sett in een huy gesien~~
wert die in boeyen gearangen zyn, maer die gevallen
woonen in het dore. O Godt, doe ghy daer: ~~moet~~ het
aengesichte ures volcks uytcooght, doe ghy daer he-
nen tradet in de woestyne. ~~Seda: Daverde de aerde, oock~~
dropende de hemelen voor Godes aensdijn, selfs, deese

Sinay

Ende hy den Heere, den Heere zyn uytkioms,
 ten tegen den doot. Vaersker sal Godt den Koy sy-
 ner vyanden vslaen: den hayrigen schedel, des
 genen die in zyneschutden wandelt. De Heere,
 heeft gwoeyt ~~in~~ ~~der~~ brengen uyt Basan!
~~ick~~ sal weder brengen uyt de diepten der zee. Op
 dat ghy ~~uwer~~ voet, ja de tonge ~~uwer~~ handen vro-
 acht tekenen in ~~el~~ loet van ~~de~~ ~~ganden~~, van een yege-
 lick van hem. Godt ~~u~~ ~~hellen~~ ~~u~~ gansen gesien, de
 gansen myn Godt, myne Koningh in't Heyligdom.
 De zangers geygen voor de speeli eden, achter, in het
 middelen de trommelende in de ghider. ~~Loet~~ Godt in
 de gemeijten de Heere, ghy die zyt uyt den sprinck-
 ader, Israet; dāw is Binjamin de Kleyne, die over

Verstroyd, wert zy sneet wit, als op Thalmen. De bergh
Basan, is een bergh. Sedes, de bergh Basan is een bul-
tige bergh. Warum springet ghy op, ghy bultiget
berghen? deesen bergh heeft Godt begeert tot syne
wooninge, coek sal der de Heere wonen in eeuwigh-
eyt. Sedts wagenen zyn twee maal tien duysent, de
duysenden verdubbelt, de Heere is onder hen, een
Sinay in Heylticheyt. Ghy zyt opgevaren in de hoog-
te, ghy hebt de gemengene gevangelyck. gvoert, ghy
hebt gaven genomen, om uyt te deelen, onder de
menschē, ja coek, de wederhoorige om, byll, temoo-
nen, o Heere Godt, Deloof zyde. Hette dagh by dagh
overlaedt hy ons die Godt is, onse salicheyt, Sela.
Die Godt is ons een Godt van vele Komene salicheyt,
ende hy

Siet hy geest yrie stent, die stonme der sterckhe.
 geest, Godt sterckte: yrie hoch ey is over Israel, ende
 yrie sterckte inde leven der wolcken: O Godt ghy
 zyt vrieckte, die yrie, die yrie, die dommen de sterckte
 die geest, die sterckte, die sterckte, die sterckte, die sterckte
 y Godt.

Volget Avent gebeth in t'Vad. 10:

Israhel van Sueden over t'Vad

Psalm 124: Een on der wey in yre oock den upper
 sahgnie, die yrie, die yrie, die yrie, die yrie, die yrie, die yrie,
 een hier, die yrie, die yrie, die yrie, die yrie, die yrie, die yrie,
 airt myn siele trott, die yrie, die yrie, die yrie, die yrie, die yrie, die yrie.

Men heerschte, de Vorsten van Juda, met haere ver-
gaderinge, de Vorsten van Zabulon, de Vorsten van
Naphthali. ² Godt heeft ² sterckte geboden sterckte.
O Godt, dat ghy aen ons gewricht hebt. Om uws Tem-
pels wille te Jerusalem sullen ~~de~~ ^{de} Koningen ges-
chenck teelrengeen, Schelt het wildt gedierte ~~der~~ ^{der} ~~zies~~,
de vergaderinge der ~~stieren~~, met de Kalfren der
volcken, ende, dien, ~~die~~ ^{die} sich onderwerpt met stucken
silvers, hy heeft de volcken verstroyt, die, lust hebben
in oorlogen. Princelycke gesanten sullen komen ~~uyt~~
Egypten Moerenlandt sich haesten ~~uyt~~ ^{uyt} handen tot
Godt ~~uyt~~ ^{uyt} te strecken. Ghy Koninkrycken dorac-
de singet Godt, psalminget den Heere. Dien die daer
rydt in den hemel der hemelen die van oudto is.

siet

Uyt het Kleyn geberghite. De afgront roep tot den
 afgront, by het gedruye uwer water gesen, alle u baren
 endelt gaten zyn over my henen, gegaan. Maer de
 Heere sal des dachlyc syne goedertierenheit ghebe
 den, orde den nachten sal oyn liedt by my syn, getet
 tot den Gode, myne steenrots, waarom vergeet ghy my
 waarom ga ic kantwart, van wegen des nyants, or
 der dindighe. ~~Maer~~ Maer ~~en~~ ~~de~~ ~~dit~~ ~~is~~ ~~in~~ ~~mijn~~ ~~lyende~~
 ten hooren ~~en~~ ~~de~~ ~~mijn~~ ~~in~~ ~~de~~ ~~spas~~ ~~tyde~~, als sy den
 gaholue dach tot my seggen, ~~verhoft~~ ~~de~~ ~~Gode~~ —
 Wat buyghs ghy u neder. Om myn ziele ende wat
 zyt ghy onrustigh in my. Hoopt op Gode want ick
 sal hem noch looven, hy is de menighvuldige, ~~en~~ ~~de~~
 singe myn aenlycht ende myn Gode.

Nader levendigen Godt wanner salich ingaende
acnde voor Godts aengesicht staende synen. Myne
tranen sijn myn tot spys daegh ende nacht, end
dat my den gantschen daegh bet my seggen wac
is u Godt. Ick gedencke dat ~~gode~~ ~~ende~~ ~~ste~~ ~~ste~~ myne
ziel uyt in my; om dat ick plach henen te gaen on
der des chere ~~gode~~ ~~ende~~ ~~ste~~ ~~ste~~ met hen te treden na Godes luy
met eene stemme van vreugden gesangh ~~gode~~ ~~ende~~ ~~ste~~ ~~ste~~ loof
ender ~~gode~~ ~~ende~~ ~~ste~~ ~~ste~~ houdende menichte. Wat luyght ~~gode~~ ~~ende~~ ~~ste~~ ~~ste~~
u neder: Om myne ziele ende zyt onrustigh in my.
hoop op Gode, want ick sal hem noch loven ~~gode~~ ~~ende~~ ~~ste~~ ~~ste~~
verloofde syns aengesichts; Om my Godt, myn
ziel luyght haer neder in my, daarom gedencke ick
in my ~~gode~~ ~~ende~~ ~~ste~~ ~~ste~~ het land vanden ~~gode~~ ~~ende~~ ~~ste~~ ~~ste~~ ende ~~gode~~ ~~ende~~ ~~ste~~ ~~ste~~ Hermonim

Segget het Avond oedeth in't bladt: 10.

Semini Aseret.

Psalm 12.

Een Psalm Davids, voor den Opperdanghincelen
op de Seminit. Behout Heere want de getrouwe
zyn weynigh geworden onder de menschen kinderen,
want van de goedertieren ontbreekt, sy spreken
valsheyt, een yeder met synen naesten, met vleyende
lippen, sy spreken niet een dochtel herte. De Heere
snyde aff, alle vleyende lippen, de g'wastende
tonge, Die daer seggen, wy sullen de overhandt
hebben met onse tonge, onse lippen zyn onse, wie
is hier over ons. Om de verwocdinge der elendigen

Psalm 43: Doot mijn recht. Ende, ende, twisde ghy
mijne twises die, benyden myn. Het ongedertien
votek, van den man des bedroghs, ende des onrechts.
Want ghy zyt die Gode, mynen sterck, waerom ystra
tet ghy mij, dan, mitron, by sijnen antant, vermet
ghes des wyants ender druckinge? Serdt el sicut en
it waerheit, dat die my leyden, dat die my brengen
tot den bergh u hilscheyden, dan die my leyden tot el
weoningen. Ende dat die ingoten Godes alker tot
den Gode als sijns dings myner verheeringe, ende el
met hantpe loofe Gode, mijn Gode. Wat heyt ghy in
der omijn ziele, ende wat zyt ghy onrustigh in mijn hoo
st of Gode want ik zal hem nich beven, sigis demenig
vuldige vertoeninge, myn ongeschick, ende mijn Gode

segget

Harbith

Avent getedt van Teest

Diegen:

Gebenedyt zyt ghy Heere onse Godt Koninghe
 der werelt, die met zyn woerts doet den avont kom-
 men, en met weysheyt verandert de tyden en doet
 verwerselen de uere, en ordenert de sterren elken
 haer eynde, aen den Hemel na zyne wille, schiept
 hy daegh en nacht, doet hy het licht wyken voor de

Om het Kien der wijsheit te krijgen, sal ick nu op den
seyt de Heere, ick sal in behoudening setten dien hy
aenblast. **Wilt den Heere horen** reyne redenen
silver geloutert in eenen aarde smelt kores geuyvert
seken mael. **Dy Heere wylt horen** ghy salts be-
hoeden voor dit geslacht tot in een vriedeyt. De godloose
draven, want omme, wanneer de noodste van mens-
schen kinderen, verhoogt worden.

Volgt het avont gebeth

Harbith

Heere die benindt zyn volck Israel.

Semah.

Hooft Israel, de Heere onse Godt is een enich Heere.

Secegeert zijde Naome van de Heere zyns Keonich-
reijks voor euenichtijck.

Ende ghy sult den Heere uwen Godt lief hebben, van
gantscher herten, van gantscher iselen, van alle vermog-
hen. Ende deese worden die ik uwe heden ghebiede
zult ghy ter herten nemen, ende zult se uwe kinderen
schrijven, ord aer van spreken, wann der ghy in uwen
huys sittet, off op den wege gaat, wanneer ghy u neder-
legt, off te opstaet, ende zult se binden ten treck op uwe
handt, ende zullen romen den dit tecken zyn voor u
oogen. Ende zult se op uwe huys posten schrijven, ende

Duysternisse, die ghy ~~verrijst~~ voor het licht, en doet
den daegh voor by te gaen, en brengt den nacht, en schieyt
den daegh van den nacht. **Reo** Zelaech is zyn Name.
Sesegent zyn ghy Heere die den avonden doet kom-
me. **Met eenijds** licht ghy het huys Is-
rael u volck berint, de wetten en geboden, insettinge, en
rechten hebt ghy ons geleert, daarom Heer onse Godt
zullen wy in ons lichen, en opstaen spreken in uwe
insettinge, en wy zullen ons verlijden en verheugen,
ende leeringe uwe wetten, en uwe geboden, en insettinge
zullen zyn voor altyt en altyt, want daer is gelegen ons
leeven en verlanginge onser daeghen, en aen horen
worden wy peynsen daegh ende nacht, en uwe liefde sal
ons niet weyden inder eeuwicheyt. Sesegent zyt ghy
Heere

Woorden ter herten, ende in uwe zielen, en bint den
 teeken op uwe handen, dat zy een dencke teeken veer
 uwen oogen zyn. Ende leert beuwen Kinderen dat ghy
~~U~~ daer van spreekt, wanneer ghy in u
 huy wintet, ~~off op de wigh~~ gact, wanneer ghy uwe neder
 legt, ende wanneer ghy opstaet, ende schryfte a ende
 posten uwes huy, ende aen uwen schoorten. Dat ghy en u
 Kinderen lange levet op den lande, dat de Heere u
 vaderen gesworen heeft, hen te geven, soe lange als de
 daeghen van den Hemel op der aerden dueren!

Ende die Heere sprack tot Moyses, spreekt.
 met den Kinderen Israels en seght tot hen, dat zy hen
 Lepkens maeken als de hoedien harer Kleederen, ende
 alle uwe naekentdinghen, ende ghele moeren op de

Aen de poorten. In dat ghy lieden nu myne geboden
hoeret die ick u heden gesiede, dat ghy den Heere
uwen Godt lief hebt, ende hem dient van gantscher
herten, ende van gantscher ziele. Soo vil ick u lande
regen geuen tot syner tyt, vreegen regen, ende spade regen,
dat ghy in maecht doen uwe Koene, uwen most, ende u
olye, En wil uwen wegras geuen, op uwe veldde, dat ghy
lieden etet, ende satt wordet. Hoet uwe doch, dat hem
uwe herte niet overzedden en late dat ghy lieden aff-
tredet, ende dient andere goden en lietse aen. Ende
dat dan den toorn des Heeren vergimme over u
lieden, ende sluyte den Hemel toe, datter haere vrucht
niet en geue, ende haest om Komt van den goede lande,
dat uwe de Heere ghegheuen heeft. Soo vat nu deese
worden

Betaelt aen alle vyanden ^{van onse} zielen, die onse ziele in t'
 leeven sett, noch onse roeyen tot stryden niet heeft
 gegeven, die ons heeft doen treden op de outaeren
 onser vyanden, en verheeft onsen hoorn over al ~~de~~
 verachten, die ons de grote wonderen en truck aen Pharao
 met tekenen, en wonderen in het land van de soonen
 van Gam, die met zyne grimmighe toorne sloech alle
 eersten geboorne van Egypten, en truck zyn volck daer iyt,
 voor een eeuwiche vryheit, die zyn kinderen dedde
 door de roode zee gaen, en hunne ~~verslagers~~ en hunne
 haeters heeft laeten versinken inde afgronde, ende kin-
 deren saggen zyn sterkheit, zy preesen en loofden zynen
 naeme, ende ontfangen op hem zyn Koninghryck met
 wille. Moyses ende kinderen van Isracl die hebben

Leyskens aen den hoeken maeken. Ende Leyskens out-
len uwe daer toedienen, dat ghy aensiet, ende geden-
ket aller geboden des Heeren, ende doense, dat ghy
niet nae uwes herten duncken richtet, noch u oogen
nae hietrecht. Daerom out ghy ~~ghehooren~~ ende deen
alle myne geboden, en heyligh zyn uwen Godt. Ick de
Heer uwe Godt die uwe uyt Egipten lande gheleydt
heeft dat ick uwe Godt vare. Ick de Heer uwe Godt.

Waerlyck, en waerachtigh is dat alles, ende
het is bewesticht op ons, dat ghy Heer ons Godt zyt,
en wy Israel uwe volck, die ons verlost van de handen
der Koningen, die ons beschermint, onse Koningh
onse verlover van den maechten stercken, de Godt
die voor ons vreeket, van onse vervolgers dieden. Loon
betact.

Om uwe name, en beschermt ons, en spreyt op ons
 hutte van vrede. Gebenedyt zyt ghy Heere die op al
 zyn volck Israel, en op Jerusaleem, spreyt hutten van
 vrede.

Als Sabbat is, segget dat volgende

¶ Daarom sullen de Kinderen Israel ~~die~~ Sabbat houden
 dat zy hem oock by haeren nae Komlinge houden ten
 ewigen verbonde. Hy is een ewich verbonde tuschen
 my ende de Kinderen Israel van ~~nu~~ daeghemaeck
 de Heere Hemel ende aerde, en aen den Sevenden dae,
 ghe ruste hy, en verkuicke hem.

Als niet Sabbat is, beginnen het volgende

Godt, uwe gesongen, een gesank met grooten blydt-
schap en syden tezamen, Wie is uwe gebyck van loff-
deende wonderen. Wie is uwe geleyk onder der geden
Heer ghy verschont, ende heylt dreyt, vreschlyk van loff-
deende wonderen, Uwe Koningin ~~ghe~~ Heer onse Godt
hebben uwe kinderen ge'eert op het meer, zy altemaede
leoffde zy, en present en syden Heer sal regeeren van eeu-
wichheit tot eeuwichheit, en daer is geseyt. Want Heer heeft
Jacob verlost, ende beschermt van een stercken handt
dan zy waeren. Seit ghy zyt ghy Heere die Isracl verlost
heeft. Laet ons leggen onse vader tot vrede, en laet
ons opstaen onse Koningin tot een goede leeven, en vre-
eden, en spreyt over ons hutte van uwe vrede, en bereyt
ons met uwe goede raet, voor uwe, en salveert ons haestelyk

om uwe

Beschermende. Gebenedyt zyt ghy Heere bescher-
mer Abrahams.

In de Somer.

In de Winter.

Doende nederdaelen
den Dooft.

Doende wederkeeren den
Winter nederdaelen

Den Beegen.

Regeert met genade de lewendigen, maecht de doeden
lewendich, met veele barmherticheyt, teegen houden
de die dor vallen, en geubde de desickten, in te elcke
gevangen en, en berodicht zyn belofte aen der doeden,
en wie is sterck als ghy, en wie is wie ghyck. Koonde
uyt spruyten die doot, ende lewendich maecht, ende ghy
zyt spruyten de eldichryt, ende ghy zyt trouwe om de doo-
den lewendich te maeken. Gebenedyt zyt ghy Heere die

Dees Tyden van den Heer: geheeten Heyligh die Ghy
noemen sult in hunne tydt.

Hamida van Feest daegen.

Heer ghy sult myne lippen openen, ende myn mont
sal verken ~~den~~ loff.

Sebenedyt zyt ghy Heere onse Godt, ende Godt van onse
vaders, en Godt Abrahams, en Godt Isaacks, de Godt
Jaechs, der ~~groten~~ ~~krachtich~~ ~~en~~ ~~prechtich~~ ~~en~~ Godt
hooge Godt, londer der goeder, barmherticheyt, schepen,
de alles, en gedenke ende de genade des vaders, en bren-
gende den verlover aen Kints Kinderen, om zyne naems
wille met liefde, koninck helpende salig makende

bescherm

Insettinge, ende gete ~~de~~ ~~goden~~, ~~die~~ ons doen erven
 tyden van gennichte, en hoctyde van heylicheyt, ende fees-
 ten van wille, ~~en~~ doet ons erven de heylicheyt van den Sab-
 bath, ende cere van hooghtyde, ende offerhande van de seesten
 en tuschenide van den Sabbath, di heylicheyt van de fees-
 te, ghy hebt onderscheyt gemaect den seunden daegh
 van deses werck daeghen, ghy hebt gheschiedt, met uwe
 Heylicheyt uwe volck. Tot hier:

En hebt ons gegeven ~~de~~ ~~goden~~ ~~die~~ met liefde sab-
 baten tot ~~de~~ ~~goden~~ ~~die~~ hooghtyden tot ~~de~~ ~~goden~~ ~~die~~ vierdaeghen
 ende tyden tot wreughde.

Aen Paschen

Den daegh der vieringe van ongeduerde
 Broede, desen der tyt onse Vryheyt.

De deeden leuen dijn maect.

Ghy zyt Heylich ende uwe naem is Heylich, ende Heyli-
dien zullet uwe loven altyt. **Benedyt** zyt ghy den Heyli-
dien Gode. Ghy hebt ons tot Koningin alle volcken ghy
hebt ons verhoert brocht alle spraken, ende onbegrijpelt
met uwe gebeden, ghy hebt ons genader, onse Koningin
tot uwe dienst, ende hebt uwe grotten on Heylich naem
op ons geroepen.

Als wyt gae van Sabbath, segt men het nae
Volgende.

Ghy hebt ons laeten weten uwe rechtveiticheit, en rech-
ten, en hebt ons geleert en daer mee de te doen, in set-
te van uwen wille, ghy ons gegeven Heere onse Dede.
met liefde, de oprichte onrecht, ende macachtiche witten

insettinge

Kommen, laet naderen, en verschuyen, laet zyt besedit en
 bedocht, onse gadachtenisse, en gedachtenisse van onse
 voor vaderen, de gedachtenisse van u Stadt Jeruwalen,
 en gedachtenisse van den gewalder het soon Davids ure
 dienaar, ende gedachtenisse van ure volck Israel voor u
 tot verlosinge, tot goetheyt, ende gracie, tot genade, en tot
 barmherticheyt aen den daegh der viering van den
 [in Pessach, ongewerde deeser] in Schueth, Van den
 Schueth deeser] in loover fecot, Van den loover Feest
 deeser] in Semini, Adereth, Dondenini, Hartfest
 deesen. Aen den goeden daegh deesen gheecten
 heyllich on daer in te erbermen over ons, ende ons te hel-
 pen, deden] it ons, onse Godt, in dien tot goeden, en bovedet
 ons in dien, tot segginge, ende helpt ons in dien tot leven

Aen Senuoth

Den daegh der vieringe van Senuoth

Dezen, den tyt van gaven onse Wett.

Aen Loover Feest

Den daegh der vieringe van loover hutte

Dezen, den tyt onser vreughde.

Aen Senuin Asereth

Den daegh der vieringe van Senuin

Asereth dezen, den tyt onser vreughde

Met liefde ghetericheyckh ongedachtenisse van uyt
gaen van Egypten.

Onse Godt ende Godt onser vaderen, tact op gaen, ende

komen

Heyligher van [den Sabbath] en den tyden.

Sijt gewilligh Heer onse Godt aen u
volck Israel ende tot haere gebeden hoort, en laet Kom-
men den dienst aen het Dalley uwes huys, ende offer-
hande Israels, ende haere gebeden zult ghy haestelyck
met liefde, en wille ontfangen, ende laet u wille altyt
zyn ten dienste uws volcks, ende ghy met uwer veel-
barmherticheyt aen ons, en bemint ons ~~en laet~~ ons oogen
zien u weden diemste in Zion met barmherticheyt.
Gebenedyt zijt ghy Heere die zyn goeth gedien dieren
tot Zion.

Wy bekenne aen u dat ghy Heer onse Godt ende
Godt van onse vaderen, zyt ons voer alle tyden en altyt
stercke van onse leeven, en beschermmer van onse salicheyt

Ende help ons in dien tot loven, ende met reden van
hulpe ende barmherticheyt, beschut, overgadiet ons,
en overmits over ons, en helpt ons want ghy zyt een gena-
dicht en barmhertiche Godt ende Keoninch.

 Ende doet ons d'Heer onse
Godt de segeninge van U Fresten tot blydschap, leven, en
tot vrede; gedyet ghy verwillicht, en geseyt hebt ons te
segnen, segt ons altyt, heylt ons met U gheoden
geest ons ded in U Wett, verjaet ons van U goetheyt ver-
blyt ons, en verrijckt ons met U verlossing, ende maect
ons beerven Heer onse Godt met blydschap, ende verach-
de [aen Sabbath den Sabbath] ende heylliche heedi-
tyde op dat hun ghed' Innd' en U geduerichlyd' verheu-
gen, die U naeme heylichen. Geseget zyt ghy Heer
heyllicher

Geedon Naeme ende ũ toe behoort gelooft te zyn.

Steldt goede vrede, en segeninge gratie onde lee-
ven en genade, ende barmherticheyt over ons, en over
geheele Israel ũ velck, en gebenedyt ons, onse vader alto-
mad met het licht d' aengesicht want met het licht ũ
aenscheyn hebt ons gegeven. Heere onse Godt, de Wett, en
de leeven, lieven, en genade, gerechticheyt, onse segeninge,
barmherticheyt onse vrede, onse goet in liden, onse onse te
gebenedyden, ũ velck Israel met over vloedicheit d' d' d' d' d' d' d' d'
on vrede. Gebenedyt zyt ghy Heere die onse velck d' d' d' d' d' d' d' d'
gebenedyt met vrede Amen.

Mijn Godt bewaert mijn tonge van list, en
mijn lippen van bedrechtespreken, ende aen myne
velckers, als mijn ziele docht swijgen, en mijn ziele

Zyt ghy van geslachte tot geslachte, sullen wy u leeven
en vertellen u lof om leeven berick, die ghesetelt sijn in u
hant: en om dat onse ziel en die haer u beriken sijn en om
u wonderen die in alle daeghen met ons sijn, en om wil
len miraculen, en u goetheyt; die in alle ure; des avents.
en des morgens, en des middaeghs, sijn de goede, want u
barmherticheden hebben geen eyden, barmhertichen
want u weldaden sijn niet veynt, want van eeuwighe
hebben wy ghecoopt tot u, ende booven alle zyt gebenedyt
verhoecht, en verheven geduerich onse Heer in ch van
eewicheyt, ende alle leevende sullen u altyt leeven en
prysen, en gebenedyden de Naeme den grooten in der
waerheyt veer altyt, van goet is Sedt van onse salicheyt
en onse hulpe van altyt. Gebenedyt zyt Ghy Heere den

goeden

Smorgens Gebeth.

20

Mijn Godt, die Ziele die ghy my suiver gegeven hebt,
ghy hebt se geschaepe, geformert, ende in myn geblazen,
ende ghy waent in my, ende ghy zyt bereyt omte
die van my te neemen, die wederom in my te geeven
ende bereyde toe Kommen te zyt, also ghy dat die ziele
in myn is. Bekenne ick myn Heer mijn Godt, ende
Godt van myne vader dat ghy zyt de Heere van alle
Ziele. Gebenedyt zyt ghy Heere, die de Ziele doet ve-
derom Kommen in de doode lichamen.
Gebenedyt zyt ghy Heere omte Godt Koningh der
werelt, die den Haec verstant, gegeven heeft omte omte
derscheyden den daegh, van den nacht.

Sal alles gelyck als stof achter, opent myn hert in uwe
Wett, en nae uwe gebeden, sal myne ziel jaeger en aldie
opstaen teegen my tot Juuaet, zult ghy haestelyck haeren
raet te nieten doen, wille de seginge myns monts, ende
rederen myns herten voor uwe, myn schipper ende myn
verlosser. Die de vrede maect in den hemelen, die doe door
zine barmherticheyt op ons, ende vrede op ghelle Israel Amen.
Den twee erste avont van Pasche zyt mer den groo-
ten Hald in't bladt 70: nae den andoren Feesten
avont niet, nae den Hald 'Psalm 114 in't bladt 70:
Anderen Feesten avont in plaes van't Psalm 114
segget 't Psalm 122: in't bladt 44: daer nae Op ons te
leoven in't bladt 88.

Eynde van't avonts Feesten Ghebedts

Gebenedyt zyt ghy Heere onse Godt Koningh der werelt die brack geyerdon heeft mit Knechten.

Gebenedyt zyt ghy Heere onse Godt Koningh der werelt die Iniel Kront mettschaonheyt.

Gebenedyt zyt ghy Heere onse Godt Koningh der werelt die myn geen heyden heeft geschapen.

Gebenedyt zyt ghy Heere onse Godt Koningh der werelt die myn geen slaue gemaeck heeft.

Gebenedyt zyt ghy Heere onse Godt Koningh der werelt die myn geen ~~man~~ geschapen heeft.

[Gebenedyt zyt ghy Heere onse Godt Koningh der werelt die myn geschapen heeft nae zyn wille.]

Gebenedyt zyt ghy Heere onse Godt Koningh der werelt die doet overgaen den slaep van myne oogen ende

des luyt

Gebenedyt zyt ghy Heere onse Godt Koningh der
werelt, die de blinde ziende maect.

Gebenedyt zyt ghy Heere onse Godt Koningh der
werelt, die verlos de gevangenen.

Gebenedyt zyt ghy Heere onse Godt Koningh der werelt
die helpt die bedructen.

Gebenedyt zyt ghy Heere onse Godt Koningh der we-
relt, die de naeck doet slecten.

Gebenedyt zyt ghy Heere onse Godt Koningh der
werelt, die de denck op de water spreijt.

Gebenedyt zyt ghy Heere onse Godt Koningh der we-
relt, die daer bereyt de reede des maens.

Gebenedyt zyt ghy Heere onse Godt Koningh der we-
relt, die my heeft gegeven alle myn notdrift.

Gebene-

Aeden, en in alle tyden, van ontbeschamde de aen-
 gesichte, van kinde gedonken, van tegetspact, van een
 kinde tonge, van een hert corde, en een Heer van hert
 recht i' sy dat hy een soen des verbonds is, officiat, en van
 In'fche heeden. **Sebenedyt zyt ghy Heere onse Koningh**
 der werelt die ons gheyl'ghet heeft met zyne geboden en
 orde heeft ons geboden op de boorden der wetten.
 Ende maect ontrakelycke motivenorde in in' mon-
 den van al unse volck: Israel, orde dat wy, allate saemen
 inwe **Daarmentlichter in unse wet.**
Sebenedyt zyt ghy Heere onse Galt Koningh der
 werelt die ons ghehosen heeft, myn alle volck dat de ons
 gegeven heeft syn wetten. **Sebenedyt zyt ghy Heere geever**
 der wetten. Ende Heere sprack met Moyses en syde

Deslymmerge van myn eegen scheelen.
Laet uwer wille zyn voor uwe Heere myn Godt, ende Godt
van myne vaderen, dat ick maght geesfen werden in u
wett, ende aen hangen aen uwe geboden, ende en laet myn
niet sullen, in handen den Jueden, niet in handen van
sonden, niet in hande van proeve, ende niet in hande
van misprijnge, ende treck myn den Jueden aen aengen
ende dat ick mach aen aengen het goede, ende geest
myn veer gunst, en veer gratie, en veer barmherticheyt
in uwe oogen, en van die myn sien sullen, ende loot
myn goede gunsten. Gebenedyt zyt Jhy Heere londer
van goede gunste.

Ende laet uwen willen zyn Heere mynen Godt, ende
Godt van myne vaderen, ende wilt mijn bewaeren

licden

Onse vader op den Bergh van Moria, en op de bindinge die hy leit aen Isaac zyne zoonc op de schouderen des autaers gelyck geschreven is in uwe Wett. Nae dees geschiedenissen, verucht Godt Abraham ende sprack tot hem. Abraham, Abraham, ende hy antwoorde, hier ben ick, ende hy sprack neemt Isaac uwen eenigen soone dien het ghy lief hebt, ende gaet henen in het landt Moria, ende offert hem aldaer tot een brandtoffer, op een Bergh dien ick uwe seghen sal. Doestont Abraham des morgkens vreech op, ende sattelde zynen Esel, ende nam met hem twee jongers, ende zynen soone Isaac, ende kloof de hout tot een brandtoffer, maecte hem op, ende ginc henen aen den plaetse daer hem Godt gheseyt hadde, aen-

Seght Aaren ende synen zoonen, en spreket, al so sult
ghylieden seggen tot den Heere: en bracht wanneer
ghys seght. De Heere seeghene uwe, ende behoe de u.
de Heere laet zyn aen gesichte lichten over uwe, ende zy
uwe genadich. De Heere heffyn uwe gesichte over uwe
ende ghore uwe uwe. Ende ghy sult mynen naem
op de Kint der en bracht leggen, dat ick seeghene.

Onse Godt ende Godt van onse vaderen gedrick
ons met goede gedahten uwe voor uwe, en bescekt ons
met bescekingen van salicheyt, ende barmherticheyt
van den hemel. Uwe gedonken. De Heere
onze Godt die si salen uwe onse oude, na den Abraham
Isaac, en Jacobs, uwe dienaers, die verbont, barmher-
tich, ende een die ghy hebt gedenken van Abraham

Godt seyde bouwende Abraham aldaer eener Al-
 taer, ende leyde het hout daer op, ende bant zynen
 zoone Isaac leyde hem op den Altaer boven het hout, en-
 de reykte zyne handt uyt, ende vattede het mes, op dat
 hy zynen zone slachtede. Doeriep hem de Engel des
 Heeren van den hemel ende sprack Abraham Abra-
 ham, hy antwoorde, hier ben ick, hy sprack on legt u
 handt niet aen den jongen, ende doet hem niet, want
 noe weet ick dat Godt vreeset, ende hebt uwen eerigen
 zoone niet verschoent om mynent wille, doe lief Abra-
 ham zyn eogen op, ende sach eener ram achter hem
 in den bosche hanghen met zynen hoornen, ende gink
 henen, ende nam den ram, ende offerden ten brandt
 offer in zyns zoons stede. Ende Abraham liet de stede

Den derde daegh lief Abraham zyn eegen op, ende
sach de stede van verre, en spracck tot synen jongers. Blyft
ghy hier met den Ezel, ick orde de jenge willen daer
henen gaen, ende, wanneer wy aen gebeden hebben wil-
len wy weder tot u Kommen, ende Abraham nam dat
heutter brandtoffer, ende dat ryer, ende mes in zyn
handt, en leyde dat op zynen soone Isaac, ende die bey-
den ginghen tesamen. Doe spracck Isaac tot zynen va-
der Abraham, myn vader Abraham, antwoorde hier-
ben ick myn zoone, ende hy spracck: siet hier is ryer, en-
de heut, waer is nu het schap tot ten brandtoffer. Abra-
ham antwoorde, myne zoone, Sedt sal selve uyt sien
een schaep ten brandtoffer, ende die beyde ginghen
tesamen, ende als zy kwamen aen de stede die hem

Godt

Heer der werelt; Gelyck hy gedwongen heeft
 zyn barmherticheyt om uwe wille te doen, met een per-
 fect herte, soo sullen uwen barmherticheden dwingen
 uwen toorn, en mengelt uwe goedertierenheyt met u
 Conditie van de gunst, en met de Conditie van de barm-
 herticheden, en doer uwe groote goetheyt Keert de
 gramshap van uwen toorn, van uwe volck, van u stad
 en van uwe landt, en van uwe erfdeel, en berestiget aen
 ons Heer onse Godt het geene dat ghy verseeckt hebt
 in uwe Wett door de handt van Moyses ~~uwe~~ dien aer-
 gelyck gezeyt staet. Ende ick wil gedachtich worden
 myns verbonts met Jacch, en myns verbonts Isaack,
 en myns verbonts Abrahams, en sal het Stats gedachi-
 tich worden. Ende daer is gezeyt, Oock als zy al reede

De Heere siet, daer uyt men noch heden daeghs seyt,
op den Bergh daer de Heere siet. Ende Engel des Heere
riep Abraham noch eenmael van den hemel ende
sprack, ick hebbe by my selven gesworren spreckende
Heere dewyle ghy sulckis gedaen hebt, ende en hebt u
eygenen zoon niet verschoont, dat ick uwe zact see-
genen. en vermeerren wil, als de sterren aen den he-
mel, en als het zant aen den oever des zees, ende uwe
zact sal besitten de poorten syner vyanden, ende door
uwe zact sullen alle volcken op aerden geseget wor-
den, daerom dat ghy myner stemme gehoosac
gheweest hebt. Alsoe Keerde Abraham weder tot sy-
nen jongers, en maekten hen op, ende toghen samen
nae Bersaba, ende woonde in Bersaba.

Breyghen dat uwe vaders beseten hebben, ende sult
 het in nemen, ende sal uwe wel doen, en vermeerderen
 boven uwe vaders. Ende daer is gezeijt. Keere ontfermt
 ons want tot uwe hoepen wy zynen aern, zyn ons inden
 merghen stont, oock onser verlower in de ure van onse
 benautheyt. Ende daer is gezeijt. In alle hun benautheyt
 is hem droefheyd, ende Engel van zyn aengesicht sal hem
 verlossen door synes liefde, ende barmherticheyt heeft hy
 se beschermt, hy namse op, en droechse van eeuwige dae-
 ghen. Ende daer is gezeijt. Ende ick salse brengen tot myne
 Keylicheyt op den Bergh, ende ick salse verblyden in't
 huys van myn gebeden, hune verheffinge en offerhande
 zullen tot myn wille zyn, op den Outaer, want myn huys,
 sal een huys van bedinge genaemt, tot al de wol Jiren.

In der wyanden landen zyn, soch heb ic dese ewen wet
niet verwerpen, en my en walgt haeder niet, alsoe dat
het met hen uyt zyn zoude, en myn verbont met hen
niet meer en scuden gelden, wan ick ben de haere haer,
der Godt. En daer is geczyt, Ende wil weer hen aen
myn eerste verbont gedencken doen, ick hebse uyt
Egipten landt lyde, voor de eogen der heydenen, dat
ick haer Godt waere, ick de Heere. Endaer is geczyt
Soe sal de Heere uwe Godt, uwe gevanckenisse Keeren
ende hen uwer ontfermen, ende sal u weder vergaderen
uyt alle volkeren daer uwe Heer uwe Godt hen ver-
troyt heeft, al waerdy aen des ionels eynde versteeten
waert, soe sal uwe doch de Heere uwe Godt van daer ver-
gaderen, ende haelen uwe van daer. Ende sal uwe in
brenghen

Rechtverdicheyt, dat wy ons gebeden voorli storten,
 dan alleen om uwen veelbermherticheyt Heer
 hoort, Heer vergeeft, Heer luystert, ende doet en ver-
 toeft niet om uwe wille myn Godt van uwe Stadt, en li
 velck, zyn nae uwen Naeme genoent. Wat zyn wy, wat
 is onse leeven, onse gerechticheyt, onse genade, onser
 Kracht, onse stercke. Wat zullen wy seggen Heer onse
 Godt, ende Godt van onse vaderen voorzeker zyn de
 sterke voor uwe als niet, ende de mannen van fame
 als of zy niet waeren, ende wyzen als sonder weyheit
 ende verstandige als sonder verstant, want de veel-
 heyt haerder vercken zyn ydel, ende daeghen haers
 leevens zyn veest, voor uwe, ende overige des menschen
 van de vier voetige beesten is niet, dan alles ydelheyt

Deesen zyn de dingen dat de man soe wies doet
zal genieten de vrucht van deese op deese werelt ende
het Capitael blyft staen tot de toekomende werelt, en
dat zyn se. Eeringe van vader en moeder. Vergeldinge
aen die uwe goet doet. Desiecken besoecken. Derreyen-
de man te logieren. Ende Sinagoga vroeck te besoecken.
Vrede te maeken tuschen de menschen en synen aen-
ten, En tuschen man en vrou, Ende leeringe van de Wett,
over weegts altemael.

Deman sal altyt vreesen hebben voor zyn Schepper
Soe in het verbergen, als in het openbaeren. Bekenne
op de waerheyt met een herten oprecht, En staen vroeck
op, en seggen Keoningh der werelt, en Heer der Heeren
het is niet om onse gebeden, en om onse goede wercken

rechtver-

Daeron zyn wy schuldich uwe te looven ende glo-
 rificeerde, ende te verheffen, ende te geeven peysin-
 ge en loef, veer uwe grooten Naeme, ende weesen schul-
 dich te seggen veer uwe gezange in alle daeghen, en
 al tyt well gelucklich zy wy, hoe goet is ons deel, hoe
 lieflyck is onse lott, en hoe seer siceen is onse erve, wel
 gelucklich zyn wy, als wy des morgheus vreech, en
 des avonts laet gaen inde Studien, in den Sinagoga,
 ende ewigen uwe naeme alle daeghen gedurich
 seggende. Sema Israel. A. Eloenu. A. Echad.

[Heer Israel de Heere onse Godt, is een eenich
 Heere] Gesegent zy de Naeme van de Heere zyns
 Keoninkryks, veer eeuwichlyck.

Ghy zyt eenich, eer dat ghy die werelt had beschaepen

Behalven de ryne ziele die welcke bereyt is, reekingē
te geeven voor de Stod uwer. Heerlickheit, en alle de
welcken zyn als niet. Gezeyt is, Siet de heydenen zyn
geacht als een druy die inde emmer bleyft, en gelyck
ten wytslach ender waege, zyn als niet gerekent en
alle de volcken zyn als niet, siet de heylanden zullen
als stoff weghwaeren.

Maer wy uwe volck de kinderen uwes verbents
de kinderen van Abraham uwe vrient, die ghy gezo-
ren hebt op de Bergh van Moria, het zaet Isaack u
ghebondenen, die gebonde was, op de schouderen des Cur-
taers, de gemynthe Jacob uwe zoone, uwe eersten ghebo-
ren, die ghy met liefde hebt bemint, ende met blyd-
schap in hem verblydt, ende heb hem ghieten Israel
en Jeurun

Baron

Van alle Keoninghen der aerden. Ghy hebt de Heme-
len, ende aerden beschaepen, de zee, en al datter in is.
ser in alle de wercken van uwe handen in het hooge
en leege die sal seggen vatt dat ghy doet, of te watt
ghy werckt.

Onse vader in den Hemel weest ons goedertieren
om uwe groote Naeme der stercken, en vreeslyck die
over ons geroepen is ende bemintich ons Heere onse
Godt op het woort daer ghy ons op het doen betrouwen
door de hand van Saphania, eenen Profeta getyck
gecyt is. In de uere als ick uwe brenghen sal, als ick
uwe sal vergaderen, dan sal ick uwe blyvor wor fame
en loeft, voor alle de volcken van de werelt, als ick sal
keeren u verdroghheit voor mine ogen, zyt de Heere

Ghy zyt een Godt in deese werelt, en inde toemende we-
relt, ende ghy in uwen jaeren en zullen niet cyndigen
heylicht uwe naem in uwe werdt over een volck die U
Naeme heylichen, en door uwe hulp sult ghy verheffen,
ende verhoogen onsen hoorn, ende helpt ons inder noot
om uwen naems willen. Segent zyt ghy Heer die sy-
nen Naeme doet heylichen onder vreden.

Ghy zyt Heer, die Godt in den Emelen van booven,
en op Aerden hier beneden in den Hemel der Hemelen
de hochste ende leechste, ghy zyt de Erste, en ghy zyt de
laeste, en sonder uwe isser geen Godt, vergadert de vers-
troeyde die op uwe hoopen van alle vier hoeken der
werdt, en zy zullen bekennen ende weeten, alle die inde
werdt zullen Kommen dat ghy alleen een Godt zyt
van alle

die ghy lieden den Heere offeren sult, jarige lammeren,
 diesonder vleckē zyn daeghelijks twee, ten daeghelijks
 brandoffer. Een lam des morgiens, het ander tus-
 chen den avont, daer toe een tienden Epha sijn en meels
 spys offer, met olye gemengt, die gestoeten is een vierē
 deel van een Hin, dat is een daeghelijks brandoffer
 dat gheleijken aen den bergh Sinay offert ten soeten
 reucke, een vyer den Heere. Daer toe sijn drankoffer,
 telcken tot eenen lammeren vierē deel van een Hin
 in het heyligdom salmen den wijn des drankoffers
 offeren den Heere, het ander lam, sult ghy tuchen
 den avont maeken, als het spys offer des morgiens
 ende zyn drankoffer des soeten reuck de Heere.

[Aen Sabbat. Aen den Sabbat daeghe noe twee
 jarige

Laet uwe wille zyn. Heere onse Godt, ende Godt van
onse vaederen dat ghy ons afneempt alle onse zonden
en vergeeft ons alle onse vertredinge, ende neemt, en
vergeeft ons alle onse rebelijicheyt, en dat het heylich
Nuyt mach getinnert worden in onse daeghen, en
wy zullen voor uwe onse daegelycke offerhande die
voor ons vergeven sal, gelyck geschreven staet op ons
in uwe Wett deez de handt van Moyses uwen dienaar
als gezeyt is.

Ende Heere spracck met Moyses, ende seyde. Ge-
liet den kinderen Israels, en sprecck tot henen. De
offer myns broots de welcke myn offer des soeten reux
is, sult ghy lieden houden te syner tyt, dat ghy het
my offert. Ende sprecck tot hen: dat zyn de offeren

die ghy lieden

Onse lippen sullen betaelen het schuld, darentsal li.
 wille zyn voor uwe Heere onse Godt, ende Gode van
 onse vaderen, dat ons spraken der lippen zy geacht
 en aengenamen voor uwe alooffte wy hi daer geoffert
 het daeghelyck offer in zyn tyt, ende haeden gestaan
 op zyn ordenantie, en daer is geseyt, ende ghy sult
 hem slachten op de reyde des Autaers ten noeden
 voor de Heer, ende Arons zonen de Priesters sal-
 len werpen het bloet op den Autaer restem.

Dankiet den Heere, medicht zyn. Als hi doet
 kent onder den volcken zyn doen. Singhet, spelt
 en dichtet hem van allen zynen wonderen. Hoe
 met zynen heylighen Nadma, het herte der gliener
 die den Heer soecken, verblyde hem, vrucht maeden

Jaerige lammeren sonder vleeke, ende twee thien den
sen dinacels, ten spysoffer met olye gemengt, en zyn
dranck offer, dat is brandt offer eens yeghlyck en Sab-
bats, boven het daeghelyck brandt offer, met vynen
dranck offer.]

Heere der Werelt ghy hebt ons geboden het
offer en het daeghelyck offer tot zynder tyt, ende
Priesters te zyn in hurre dienste, ende Leviten
tot zingen, ende Israels op hurre ordinantie.

Ende noe, van weegen onser sondenis, het hey-
lich huys verdestruert, en het daeghelyck offer
afgedaen, en wy hebben geen Priesters ten dienste,
noch geen Leviten te zingen, noch geen Israeliten
in zyn ordinantie, en ghy hebt gesproedien, en]
onse lippen

Enen Koningrycke ten anderen volck, hy en liet
 niemander hen schade doen, ende straffe, en harreit
 wille Koninghen. Tastet mynen gesalften niet aen
 ende en doet niet kwaets mynen Troysketen. Singet den
 Heere alle landten verken digter daeghlyckes zyn
 heyl. Verteltet onder der Heydenen zyn heerlycheyt
 ende onder de volcken zyn wonder: Want de Heere
 is groet ende gantsch lofflyck, en heerlyck booven alle
 anderen geden. Want aller Heydenen goden zyn aff-
 geden, doch de Heere heeft de Hemel gemaect. Het
 staet heerlyck ende statich voor hem, ende gaet ge-
 weldich, en vrolyck toe aen zyn plaotse, geeft here-
 waerts den Heere. ghy volcken, geeft herwaerts
 den Heere ghy volcken, geeft herwaerts den Heere

Heer, en nae zynen maecht, soecket zyn aengesichte
alle tyt. Gedenckt zynen wonderen, die hy gedaen
heeft, zynen wonderen, en zyns woorts. Ghy hetsaet
Israels syns knechts, ghy kinderen Jacobs zyns
uytverkeren, hy is de Heere enae Godt, hy richtet
over de gantsche Werelt. Gedenckt eewichlyk zyns
verboets, wat hy beloofst heeft en duysent geslachten
dat hy ghemaeckt heeft met Abraham, ende zyns
eeds met Isaac. Ende hy stelde het Jacob ten rech-
te, ende Israel ten eewighen verbode, ende sprack,
ick wil uwe het landt Kanaan gheven, het lotte uws
erfdeet. Doe sy noch weynich daer in, ende Kleyne
wacren, ende vren delinghen daer in. Ende zy
teoghen van eenen volck ten anderen, ende uyt
eenen

En verlost ons uyt den Heydenen, op dat wy u hey-
 licheyt van u Naeme dancken, en u loff seggen, ge-
 loeft zy de Heere Godt Israels van eeuwicheyt tot
 eeuwicheyt, en alle dat wel Ik segge Amen, en looven
 de Heer. Verheft Heer onsen Godt, aenbidt tot
 synde voetbancke, want hy is Heylich. Verhoghet
 de Heere onsen Godt, is Heylich, en hy is Barmhertich
 hy sal vergeeuen de misdaet, ende sal niet verderven
 ende Dieeren di Ik maels synen toorn aff ende, sal
 niet verwecken synen heelen toorn. Maer ghy Heer
 ou wilt doch uwen barmherticheyt en trouwe my al-
 le regeen behoeden gedencket Heer uwe barmher-
 ticheyt, en aen u geetheyt, want van der werelt aen
 zyn, se geeft de macht zyn heerlicheyt, is in Israel

Ghy velck wi, geeft herwaerts den Heere Esterick, ende
Diracht, geeft herwaerts den Naem des Heeren de
Eere, broucht geschenken ende Komt veen hem, ende
bidt den Heere aen in hoglichen versiersel de gansche
Worlt vreesen hem, hy heeft den aertbeden berijkt, dat
hy niet beweecht en worde, den Heer verblide hem
ende aerde zy vrolyck, ende mi en segge onder de Hey-
denen, dat de Heere regeert, de see bruyse ende wat
daer in is, ende het velt zy vrolyck, ende alles wat
daer op is, ende laet sijnchen alle beem en in de wou-
de veer den Heere, want hy Komt te richten de aerde
Danket den Heere, want hy is vriendelyck, ende
zyn barmherticheyt duert eeuwidelyck. Ende
seght, helpt ons Godt onse heylande, en vergadert ons
en verlost

Wy betrouwt, ² u genade, en helpt ons Heer gelyck
 als op ² u heepen. Heer tent ons ² u genade en helpt
 ons, maakt ² u op helpt onzen verlost ons om ² u goet-
 heyt wille, ² ick ben de Heere ² u Godt, die ² u uyt Egip-
 ten ~~landt~~ geleyt heeft, doen ² u mont weyt oopen ick
 wil hem vullen, en wel den welcke diens de Heere
 een Godt is, En wel den welcke die alsoo gaet. Maer
 ick hoop, op ² u goedertierenheyt, myn herte sal hem
 verlyde in ² u verlesinge, ick wil den Heere singen
 dat hy soo wel aen myn doet.

Ps. 90.

ick pryse ² u Heer, want ghy hebt my verhoort
 orde en laet myne vyanden, hen niet over myn ver-
 heugen. Heere myn Godt, doe ick schreyde tot uwe
 maecte ghy my gesont. Heere ghy hebt myn ziele

En zyne macht in de velcken. Godt is wonderlyck
en zyne Heylichdom, hy is Godt van Israel, hy sal de
velcken macht en Kracht geven, geleest zy Godt.

Heere Godt, diens de wracke is, Godt diens de
wracke is, verschynt. Verheft uwe ghy richter der
werelt, vergeldt den heereordigen wat sy verdienen
den de Heer is verlosser van uwe velck, en u bene
dickte voor alle tyden Sela. Heer Zebaoth, wel den
menschen die hem op uwe betrou, Heer helpt ons
de Keenigh, antwoorde ons in onses roepen, id sal
velck, en segent uwe erwe, en weytwe, en verheechtwe
eeuwelyck, onse ziele wacht op de Heere, hy is onse
hulp, en schilt, wan in hem sal ons hert verheugen
want in den naemē zyn der heylicheyt hebben
wy betrou

Hoert my, weet myn helder. Ghy hebt my, myn Klage
 verandert in eene reye, ghy hebt mynen sack uyt getog-
 hen ende my niet vreuchten ghegædet; Op dat uwe loff
 singen myn eere, ende niet stille on worde Heere myn
 Godt; ick wil u dancken in ewichcyt. Ps. 103.

Leest den Heere myn ziele, ende alles wat in myn
 is, zynen heylighen Naeme, leest den Heere myn ziele,
 ende vergheet niet, wat hy my goets gedaen heeft. Die
 u alle uwe zonden vergeeft, ende heelet alle u gebreken
 Die u leven van verderven verlost, die u kroont met
 genade, ende barmhertichcyt. Die u mont vrolyck
 maect, ende dat ghy weder jonck wort als eenen arent.
 De Heere doet gerechticheyt, ende gerichte allen
 die onrechtlyden. Hy heeft zyne wegen Moses laeten

Uyt der hellen ghevoet, ghy hebt myn levendich tot
u mackte en behouden, daer die in de helle waren. ghy
heyligen lofsingen, den Heere danck ende prysyt syre
heylicheyt. Want zynen toorn duert eenen oogblyde,
ende heeft lust ten leven, den avont ~~lanck~~ duere het
weeren, doch des morgens de vreuchde. Ick doch
sraek doe het my wel ginck, en sal nemmer meer
daer neder liggen. Want Heere door u welbehagen
hebt ghy mynen berch sterck gemacckt, doch doe
ghy u aensicht verberchidet, verschrikte ick. Ick wil
Heere roepen tot u den Heere wil ick smeecken, dat
is nut aen mynen bloede, wanneer ick doot ben sal
ick u oock het stoff dancken, ende u trouwe verkon-
dighen. Heere hoort ende weest my genadich. H.

hoort

Den wint daer over gaet, soo en is sy niet meer daer
 ende haer stede en kentse niet meer. De genade daer
 ontegen, des Heeren duert van ewichheit tot ewe
 wichheit, over die, die hem vreesen, ende zyne ghe-
 rechticheyt op Kints Kint. By die zyn verbont hou-
 den, ende ghedencken aen zyne geboden, dat zy
 daer na doen. De Heere zyne stede in den Hemel
 bereydet, ende zyne rycke heerschet over alle dinke
 Looft den Heere ghy zyne Engelen, ghy stercke
 helden, ghy die zyne bevel uyt richtet, dat men hoore
 de stemme zyns woorts. Looft den Heere alle zyne
 Heerscharen zyne dienaers, ghy die zynen wille
 doet. Looft den Heere alle zyne werken aen allen
 plaetsen, zynen heerschappie, looft den Heere myn
 ziele.

Weten, de Kinderen Israels zyn deen. Barmhertigh
en genadich is de Heere geduldich, ende van grooter
gedertierenheyt. Hy en sal niet altoes Kywen, noch
eenwichlyck toerne behouder. Hy en handelt niet
met ons, nae onse zonden, ende en vergeldet ons onser
misdact, want soe hoch den hemel beven der aerden
is, laet hy zyne genade gheweldich zyn, over die, die
hem vreesen. Soe verre het Oosten is van t Westen
laet hy onse overtreding van ons. Gelyck hem een
Vader over de Kinderen ontfermt, soe ontfermt hem
de Heere over die hem vreesen. Want hy bekent wat
wy voor een werck zyn, hy denckt daer aen dat wy
stoff zyn. Een mensch is in zynen leven als gras,
hy bloeyet als een bloeme op den velde. Wanneer
den wint

Handen werck. Eenen daegh seyt het den anderen, en
 de eeren nacht doet het kondt den anderen. Daer en is
 geen sprake noch reden, daer men haere stemme niet
 en hoort. Haer rechtsmoer gaet uyt in allen landen, ende
 haere reden aen der werelt eynde, hy heeft der Sonnen
 een hutte inden selvighen gemacckt. Ende selve gaet
 daer uyt als een bruydegom uyt syner Kamer ende ver-
 blyt haer als een heldt te loopen den wegh. Sy gaet op
 aen een eynde des hemels, ende loopt wederom tot aen
 dat selve eynde, ende niets blyft voor haer hutte verbou-
 ghen. De Wett des Heeren is sonder vlecke, ende ver-
 quieet de sielen, de getuygenisse des Heeren is gewis
 ende macckt de onverstandicht wys. De bevelen des
 Heeren zyt gerechtigh, ende verblyden het herte. De

De Heere is Koningh.

De Heere, heeft geregeert.

De Heere, sal regeren van ewichcyt
Tot ewichcyt.

Ende Heere sal Koningh wesen over alle aer-
de, en die daegen sal de Heere eenich zyn, en zyn naeme
sal oek eenich wesen. Helpt ons Heer onse Godt en versa-
melt onse tesamen uyt, alle de Heydenen, dat wy looven
u Heylliche Naeme, en roemen u Naeme, geloest zy ghy
Heere de Godt Isracl van ewichcyt tot ewichcyt
Ende alle volck seggen Amen Halcluyah. Alles wat
adem heeft loove de Heer Halcluyah. Ps: 19.

Een Psalm Davids voor te singen. De Hemelen ver-
tellen de eere Godts, ende vastigheyt verkondicht zy er
handen

Ghy rechtveerdige, singet vrolick in den Heer
loff betaemt den oprechten. Lovet den Heere met
de harpe, psalmsinget hem met luyte, ende het tien-
marigh instrument. Singet hem een nieuw lied,
spelet wel met vrolyk geschal. Want des Heeren wo-
ort is recht ende al zyn verck getrouw. Hy heeft gerech-
tigheyt ende gerichtelief, de aerde is vol van den goe-
dertierenheyt des Heeren. Door het woort des Heere
zyn de Hemelen gemaakt, en door den Geest zyns
monds al haer heyr. Hy vergadert de wateren der zee
als op eenen hoop, hy stelt de afgronden schatkameren.
Laet de gantsche aerde voor den Heere vreesen, laet
alle inwoonders van de werelt voor hem schrieken
Want hy spreekt, ende het is eer hy gebiedt ende het

Geboden des Heeren zyn louter, en verlichten de
oogen. De vrees des Heeren is ryn, en blyft eeuwrich-
lyck, der rechten des Heeren zyn waerachtigh al te
samen rechtweerdich. Sy syn Kostelycker dan gout, en
de veel schoons gouts, sy zyn seeter dan honingh ende
honinghseem. Doch wordt u Knecht door haer ver-
maent, ende wiese houdt die heeft groeten loon. Wie
kan mercken hoe dickwils hy feylt vergeeft my de
verborzen gebreken. Bewaert coek uwen Knecht vo-
or den stouten, dat zy niet over my en heerschen, soo sal
ick sonder vtecke zyn, ende onschuldich blyven van
groeter misdaet. Sact u wellbehaghen de reden myns
monds, ende het spreken myns herten voor u Heere
myn troost ende myn verlosser.

Ps: 33:

Shy

Gene die hem vreesen, op die gene die op syne goedertierenheit hoopen. Om haere ziele van den doot te redder, ende om haer by't leren te houden in der honger. Onse ziele verbleyt den Heere, hy is onse hulpe, ende onse schilt, want onse herte is in hem verbleyt om dat wy op den naeme syner Heylicheyt vertrouwen; U goedertierenheit Heere zy over ons ghelyck als wy op uwe hoopen.

Ps. 34.

Een psalm Davids. Als hy syn gelact verandert voor het aengesichte van Abimelech, die hem wechsoecht dat hy door gingh. Ik sal den Heere looven het aller tyt: zyn loof sal geduerighlyck in meynen mont zyn. Inyne ziele sal haer roemen in den Heer desachtmoedige sullen het hooren, ende verblydt zyn

Stacter. De Heere vernieticht den raet der Heydenen
hybreekt de gedaghten der volkeren. Maer de raet des
Heeren bestaet in eeuwidicheyt, de gedachten zyns herten
van geslachte tot geslachte. Wel gelucksaligh is het volck
diens Godt de Heere is, het volck, dat hy sich ter erve
verkeren heeft. De Heere schouwt uyt den Hemel, en
siet alle menschen kinderen. Hy ziet uyt van syne
vaste woonplactse op alle inwoonders der aerde. Hy
soormeerter harer aller herte, hy lett op alle inwoon-
ders der aerde, en alle hare wercken. Een Koningh
wort niet behouden door een groot heyr, een hielc wort
niet behouden door een grootz kracht. Het peert
feylt ter overwinnige, ende en berryt niet door syne
grootte sterckheyt. Siet des Heeren ooge is over de
gene

Geen gebreec van eenigh goet. Komt ghy Kinderen,
 hoort na my, ick sal u des Heeren vreesse leeren. Wie
 is de man, die lust heeft ten leven? die daegen liefst
 heeft, om't goede te sien. Bewaert u tonge van't Kuade
 ende u lippen van bedrogh te spreken. Wyckit af van
 Kuade ende doet het goede, seeckt de vrede ende
 Sachtse nae. De oogen des Heeren zyn op de recht-
 veerdige, ende zyne ooren tot haer geroep. Het aenge-
 sichte des Heeren is tegen de gene die Kuadet doen
 om haere gedachtenisse van der aerde uyt te roeyen. Sy
 roepen ende Heere hoort, ende hy redtse uyt, alle haere
 benauewtheden. De Heere is na by gebrokiene van herten
 ende hy behoudt de verslagere van geeste. Vele zyn de te-
 genspoeden des rechtveerdigen, maer uyt alle die reddet

Maect den Heere met myn groot, ende laet ons
synen Naeme te samen verhoogen. Ick hebbe den Heere
gesocht, ende hy heeft myn geantwoert, ende my uyt
alle myne vreesen gereddet. Sy hebben op hem gesien
jahen als een waterstroom aengelopen, ende haere
aengesichten en zyn niet schamroot geworden. Deese
elendige riep, ende de Heere hoorde, ende hy verlostte
hem uyt alle synne benauwtheden. De Engel des Heere
legeret sich rentsem de gene die hem vreesen en ruckt
se uyt. Smacckt, ende siet dat de Heer goet is, welge-
lueksalich is de man die op hem vertrouwt. Vrees den
Heere ghy synne heylighen, want die hem vreesen
en hebben geen gebreck. De jonge leeuwen lyden armoe-
de, ende hongeren, maer die den Heere soeken hebben
geen

By gegaen is, ende als, eene nacht-waek. Ghy overtre-
 onte, sy zyn gelyck eenen slaep in den morgenstont
 zynse gelyck het gras dat verandert. In den morgen-
 stont bloeyt het ende het verandert, des avonts wort
 het afgesneden, ende het verdozret. Want wy vergaen
 door uwen toorn, ende door U grimmigheyt worden
 wy verschickit. Ghy stelt onse ongerechtigheden voor
 uwe, onse heymelicke sonden in't licht uwes aenschyns
 want alle onse daegen gaen henen door uwe vertolgen-
 theyt, wy brengen onse jaeren door als een gedachte.
 Aengaende de daegen onse jaeren, daer in syn seven-
 tigh jaer, of soo wy seer sterck zyn, tachtentigh jaer:
 ende het uytmenenste van dien, is moeyte, ende ver-
 driet want het wort snellick afgesneden ende wy

Hem de Heere. Hy bemact alle zyne ghebeente, niet
een van dien en wort getrecken. De boosheyt sal de godt
loosen dooden, ende die den rechtveerdigen haeten
sullen schuldigh verklaert worden. De Heere verlost
de ziele syner knechten, ende alle die ophem betrouwen
en sullen niet schuldigh verklaert worden.

Ps: 90. Een gebedt. Mosis des mans Godes. Heere
ghy zyt ons geweest een toevlucht van geslachte tot
geslachte. Eer de bergen waren, ende ghy de aerde
ende werelt voorgebracht had det. Ja van eeuwichheit
tot eeuwichheit zyt ghy Godt. Ghy doet den mensche
weder Keeren tot verblyscinge, ende seght Keert we
der ghy menschen Kinderen. Want duysent jaeren
zyn in uwe oogen als de dagh van gisteren, als hy voor
by gegacen

Die sal vernachten in deschaduwe des Almacht-
 tigen. Ick sal tot den Heere seggen, myne toevlucht
 ende myne burghit, myn Godt op welken ick vertrouwe
 want hy sal u redden van den strick des vogelvangens
 van de seer verderflicke pestilentie. Hy sal u decken
 met syne vlercken ende onder syn vleugelen sult
 ghy betrouwen, syne waerheyt is een rondasse ende
 bekelaer. Ghy en sult niet vreesen voor den schrik
 des nachts voor den pyl, die's daeghs vliegt. Voor de
 pestilentie die inde donckheyt wandelt, voor het ver-
 doef dat op den middagh verwoestet. Aen uwe zyde
 sullender duyzent vallen, ende tien duysent aen u
 rechter hant, tot u en sal het niet genaken, alleen-
 lick sult ghy het met u oogen aenschouwen ende ghy

Vliegen daer henen, Wie kent die stercke uwer to-
orns, ende uwe verholgentheyt nae dat ghy te vreesen
zyt. Leert ons alsoo onse daegen tellen, dat wy een wy-
hert bekomen; Keert weder Heere, tot hoe lange?
ende het berouwe u over uwe knechten. Verradicht
ons in den morgent met uwe goedertierenheyt, soo
soo sullen wy juynen, ende verlydt ons nae de daegen
inde welke wy het kuat gesien hebben. Laet uwen
werck aen u knechten gesien worden, ende u heer-
lykheyt over haere kinderen. Ende lieflickheyt des
Heere onses Godes zy over ons, ende bevesticht ghy het
werck onser handen over ons. In het werck onser han-
den bevesticht dat.

Ps. 91:

Die in de schuilplacde des allerhooghten is geseten

die sal

Het Psalm van den Feest, segmen
hier, daer naeyfolget deese

Psalm 98. Een Psalm. Singet de Heere een
nieuw liedt, want hy heeft wonderen gedaen syne
rechter hant, ende de arm, seynen heylidieyt, heeft hem
heyl gegeven. De Heere heeft syne gerechtighcyt ge-
openbaert voer de eogen der Heydenen. Hy is gedachtigh
geweedt syner goedertierenheyt, ende syner waerheyt
aen het huys Israels, ende alle de eynden der aerde heb-
ben gesien het heyl onses Godts. Juychet den Heere ghy
gantsche aerde, roept uyt van vreughde, ende singht vre-
lick, ende psalm singht den Heere met de harpe, met
de harpe ende met de stemme des gesanghs met

Sult de vergeldinge der godtloosen sien. Want ghy
Heere zyt myne toerlucht, den aller hooghsten
hebt ghy gestelt tot u verreck. u onsal geen quaet
wedervaren, noch geen plage sal u tente naderen. Want
hy sal syne Engelen van u bevelen, dat se u bewaeren in
alle u wegen. Sy sullen u op de handen dragen, op dat
ghy u voet aen geen en steen en steertet. Op den fellen
leeuw ende de adder sult ghy treden, ghy sult den
jongen leeuw, ende de draeke vertreden. Dewyle hy
my seer bemint, soo sal ick hem uythelpen, ick sal
hem verhooren, inde benauwtheyt sal ick by hem
zyn, ick sal der hem uyt trecken, ende sal hem ver
eerlickien, ick sal hem met lanckheit der daegen
verradigen, ende ick sal hem myn heyl doen sien.

het psalm

Slapen. De Heere is uwe bewaerder, de Heere is 't
 schaduwe, aen uwe rechterhandt desonne en sal uwe
 des daeghs niet steken, noch de mane des nachts
 de Heere sal uwe bewaren van alle kwaet uwe ziele
 sal hy bewaren. De Heere sal uwen uytgangh ende
 uwen ingang bewaren, van nu aen tot in der eeuwigheyt.

Ps. 122. Een liedt Hammaaloth van David.

Ik verblyde my in de gene die tot my seggen wy
 sullen in het huys des Heeren gaen. Onse voeten
 zyn staende in uwe poorten o Jerusalem. Jerusalem
 is gebouwt, als eene Stadt die wel'tsamen gevoeght
 is. Waer henen de Stammen op gaen, de Stammen
 des Heeren tot het getuygenisse Isracl, om de name
 des Heeren te danken. Want daer zyn de stoelen

Trompetten enda basuynen geklanck. Juycht voor
het aengesichte des Konings des Heeren. de Zee
bruyse met haere volheyt, de werelt met de gene die
daer inne weonen. Dat de rivieren met de handen
Klappen, dat tegelycke de geberghen vreught be-
dryven. Voor het aengesichte des Heeren want hy
Komt, om de aerde te richten, hy sal de werelt rich-
ten in gerechticheyt, ende de volken in rechtmaticheyt.

Ps: 121: Een liedt Hammaaloth. Ick heffe myne
eogen op na de bergen, van waer myne hulpe komen
sal. Myne hulpe is van den Heer die hemel ende aer-
de gemaakt heeft. Hy en sal uwen voet niet laten wan-
kelen, uwe bewaerder Israels, en sal niet sluymeren
Siet de bewaerder Israels, en sal niet sluymeren noch
slapen

Wy zyn der verachtinige veel tesatt. Onse ziele is veel
tesatt des spots der weldigen der verachtige der hoo-
vaerdighen. Ps. 124.

Een liedt Hammaaleth van Davidt. Het
enware de Heere die by ons geweest is seggen in Israel
't enware de Heere, die by ons geweest is, al de mens-
chen tegen ons opstonden, doe zouden sy ons leverdigh
verlonden hebben, als haeren toorn tegen ons ontstak
doe zouden ons de wateren overloopen hebben, een
Stroom zoude over onse ziele gegaen hebben. Doe
zouden de stoute wateren over onse ziele gegaen zyn.
De Heere zy geloofst, die ons in haere tanden niet
en heeft overgegeven tot eenen roof. Onse ziele is ont-
komen als een vogel uyt den strick der vogelvanghers

Des gerichtts gewett, de Steelen des huyses Davids.
Biddet om de vrede Jerusalem, wel moetense varen
dieuwe beninnen. Vrede zy in uwe vestinge, welva-
ren in uwe Dalleyen. Om myner broederen, ende
myner vrienden wille sal ick spreken, vrede zy in
uwe, Om des huyses des Heeren onses Godts wille,
sal ick het goede vooruwe soeken.

Ps: 123: Een liedt Hammaaloth. Ick heeft
myne oogen op tot uwe die in de hemelen sitt. Siet
gelyck de oogen des knechten zyn op de handt ha-
rer heeren, gelyck de oogen der dienstmaeght zyn
op de handt harer vrouwe, alsoo zyn onse oogen
op den Heere onse Godt, tot dat hy ons genadigh
zy. Zyt ons genadigh o Heere zyt ons genadigh want
wy zyn

Regen, hy brenghit den vint uyt zyne schatkameren
 wort. Die de eerste geborenere van Egipten sloegh van den
 mensche aen tot het vee toe. Hy sondt tekenen ende won-
 deren in het midden van u o Egipten tegen Pharao
 on tegen alle syne knechten. Die vele volcken sloegh,
 ende machtige koningen doedde. Sihon den Koningh
 der Amoriten, ende Oog den Koningh van Basan, ende
 alle de Koninrycken van Kanaan. Ende hy gaf haer
 landt ten erve, ten erve aen zyn volck Israel. Heere
 uwe Naeme is in eeuwigheyt Heere, uwe gedachtenisse
 is van geslachte tot geslachte. Want de Heere sal zyn
 volck richten, ende het sal hem berouwe over zyn knech-
 ten. De afgoden der heydenen zyn silver ende gont,
 een werck van menschen handen. Sy hebben eenen

De strick is getreken, ende wy zyn ontkommen
Onschulp is in den Naeme des Heeren, die hemel
ende aerde gemaeckt heeft. Ps: 135:

Halelu Jah, Preyt den Naeme des Heere
preyt hem ghy knechten des Heeren, inder voor
hoven des Heeren onses Godts huys ghy staet. Loofst
den Heere, want de Heere is goet. Psalmsinght
synen Naeme, wan hy is lieflick. Want de Heere
heeft sie Jacob vercoren, Israel tot zyn eygendom.
Want ick weet dat de Heere groot is, ende dat onse bo-
ven alle Goden is. Al wat den Heere behaeght doet hy,
in den hemelen, ende op de aerde, in de zee, ende alle
afgronden. Hy doet dampen op klimmen van het
eynde der aerde. Hy maect de blickwemen met den
regen

Dien die alleen groote wonderen doet, want syne goedertierenheyt is in der eeuwichheyt.

Dien die de hemelen met verstant gemaect heeft, want syne goedertierenheyt is in der eeuwichheyt.

Dien die de aerde op het water uytgespannen heeft, want syne goedertierenheyt is in der eeuwichheyt.

Dien die groote lichten heeft gemaect, want syne goedertierenheyt is in der eeuwichheyt.

De Sonne tot heerschappye in den daegh, want syne goedertierenheyt is in der eeuwichheyt.

De Mane, ende Sterren tot heerschappye in de nacht, want syne goedertierenheyt is in der eeuwichheyt.

Dien die de Egypenaers geslagen heeft in haere eerstgeboren, want syne goedertierenheyt is in der eeuwichheyt.

Mont, maer en spreken niet, sy hebben eogen, maer
en sien niet. Ooren hebben sy, maer en hooren niet, oock
en is'er geen aden in haeren mont. Dat diese maeken
het gelyck worden, ende al wie op haer vertrouwt. Ghy
huys Israel, lovet den Heere. Ghy huys Aarons lovet
den Heere. Ghy huys van Levy, lovet den Heere. Ghy
die den Heere vreest, lovet den Heere. Seloest zy de
Heere uyt Zion die te Jerusalem woont Hallelu Jah.

Ps: 136: Lovet den Heere, want hy is goet, wan syne
geedertierenheit is in der eeuwigheit.

Lovet den Godt der goden, want syne geedertierenheit
is in der eeuwigheit.

Lovet den Heere der Heeren, want syne geedertieren
heit is der eeuwigheit.

Dien

Die groete Koningen geslagen heeft, want syne goedertierenheit, is in der eeuwichheit.

Ende heeft heertike Koningen geslagen doot, want syne goedertierenheit, is in der eeuwichheit.

Sihon den Amoritischen Koningh, want syne goedertierenheit, is in der eeuwichheit.

Ende Oolig den Koningh van Basan, want syne goedertierenheit is in der eeuwichheit.

Ende heeft haer landt ten erve gegeven want syne goedertierenheit is in der eeuwichheit.

Ten erve synen Knecht Israel, want syne goedertierenheit is in der eeuwichheit.

Die aen ons gedacht heeft in onse nederigheit, want syne goedertierenheit, is in der eeuwichheit.

Ende heeft Israel uyt het midden van hen uytge-
bracht, want syne goedertierenheyt is in der eeu-
wicheyt.

Met een sterke handt, ende met eenen uytgestre-
ken arm, want syne goedertierenheyt, is in der eeu-
wicheyt

Dien die de Schelfzee in deelen deelde wan syne
goedertierenheyt is in der eeuwicheyt.

Ende veerde Israel door het midden van deselve
want syne goedertierenheyt is in der eeuwicheyt.

Hy heeft Pharao met syn heyr gestort in de Schelfzee,
want syne goedertierenheyt, is in der eeuwicheyt.

Die syn volck door de woestyne geleyt heeft, wan syne
goedertierenheyt is in der eeuwicheyt.

Die groote

Gebenedyt zyt daer geen bedroch, noch vergeeten'is, noch
 geen aenwien de persoonen, noch neeminge des giften voor
 is, hy is oprecht in alle zyn weggen, en goet in alle zyn
 doende. Gebenedyt den leevenden Godt voor altyt, ende
 ewich. Als Sabbath'is.

Gebenedyt zy die geeft heeft doen aen zyn volck Isra-
 el het ruste van de Heylich Sabbath daegh
 In Laesch.

Gebenedyt zy die ons gegeven heef het Feest van de On-
 gesuerde broet dees, aen den goeden daegh deesen
 gheecten Heylich Saen Sebuoth Saen Loover Feest.
 [aen Semini Hag Asereth &c.]

Gebenedyt zyt hy, en gebenedyt zyt zyn Naeme. Gebenedyt
 zyt zyn gedachten voor alle tyt. Gebenedyt zyt

Ende hy heeft ons onsen tegen partyders ontrukket
want syne goedertierenheyt is in der ewichheyt.

Die alle vleesche spysse geeft, want syne goedertieren-
heyt is in der ewichheyt.

Lovet den Godt des hemels, want syne goedertierenheyt
is in der ewichheyt.

Sebenedyt die daer zeyt, ende werelt zal zyn. Sebene-
dyt die daer zeyt en doet. Sebenedyt ordeelen de en be-
vestiche. Sebenedyt descheepuyt bequime. Sebenedyt
die geenadicht over het gehele aertreyck. Sebenedyt
die gedachtigh is over zyn Creaturen. Sebenedyt die hee-
le loonen geeft, aen die hem vressen. Sebenedyt den lee-
venden Godt voer al tyt, ende ewich. Sebenedyt sy die
de duysternisse doet covergaen, en brenghet het licht

gebenedyt

[Als niet Sabbath is, soo beginnen hier.

Act is goet dat men den Heere loore, ende uwe naemepalmen
 singe. O Allerhoogste. Dat men in den morgenstont uwe
 goedertierenheit verkondige, ende uwe getrouwicheyt in
 de nachten, op het tien-strighe instrument, ende op de luyte
 met een voorbedacht lied op de harpe. Want ghy hebt my ver-
 blyet Heere met uwe daden: ick sal juychen over de wer-
 ken uwe handen. O Heere, hoe groot zyn uwe werken?
 seer diepe zyn uwe gedachten. Een onvernustigh maen weet
 daer niet van, noch een dwaers en verstaet die selve niet. Dat
 de godtloose greeyen als het Kruyt, ende alle de werckers
 der ongerechtigheit bleeyen, op dat se tot in der eeuwicheyt
 verdelghet worden. Maer ghy zyt de Allerhoogste, in eeuwig-
 heyt de Heere. Want siet uwe vyanden. O Heere want

Ghy Heere onse Godt, Koningh der werelt, den Koningh
den Grooten, en den heyligen, een vader der barmherti-
cheeden, geprezen in de mont zyns volck, geloest en gebe-
nedyt in de tongen van de geene die hem vreesen, en
dienen. Ende met sanger van David uwe dienaer,
sullen uwe looven Heere onse Godt, met loovingen met
singen, het sullen wy uwe looven, groot maeken, en prezen,
glorificeren en verheffen uwe Koninghryck, heyligen, en
verstercken, en wy sullen gedewickor uwe naeme onse
Koningh, onse Godt, den eenigen, leovenden van de werelt
geprezen, en geglorificeer zynen naeme in der ewichdyt
Senedyt zyt Heere Koningh der werelt geprezen met
prysingen [aen Sabbath seit men de eerste vers
van't Psalm 92: Een psalm een liedt op den Sabbath
daegh]

als

Werelt is, en toegheriditer, dat het blyven sal. Wan dien
 aen staet uwen stoel vast, ghy zyt eeuwich. Heere de water
 Stroomen verheffen hen, de waterstroomen verheffen haer
 bruyen de waterstroomen heffen op de baren. Heere de
 waterbaren in de zee, zyn groot ende bruyen grouwlyck,
 de Heere dan noch, is noch grooter inder hooghde, uwe
 woort is een rechte leere heylicheyt is de sieragie uwes huyp
 eeuwichlyck.

De eere des Heere is eeuwich, de Heere heeft een
 welgevallen aen zynen werken. Ghebedyt zy de nae-
 me van Godt van nu tot inder eeuwichdyt, van den op
 gaeng der sonnen tot haeren needer gang zy geloof de
 Naeme des Heere, is hoch Godt over alle heydenen,
 zyn eere gaet soo weyt als den Hemel is. **U**naeme **H**

Uwe vyanden zullen omkomen, ende alle Kuaetdoen-
ders moeten verstroyt worden. Daerenteghen mynen hoor-
nesal verhoogt worden als eens eenhoorns, ende worde
geabret met verscher dy. Ende myn ooge sal haren lust sien
aen myne vyanden, ende myne ooren sal haren lust hooren
aen den boosachtighen, die hen teghen myn setten. De recht-
verdighen die hen, sal groen als eenen palm boom, hy sal
wassen als een sedere op Libanon, die geplanten zyn in den
huuse des Heeren sullen inder voorhoven onses Godts groe-
nen. Ende wannecr zy oock out worden zullen zyn, dat zy
verkondighen dat de Heere see vroem is, mynen troost,
ende geen onrecht is aen hem.

Ps: 93:

De Heere is versiert, en heeft een rycke begonnen
de Heere is Koningh, ende heerlyk versieret, so wyt als de
werelt

Want de Heere sal zyn volck niet verlaeten, noch zyn
 eerdeel niet verstoeten en hy is barmhertich, hy sal ver-
 geeven de misdaet, ende sal se niet vordoen, ende keert
 dijn maels zyne toorn aff, ende sal zynen toorn niet geheel
 uytsterten. Sedt helpt, de Koningh sal ons antwoorden
 in den daegh onses roepen. Well gelukkig zynse die in u
 huysen zyn, die uwe alle tyt looven. Sela. Well gelukkig den
 volck die het alsoo gact; Well gelukkig den volck die u de
 Heere zyn Sedt is.

Ps: 145:

Een loff Davids. Ick wil uwe verhoogen mijn Sedt
 ghy Koningh, ende uwe Naeme loven, altoos ende eeuwigh-
 lyck. Ick wil uwe daeghelyck loven, ende uwe Naeme roe-
 men altoos en ewichlyck. De Heere is groot ende seer
 loffelyck. Kints kinderen zullen uwe werken prysen

Duert eeuwichlyck, uwe gedachtenisse Heer duert ende
woort, de Heer heeft zynen Stoel inden Hemel bereyt ende
zyn rycke heerschet over alle dingen den Hemelen zullen
haer verblyde, ende aerde vroolyck zyn, en het volck sal
seggen de Heer regeert, van eeuwichyt tot eeuwichyt, de
Heer sal regeren, de Heer heeft geregeert. De Heer is Ko-
ningh altoes en eeuwichleyck, de Heydenen en moeten
uyt zynen landen vergaen, verstoort Heer den raet der
Heydenen veranderen de gedachten van de volckeren
veel zynde gepynzen in't hert van de man, maer den raet
van de Heere llyst bestandicht, wan soo hy zyde, soo was,
en soo hy gebodt, soo geschieden het, de Heert heeft aen
Sion gekooren, begeerenide tot een woeninge voor hem. Want
Godt heeft hem Jacob verkooren, Israel voor zynen ochtatt

want

Ende rechtet op, alle die neder geslagen zyn. aller oogen
 wachten op uwe, ende ghy gheeft hen haere spysse te zynen
 tyt. Ghy doet uwe handt op, ende verwultet alles wat
 levet, met welghevallen. De Heere is rechtveerdich in alle
 zynen wegen, ende heyligh in alle zyne wercken. De
 Heere is nae by allen die hem met ernste aenroepen
 Hy doet wat de godtvreesende begheeren, ende hoordt
 haer schreyen, ende helpt hen. De Heere bewaert alle
 die hem lief hebben, ende sal veldelgen alle godtloosen
 Mynen mont sal de Heeren loff seggen, ende alle vleesch
 love Zynen heylighen naeme altoos ende eeuwicheyk,
 Maer wy sullen den Heere loven van nu aen, tot inder
 eeuwicheyt Halclu Jah. Ps 146:

Halclu Jah. Loof den Heere myn ziele, ick wil

Ende uwe ghewelt seggen. Ick will spreken van uwen
heerlycken schoonen prale, ende van uwen wonderen
Dat men sal spreken van uwe heerlycken daden ende
dat men vertelle uwen heerlyckheit. Dat men pryse uwe
grootte goedertierenheit om uwe gerechticheyt en roeme
Genadich en barmhertich is de Heere, gheduldich ende
van grooter goedertierenheit. De Heere is alle menschen
goedigh, ende ontfermt hem over alle zyne wercken, alle u
wercken Heere zullen uwe danken, ende uwe heyligen
uwe loven. Ende de cere uwes Koninkryck reemen, ende
van uwer gewelt spreken. Dat de menschen kinderen u
gewelt siend worde, ende de cerlycke prael des Konink-
rycks; Uwe rycke, is een ewich rycke, ende uwe heerschap.
sic duert voort ende voort. De Heere behoudt alle die vallen
ende redtet

Den wech der godtloosen. De Heere is Koningh een,
wichtigheijck uwe Godt Sion, veert ende veert. Hallelu Jah.

Ps: 147: Loeft den Heere want onsen Godt loven dat is kostelyk dinc zulkken lof is kostelyk ende schoon. De Heere bouwet Jerusalem, ende brenghet tesamen de verjachte in Israel. Hy heelet, die eens gebreken herten zyn, ende verbint haere smerten. Hy tellet de sterren, ende noemtse alle met naemen. Onse Heere is groot, ende van groter kracht, en is onbegreypelyk als hy regeert, de Heere richtet op de ellendige, ende stoet de godtloosen ter aerde. Singet een om den anderen den Heere met dancke, ende loeft onse Godt met harpen. Die den Hemel met wolcken bedeket, ende geeft regen op aerden, die het gras op den bergen wassen laet. Die den vee, zyn woeder geeft, den jongen raven, die

Den Heere loven soo lange als ick leve, ende mynen Gode
lofsingen dewyle ick hier bin. Verlaet uwe niet op Vorsten
zy zyn menschen, die en Kennen immors niet helpen
Want des menschen geeft moet daer van, ende hy moet we-
der tot aerde worden als dan zyn verloren alle zyn aenwa-
gen. Wel dien, wel Kers hulpe de Gode Jacobs in wel Kers hoop
op den Heere zynen Gode staet. Die Hemel, aerde zee,
ende alles wat daer inne is gemacht heeft, die geloove
houdt eeuwichlyck. Die recht doet dien die ghewelt ly-
den, die de hongerige spys, de Heere verlost de gevan-
genen. De Heere maect de blindes iende, de Heere
rechtet op, de neder geslagen zyn, de Heere heeft lief
de rechtverdighe. De Heere bewaert de vreemdelingen
en weesen, en behoudt de weduwen, ende Kiert te rugge.
den wech

Ps: 148. *Halelu-Jah.* Loest ghy hem dem den Heere.
 Loest hem in der heechden. Loest hem alle zyn Engelen,
 Loest hem alle zyn heeren. Loest hem Sonne ende mane.
 Loest hem alle lichten de Sterren. Loest hy ghy Hemelen
 allent halven ende wateren die leven aen den Hemel zyn.

Die zullen loven den Naeme des Heeren, want hy ghedieot
 soo wort het geschapen. Hy onderhoutse altoes ende eeu-
 wickleyk, hy ordeneerde, datse niet anders gaen en moeten.
 Loofden Heere op aerden, ghy walwischen ende alle diep-
 ten. Hagel, vyer, sneeuw, ende dampsternvinden, die zyn
 weest uytrichten. Bergen, ende alle vee, ghewormte ende
 vogelen. Ghy Koninchen op aerden ende alle lieden vers-
 ten, ende alle richters op aerden. Jongelingen ende maech-
 den, den ende met den jonghen sullen loven den Naeme des

Hem aenroepen. Hy en heeft geenen lust, aen der sterfste
des peerts, noch een welgevallen aen ymants beenen. De He:
heeft een welgevallen aen die hem vreesen, die op syne
goedertierenheit hoopen. Pryst Jerusalem den Heere,
looft Sion uwen Godt hy machiet waeste de grendelen u
poorten, ende seghent uwe kinderen daer binnen. Hy
schaffet uwen lantpalen vrede, ende versadicht uwe met
bester tarwen. Hy sendet zyne reden op aerden zyn woort
leopt nelle. Hy gheeft sneeu als wolle, hy stroyt den rym
al aschen. Hy woort zynen hagel al beten, wie kan blyven
veer zynen vorste. Hy sprekt, see versmelt het, hy laet
zynen wint wayen, see doyt het op. Hy doet Jacob kent zyn
woort, Israel zyne wyse ende rechten. See en doet hy gheenen
Heydenen, noch en laet hen niet weten zyne rechten. Halclu Jah.

Onder de Heydenen straffe onde den volcken. Haere
 Konincken te binden met Ketenen, en haere Edelen met
 yserre veteren. Dat sy hen doen het recht daer van geschre-
 ven staet zulke eeren zullen alle zyne heylighen hebben Halleluiah.

Ps: 150 Hallelu-Iah. Loof den Heere in zynen heyligh-
 dem. Loof hem inder vasticheyt zynes macht. Loof hem
 in zynen daeden. Loof hem in zynen groeter heerlyckheyt.
 Loof hem met basuynen. Loof hem met psalter en haer-
 pen. Loof hem met tamborynen en reyen. Loof hem met
 hellen zymbalen. Loof hem met Welklinkende zyn-
 balen. Alles wat adem heeft loof den Heere Hallelu-Iah.

Sebenedyt zy de Heere voor altyt Amen Ja
 Amen. Sebenedyt zy de Heere van Sion wonder in Je-
 rusalem Hallelu-Iah, Sebenedyt zy de Heere Godt

Heeren, want zyne Naeme alleen is hoch, zynen loof
gaet soo wyt als Hemel ende aerde is. Ende hy verhoecht
den hoerne zyns volcks, alle zyne heyligen zullen hem lo-
ven, alle zyne Kinderen Israels, het volck dat hem dient. Halleluyah.

Ps: 149: Halleluyah, Singet den Heere een nieuwe
Liedt, de gemynthe der heyligen sal hem loven. Israel ver-
heuge hem diens die hem gemackt heeft, de Kinderen Sion
zyn vrolyck over haeren Koninck. Sy zullen loven zynen
Naeme in reyen, met tamborynen en haerpen zullen zy
hem spelen. Want de Heere heeft een welbehagen aen
zynen volck, hy helpt den ellendigen heerlyck. De heyl-
ighen zullen vrolyck zyn, ende pryzen ende reemen op
haeren legeren. Haeren mont sal Godt verhoegen, en zullen
scharpe sweerden in haer handen hebben. Dat zy wreke oeffenen

onder.

Alleen, ghy hebt beschaepen de hemelen, ende hemelen der
hemelen en al heyr scharen, het op aertryck, en al dater
op is, de zee, en al datter in is, ende ghy onder houtse alle.
Ghy maect alle dinc leevendich, ende des hemels Heyr ney-
gensich voor uwe.

Ghy zyt de Heere Sedt, ghy Abraham verhooren
hebt, ende hem van vuer der Kalden uyt ghevoert, en
zyn Naem settede Abraham; Ende zyn herte trouwe
voor uwe gevonden, ende een verbont met hem gemaect
zynen zaede te geven het landt der Kananiten, Hethiten,
Amoriten, Pharisiten, Jebusiten, ende Girgaviten, ende
hebt uwe woort gehouden, want ghy zyt rechtveerdich; Ende
ghy hebt aenghesien de ellendicheyt onser vaderen in Egip-
ten, ende de haer schreyen verhoort aen de schelfzee, ende

Israels doen de alleen wonderen, en Gebenedyt zy zyne
Naeme der Eortycken eeuwichlyk in alle landen zullen
zynder Ere vol woorden, Amen ja Amen.

David loofde Godt, en sprack veer der gantscher
gemeyten. Gelovet zy ghy Heere Godt Israels onses vaders
eeuwichlyck uwe behoort de Majesteit en de gewelt, heer-
lycheyt, overwinninge en danck, want alles in den hemel
ende op aerden is, dat is uwe, Uwe is het rycke, ende ghy
zyt verhocht over alle dink, in uwer handt staet alle
Kracht en macht, in uwer handt staet het yegheleyken
groot ende sterckte maeken. Nu onse Godt wy dancken
uwe, ende roemen den Naem uwer heerlykheyt. Ende
wy zullen gebenedyden en heyligen uwe Naeme en ver-
heffen in boven uwe alle benedictien en loof. Ghy zyt Heer
alleen

Heere, en spraken. Ick wil den Heere singen, want hy
 heeft een heerlyckit daet gedaen, paert en wagenen heeft
 hy gestortet in de zee, de Heere is myn sterckte, en loof-
 sangh, ende is myn salidieyt, dat is myn Godt ick wil
 hem prysen, hy is myns vaders Godt, ick wil hem ver-
 heffen. De Heere is de rechte Kreyckman. Heere is
 zynen Naeme. De wagens Pharaons ende zyn macht,
 wierp hy in de zee, zyn uytgelesen heoflieden verzoncken
 in de schelfzee. De diepte heeftoe bedeckt, zy vielen te
 gronde als steenen. Heer uwe rechterhandt doet groot
 wonder. Heere uwe rechterhandt heeft de vyanden
 temorselc gheslaghen. Ende met uwe groot heerly-
 cheyt hebt ghy uwe wederpartye gestortet, want doe
 ghy uwe grimmicheyt uytlietet verterende zye als

Tecken, ende wonder, gedaen aen Pharao, ende aen alle
zyne knechten, ende aen allen volcke zyns landts, want
ghy bekendet dat zy stout tegen hen waren, ende hebt ũ
enen naem gemacckt, als het heden voor ooghen staet.
Ende hebt de zee voor hen van malckanderen geschurt,
dat zy midden in de zee droech daer door gingen ende
haer volgers in de diepte verwerpen als steenen in
machtige wateren. Alsoe helpt de Heere Israel aen dien
daege, van de Egyptenaers handt, ende zy saegen de Egyp-
tenaers doot aen den oever der zee. Ende de groote handt
die de Heere aen den Egyptenaren bewesen hadde, en
het volck vreesden den Heere, ende gheloofden hem, ende
zynen knecht Moses.

Doesanc Moses ende kinderen Israels dit liedt den
Heere

Hoorden, beefden zy, angst kwam den Thelisteem aen
 Doe verschriekten de Vorsten Edom, beven kwam den ge-
 weldigen Moabs, aen alle inwoonders Kanaan werden
 vortsacht. Laet over haer vallen verschrieken ende wreese
 door uwen grooten arm, dat zy verstyven als de Steenen, tot
 dat uwe volck heren door Komme Heer, tot dat u volck
 heren door Komte, dat ghy verworven hebt. Broughtoe
 inne, ende plantse op den bergh uwes erfdeels, dien ghy
 Heere uwe ter wooninge gemackt hebt, tot uwen
 Heylichdom dat uwe handt bereydet heeft. De He-
 sal Koningh zyn, altoes ende eeuwichlyck. Vant
 aen de Heer is het ryck, ende heerschappeyer onder
 de volckeren, ende verlossers zullen op gaen op den
 Bergh Sion, om te oordeelen den Bergh Esaus, en

Stoppelen. Doer uwe blasen deden hen de wateren
op, ende vloeden stonden op hoopen, de diepten wen-
telden van malck anderen midden in der zee. De
vyant dacht, ick wil hen nae jagen, en haer grypen
ende roef uyt deylen, en myne moet aen hen koelen, ick
wil myn swaert uyt trecken, en myn handt sal se verzerwen.
Doe liet ghy uwen wint blasen, ende zee bedekte se, ende son-
ken onder als loot in machtighe wateren. Heer wie is
uwe gelyck ender der geden, wie is uwe gelyck die soo mach-
tich, heyligh verschrikelyk lofleyck, ende wonderladich is.
Doe ghy uwe rechter handt uyt rechte see verslont se de
aerde. Ghy hebt gheleyt doer uwe barmherticheydt uwe
volck dat ghy verlost hebt, ende hebt se gheveert doer u
sterckite tot uwer heyligher wooninghe. Doe dan de volcken
hoorden

Regeert zyn werelt met ghenade, en zyn schiepsel en met
 barmherticheyt, hy en sal niet sluymeren, noch niet slaep
 pen, hy die wacker maect de slaepende, en die ontwaekt
 die slaep droncken, zyn maect levendigh die dooden
 en geneest die Kranken, maect de blinde siende, en
 recht op, de gheluckten, die de stommen, spreekende
 maect, en die ondeckt de verholentheden, en aen uwe
 alle nichleyt kennen wy sulcks.

Ende al waren onse menden soo vol gewanc
 als de zee, en onse tonge vol, gelyck het geheel gedruys,
 van haere baeren, en onse liepen van loof, ghelyck de bre
 ctheyt des hemels, en onse oogen glisterende gelyck de
 Sonne, en Mane, en onse handen uyt gespruyt ghelyck de
 haerenten des hemels, en onse veeten licht, als de herten,

Den Godt sal het Ryck zyn, en sal een Koningh we-
sen over het gehele aertreyck, in dien daeg sal de He-
er eeuich zyn, ende zyne Naeme eeuich.

De ziele van alle die leven, werde uwer Naeme
seggenen Heere onse Godt, ende geest van alle Creatu-
ren wert verschoont, en verhoogen, uwe gedachtenisse onse
Koningh gestadichlyck van eeuichheit tot eeuichheit
zyt ghy Godt.

En buyten uwe en is ons geen Koningh, en ver-
losser, beschermmer, noch salichmaker, antwoorder, noch
oerbermer in alle uere van angst onbedroefheit daer en
is ons geen Koningh helper, en onderhouder, dan ghy Godt,
van de eerste en laeste, Godt van alle bescheppinge, Heer van
alle geslachten, die gepreesen is met alle loovinge hy die
regeert.

Geblasen hebt, ende tonge die ghy in onse monden ge-
 daer hebt, siet die selven werden uwe looven, en seggen
 en pryzen, en verschoonen, en singen aen uwe naeme
 voor altyt. Want alle monden werden uwe looven, en
 alle tongen werden uwe pryzen, en alle oogen werden op
 uwe sien, alle knien werden voor uwe buygen, in alle
 wat staet werd hem voor uwe neygen, en al de herten
 werden uwe vreesen, en al inghewat en niereen werden
 singen aen uwe Naeme, geleyck gesproeken staet. alle
 myne gebeenten werden seggen Heer wie is als ghy.

Die de armen verlost van den stercken, ende be-
 hoefstichen en nootdreeftichen van hunne roovers, het
 geschrey der armen sult ghy hooren, luyteren en sult
 helpen, en daer staet geschreeven. Singt ghy rechtveerdichen.

See en souden wy niet genoeg waem zyn om uwe Heere
onse Godt te looven, en ons uwe Naeme te looven, onse Ko-
ningh, over eene van duysent duysenden, en veel ontalycke
duysenden, goede malen teekenen, en wonderen die ghy
met ons, en met onse vaderen gedaen hebt, in vorige tyden
hebt ghy ons uyt Egipten verlost Heere onse Godt, van der
dienst huuse, hebt ghy ons uyt getrocken, in den honger
hebt ghy ons uyt getrocken, in den honger hebt ghy ons
gespydt, en in de oovervloedicheyt hebt ghy ons onderhou-
de, ende want swaerde hebt ghy ons beschermt, en van boose
Krankheden hebt ghy ons laeten ontloomen, tot nu toe
heben uwen barmherticheden ons geholpen, en u genade
en hebben ons niet verlaten, daron de leeden die ghy ons
Verdeel hebt, ende geest, en siele die ghy in onse newen
geblasen

Eeuwicheyt, tot eeuwicheyt, gewanck, ende loef, prysinge
 met psalmen, sterckheyt, en macht, overwinninghe, ende
 Krachtighe, grootheyt, en loef, en schonheyt, Heylich, ende
 Keeninderuyck, benedictien, ende looven aen uwe Naeme
 der grooten, ende Heylichen, een van eeuwicheyt tot eeu-
 wicheyt, zyt ghy Godt, gebenedyt zyt ghy Heer den grooten
 der Kooningh en gepresen met prysingen Godt der levin-
 gen, Heere van alle wercken, verkievende liedkens van
 Psalmen Kooningh eenich die leeft in de eeuwicheyt Amen.

Gebenedyt zyt ghy Heere onse Godt Kooninch
 der werelt, die het licht formeert, en schiept de duyster-
 nisse, maecken de vrede, en schiepende alles, ende werden
 uwe loven, en alle werden uwe prysen, ende alle werden
 seggen niemant heyligh als de Heere, zy alle werden U

Sult ghy gebenedyt zyn, en met demont van de rechtweerdighen verhoedt, en met den lippen van den heylighen geseigent, en met tongen van den vroomen sult ghy geheylicht zyn, en tuschen de heylighen sult ghy gepresen worden, ende in versamelinghe van weede duysenden, van uwe volck des huys Israels, want alsoo is de schult van alle die geschaepen zy voor uwe Heere onse Godt onser vaderen, te looven, te prysen, te verheffen, te versieren, en te verstercken, op alle worden van sängen en loef van David deseone van Davy uwe dienaar uwe gesalften, ende daer mede.

Uwe Naeme zy gepresen over ewichheyt, onse Koeninck den uwen Naeme, Godt den grooten Koeninck ende heylighen in den hemel, en op de aerden, want het u Godt behoert Heere onse Godt ende Godt van onse vaderen van
ewichheyt

Weest onse behoeder geen gelyckenisse is tot uwe Heere
 onse Godt in deese werelt. Niemand is buyten uwe onse
 Koeningh tot het leven der toekomender werelt, niemand
 is buyten uwe onse beschermert ten daeghe van den Mes-
 jas, wie is u ghelyk onse verlosser in de verwynghe der
 dooden.

Godt Heere, over alle wercken gesegent, en gebe-
 nedyt in den mont aller zielen, met zynder geetheyt
 en groetheyt is de werelt verwult, wysheyt en verstandt
 hebben hem omringht, die verheven is over de Gayoth
 der Heylighen, en versiert met heere op de Ryde wagen
 Salicheyt en gerechticheyt is voer uwe stod, eere is vol met
 genade goet zyn delichten het welck onse Godt gescha-
 pen heeft, hy heeft geschapen met wetenschap, met verstant

Verheffen ewwidleyck ghy Scheyper van alles, die Godt
die alle daeghen opent de deuren der poorten van het oosten
en spleyt de vensteren des geplants doen de seone uyt haere
plaetse, ende maneuyt haerder sitt plaetse gaen, die de
geheele werelt door licht, en aen haere inwoonders die ghy
geschaepen heeft, met de conditie van barmherticheyt, en
vernuwt zyn goetheyt alle daeghen ghedierdelyck het
werk van de beginne, hoe menichvul dich zyn u werken
Heer; ghy hebtse alle met wysheyt ghemackt, de aerde
is vervult van uwe scepelen, de Keoningh die verhoecht is
hy alleendelyck aen gepreesen is, en die verciert is, en die
verheven is van de daeghen des werelts, aen de Godt van
de werelt, met uwe veeler barmherticheyt, en barmt over ons
Heer onser Stercke van onse schutsel, schilt van onse salicheyt

weest

Den stoel zynder eere, mit heerlyckheyt heeft hy ver-
siert den daegh der rusten, verlust heeft hy doen den
Sabbath daegh gedielen dat is het liedt des loof van den
Seevenden daegh, dat Godt in hem gerust heeft van al
dat werck, en den Seevenden daegh, prysende en seggen-
de Psalm van gewangh voor den Sabbath daegh.

Darom sult verheerlycken aen Godt alsyne schep-
selen loof en veerdicheyt grootheyt, en eere werden sy ge-
ven aen den Koningh scheypende alles, die erven ruste
aen zyn volck Israel in den Heylighen Sabbath daegh.

Als niet Sabbath is, soo beginnen hier.

Uw Naeme zy geloest voor altyt, in de hemel van boven
en op der aerden hier beneden, geloest zyt ghy over alle
wercken uwer handen, en over de lichten der licht die

En wysheyt Iradit en stercktheest hun gegeven om de geweldichen in de hede werelt, zy zyn vol klaerheyt en blinkende luchten, haere glinsterentheyt is dieon in de gehele werelt, zy zyn vrolyck in haer opgaen, en verheught in haer ondergaen, doen met vrees de wille van haer schiepper, schonheyt en eere geeven zy, aen zyn naeme, vreugde en sancke voor gedachtenisse van zyn Kooninckryck, hy riep de Sonne, en zy schein met licht, hy sach en maecte te recht de figure der mane, loef werden hem geven alle Heyr des Hemels schoonheyt en heegheyt Seraphim en Ophanim ende Gayeth der Heylichen.

Als Sabbath is bequinen hier:

Tot Godt die gerust heeft van al de wercken aen den sevendien daegh heeft hy hem verheven, en settende hem op den stoel

En vreeselyke, heyligh is hy, ende sy alle ontfangen ophen
 het joek van het reyk des hemels, de een van den ander,
 om te heylighen haeren Schepper met een rustigen geest,
 met een wel spreekende tonge, met spraeke der heylicheyt
 alte saamen een parich, antwoordende met vrees seggen-
 de met verwartheyt. Heylich, Heylich, Heylich is de
 Heere Zebaoth, alle delanden zyn zynder eere vol. Ende
 Opharim ende Sajoth de heyliche met grootz tempeest
 haer verheffende haer teegen Kommende lovende en seg-
 gende gebenedyt zy de eere van Godt van zyn stede.

Aen den Gebenedyt Godt zullen zy schoonheyt ge-
 ven aen den Koningh leevenden Godt, ende bestendich
 Psalmen zullen zy seggen en looven zy doen oeren want
 hy alleen is hoeche en heyligh verkennde Krachticheit

Ghy hebt geschapen, die allen zullen u looven eeuwicheyt.
Zyn gebenedyt voor al tyt, onse Godt, onse sterck,
onse Koningh, onse verlosser, schiepper der heylicheyt, u
Naeme zy geloofst voor al tyt, onse Koningh, hebbende ge-
formeert dienaeren, en dat zyn dienaeren, zy alle staende
in de hoogheyt des verelts, en doende ooren met vreesen
te samen de stemme met de woorden des leevenden Godts
in den Koningh der werelt, alle syn klaerlyk, alle sterckens,
alle heyliden, alle doende met verarheyt, en met vreesen, de
willen van haere schiepper, en alle oepenen haere mondt
met heylicheyt, en myverheyt, met geandk, en met liede-
kens, gebenedyden de, en loovende en glorifiserende, en heyl-
ligende, en doende versterkende, en regerende de Naeme
van Godt den Koningh der grooten, ende Krachtighe
en vreeselyk

Over ons, en geest ons verstant on te verstaen, om te onder-
 scheidē, alle om te cozen, en om te leeren, om te bewaeren
 en te doen bevestichen alle de woorden van de leer'inge
 uwer Wets, met liefde en verlicht onse oogen, in uwe geboo-
 den en aenhangt onse hert in uwe wett verzoicht onse hert
 ten om te beninnen, en te vreesen uwe Naeme, ende wy
 zullen ons niet schaemen, noch stryfkelen, in der eeuwigh-
 ey der ewichheit, om dat wy in uwer heyligher Naeme
 der grooten, den stercken, ende vreeselycken ons behouwen.
 Wy zullen ons verheugen, en verblyden in uwe salicheyt,
 ende uwe barmherticheyt, Heere onse Godt en uwe wille
 genaden zullen ons inder ewichheit niet verlaten, haest
 uwe ende brengh op ons benedicken, en vrede van alle
 vier hoeken der werelts, en breeck het jock der Heydenen!

Doende nieuwheden Heere der Streyd, sayende
gerechticheyt, doene spruyten de salidieyt, scheppen-
de medezynen, veesenlyck van loof. Heere van de won-
deren, die vernicut in alle daegen zyne goetheyt. Conti-
nuerlyck he werck van het beginsel, gelyck gesproken
is, hy maect grooten lichten voor altyt is zyne genade.
Gebenedyt zyt ghy Heere schepper der lichten.

Met onydelycke liefden hebt ghy ons bemint. He-
onse Godt groot barmhertich, en vermeer bringe hebt ghy
over ons, erbarmt onsen vader, onse Koningh, om uwe
grooten Naems wille, en om onse vadersen die in u betrou-
 hebben, en hebt se geleert settingen van leeven, om te doen
uwer wille met een vermaekt herte, alsoo wilt ons genadigh
wesen onse vader den barmhertichen, die sich erbarmt
over ons en

Scherpen, en daer van spreken, wanneer ghy in uwen huys
 sittet, of op den wege gaet, wanneer ghy uwe neder leght, of te
 opstaet, ende sultse binden ten teck op uwe hart, ende sullen
 uwe een denck tecken zyn voer uwen ooghen. Ende sultse op
 uwes huys poorten schryven, ende aen de poorten. Ist dat ghy
 lieden nu myne geboden, hoorzet die ick uwe heder geliede,
 dat ghy den Heere uwen Godt lief hebt, ende hem dient
 van gantsdier herten, ende van gantsdier ziele. Soo wil
 ick uwen lande regen geven tot syner tyt, vroegen regen,
 ende spa der regen, dat ghy in meucht doen uwe kroone,
 uwen most, ende uwe dye. En wil uwen vee gras geven op
 uwen velde, dat ghy lieden etet, ende sat wordet. Hoet uwe
 doch, dat hen uwe herte niet overreden en late dat ghy
 lieden of tredet, ende dient andere goden en bidse aen.

Van onse neck, en gelyt ons haest openbaer na onse landen
want ghy zyt Godt werkende zalicheyt, want ghy aen ons
verkooren hebt uyt alle volcken, en spracken, en voegden
ons by uwe, onsen Koningh om uwe heoghē Naems wille
met liefden uwe te looven, en te vereenigen en te vreesen, en te
beninnen uwe Naeme. Schenedyt zyt ghy Heere die
aen zyn volck Israel gekooren heeft met liefde.

Senah.

Hooft Israel, de Heere onse Godt is een, enich Heere.

Sezeegent zy Naeme van de Heere zyns Koninkreijks
voor ewichlyck. Ende sult ghy den Heere uwen Godt
lief hebben, van gantscher herten, van gantscher ziele
van alle vermoghen. Ende deese woorden die ick uwe heden
gebiede sult ghy ter herten nemen, ende sult de uwe kinderen
schenpen

Spreek met den Kinderen Israels, en segt tot hen dat zy
 hen lespkens maeken aen de hoeken harer Kleederen, on-
 der alle uwe naekomelingen, ende gheele snoeren op de
 lespkens nae den hoeken maeken. Ende lespkens sullen u
 daer toe dienen, dat ghyse aensiet, ende gedenket aller ge-
 booden des Heeren, ende doense, dat ghy niet nae uwer
 herten duncken richtet, noch uwen ooghen nae hoereert.
 Daarom sult ghy gedenken ende doen ally myne gebooden,
 en heyligh zyn, aen uwen Godt, Ick de Heere uwen Godt, die
 uwen uyt Egiptenlande gheleyt heeft, dat ick uwen Godt vaeze
 Ick de Heere uwen Godt.

Waerachtich en volstandich geordineert, en vast, ende
 rechtgetrouw, vriendelyck, bemint, begeert, en gemenst, en
 goet, en gevreesd, sterck, en wel bereyt, en aengaem, schoon

Ende dat den toorn des Heeren, vergrimme over uwe
lieden, ende sluyte den hemel toe, datter geenen regen
Komme, ende aerde haere vrucht niet en gheve, ende haest
om Komt van den goede lande dat uwe de Heere ghegeven
heeft. Soo vaet nu deese woorden ter herten, ende in uwe
zielen, en bintse ten teeken op uwe handen, dat zy een denck
teeken voor uwen oogen zyn. Ende leertse uwen Kinderen
dat ghy daer van spreekt wanneer ghy in uwen huys sit,
tet, oft op de wegh gaet, wanneer ghy uwe neder leght, ende
wanneer ghy opstaet, ende schreyftse aen de poosten uwes
huys, ende aen uwen poorten. Dat ghy uwen Kinderen
lange levet op den lande, dat de Heere uwen vaderen gewo-
ren heeft, hen te gheven, soe lange als de daeghen van den He-
mel op der aerden dueren. Ende Heere sprack tot Moyses,
spreekt

Onse verlosser, verlosseren onse vaderen, onse Stercken
 Stercker onse vaderen, onse verlosser, en onse beschermes
 van eeuwiche is uwe naeme, ende aen ons is geen anderen
 Godt behalven uwe eeuwichlyck, de hulpe van onse vade-
 ren zyt ghy van alle tyden, ghy zyt deschielt die hem salve-
 ert aen haeren Kinderen, nae hun van geboorte tot ge-
 boorte, inde hooghten der werelt uwe wooningen, en uwe
 oordeelen, en uwe recht vaerdicheyt tot aen den eynden
 des werelts.

Zalich is de man die uwe geboden sal hooren en
 uwe wetten, en uwe woort sal setten op zyn herte.

Het is waerachtigh dat ghy Heere zyt van uwe
 volck een Kooninch Krachtigh om te behoeden uwe volck
 vaders ende soonen.

En goet des dingen zullen zyn op ons, ewichlyck, en
al tyt. Waerlyck is de Ewighgodd, onse Koningh
stercke van Jacob, schilt van onse salicheyt, van geslachi,
te tot geslachte is hy bestandich, en zyne Naeme is bestan,
dich, en zyne stoel is bereyt, en zyn Koningryken, zyn waer,
heyt blyft ewich bestaen, en zyn woorden leevende vast,
ende gehou, en begerlyck van ewichteyt tot ewichteyt
over onse vaders, ende over onse kinderen, en over onse
nacKomende, ende op alle geslachten des zaets Ibrael u
dienaer, over de eerste, en de laeste, het woort is goet en bes,
tandich met waerheyt, ende trouwe settinge het welck
niet voor beyen sal gaen.

Waer is het dat ghy Keer onse Godt en Godt van
onse vaderen, onse Koningh, Koningh van onse vaderen
onse verlosser

Nedrigen tot de hoochte des hemels, verlost de gevangē
 nen, er loest de cotmoediche, helpende de armen, antwoor
 dende aen zyn volck **Israel** tot tyt haer roepen. Tot hem
 loff zyden groeter Godt, hun salichmaeker, gebenedyt is
 hy, en gesegent. **Moses** ende **Kindere** **Israel**, hebben aen
 uwe gesongen gesangh met groete blydschap, en hebben
 altemael gezyt, wie als ghy onder de geden Heer wie als
 ghy sterck in heylich eyt, vreesdyck van loevich, doende
 wonder, met nieuwe gesangh hebben uwe geloof, en verlostē
 aen uwe naeme op den oever der zee't saementlyck altemael
 hebben zy geloof en geglorificeert, en zyden de Heere salve
 geeren van eeuwich eyt tot eeuwich eyt, ondaer is gezeyt onse
 verlosser de Heere **Zebaot** zyn naeme heylich, is **Israel**. Gebene
 dyt zyt de Heere die **Israel** verlost heeft.

Het is waerachtigh ghy zyt de eerste, ende laeste, en
buyten uwe is geen Koningh verlosser salidmaker,

Het is waerachtigh van Egypten hebt ghy ons verlost
Heer onse Godt, van den dienst huysse, hebt ghy ons verlost,
alle haere eerste geboorne hebt ghy gedoot, en uwe eerste
geboorne van Israel hebt ghy verlost, ende roede zee hebt
ghy haer gespleeten, ende demoetwillighe hebt ghy laeten
versinken, ende beminden zynder door gegaen, ende va-
teren bedecten haere leetdoenders, daer is niet een over ge-
bleven, al daarom de vrienden en geleef ende verheffen aen
Godt, en hebben gesongen lieflyken psalmen en liedeken,
en prysingen, benedictien, en loovinge aen Godt den Koo-
ningen leevenden Godt, stanvastich, heogh en verheffen, vree-
selijk, vernedert, en heoghwerdigh tot aerde, verheest de
nedrigen

Opricht, ende den nootdriftigen uyt den dreck verha;
oght. Om te loen sitten by de Princen, by de Princen synes
volck. Die de onvruchtbare doet wonen met een huys ge;
zin eene llyde moeder van Kinderen. Halclur Jah.

Ps: 114: Doe Israel uyt Egipten toogh: het huys Jacobs
van een volck dat een vreemde tael hadde. Soo vert Juda
tot zyn heylichdom, Israel zyne volkomene heerschappye
De zee sagh't, ende vloedt, de Jordane keerde achterwaerts.
De bergen sprongen als rammen, de heuvelen als lamme;
ren. Wat was uwe ghy zee, dat ghy vloedt? ghy Jordane dat ghy
achterwaerts keerdet, Ghy bergen dat ghy opronght als
rammen, ghy heuvelen als lammeren, Beest ghy aerde voor
het aengesicht van den Godt Jacobs, die de rotsteen verander,
de in eenen water vloet, den Keysteen in een waterfontyne.

Segget de Hamida in't bladt 4: daer nae.
volget de Hallel van alle de Feesten daegen.
Hallel.

Segent ghy Heere onse Godt Koningh der werelt die
ons geheylt heeft met zyne geboden, ende ons geboden
te leesen den Hallel.

Ps. 113.

Hallelu-Jah, Looft ghy Knechten des Heeren, Loft den
Naeme des Heeren. De Naeme des Heeren zy gesproken,
van nu aen tot in der eeuwigheyt. Van den opgangh der
Sonne af, tot haeren ondergangh, zy Naeme des Heeren
gelooft. De Heere is hooge boven alle Heydenen, boven de
Hemelen is zyne heerlyckheyt. Wie is gelyck de Heere
onse Godt die seer hooge woont. Die seer leege siet, in den
Hemel, ende op der aerde. Die den geringen uyt den stof,
opricht.

Lieden die den Heere vreesen vertrouwt op den Heere;
 hy is haere hulpe ende haere schilt. De Heere is onser
 gedachtigh geweest hy sal zegenen, hy sal het huys Israels
 zegenen, hy sal het huys Aarons zegenen. Hy sal zegenen
 die den Heere vreesen, de Kleyne met de groote. De Heere
 sal de zegen over uwe lieden vermeerderen over uwe lieden
 ende over uwe kinderen. Sijn lieden zyt den Heere gezeg-
 gent, die den Hemel ende aerde gemaect heeft. Uen-
 gaende den Hemel, de Hemel is des Heeren, maer de
 aerde heeft hy den menschen kinderen gegeven. De doo-
 de en sullen den Heere niet prysen, nochte die in de dilte
 neder gedaect zyn; Maer wy sullen den Heere loven van nu
 aen tot in der ewicheyt *Hallelu-Jah.* Ps. 116

Ick hebbe lief want de Heere hoort myne stemme

Psalm 115: Niet ons o Heere, niet ons, maer uwe Naeme
geeft eere, om uwer goedertierenheyt, om uwer waerheyt wille.
Wanneer souden de Heydenen seggen, waer is nu haeren
Godt. Onse Godt is doch in den Hemel, hy doet al wat hem be-
haecht. Haer lieder afgeden zyn silver ende gout, het werck
van menschen handen. Sy hebben eenen mont, maer en
spreken niet, zy hebben oogen, maer en sien niet. Ooren heb-
ben zy, maer en hooren niet, zy hebben een neuse, maer zy
en rieken niet. Haere handen hebben zy, maer en tasten niet,
haeren voeten, maer en gaen niet. zy en geven geen geluyt door
haere Kele. Dat diese maken hen gelyck worden, ende al
wie op haer vertrouwt. Israel vertrouwt ghy op den Heere
hy is haere hulpe, ende haeren schilt. Ghy huys Arons ver-
trouwt op den Heere, hy is haere hulpe, en haere schilt. Ghy
lieder

In myn haesten, alle menschen zyn leugenaers. Wat sal ick den Heere vergelden, voor alle synre weldaden aen my bewezen. Ick sal den beker der verlossingen opnemen, ende des Naeme den Heeren betaelen, nu, in de tegenwoordighcyt van al zyn volck. Kostelyk is in den oogen des Heeren dedoet synre gunstgenooten, och Heere sekerlyck ick ben uwe knecht, ick ben uwe knecht, een soone uwer dienstmaeght, ghy hebt myne banden los gemacckt. Ich uwe offeren een offerhande van danksegginge, ende Naem des Heeren aenroepen. Ick sal myne geloften den Heeren betaelen, nu, in de tegenwoordighcyt van al zyn volck. In de voorhoven des huyses des Heeren in het midden van uwe Jerusalem. Halelu Jah.

Ps. 117.

Leeft de Heere alle Heydenen preyt hem allenatie.

20
Mijne smekingen. Want hy neyght zyne oore tot my, dies ick
hem in myne daeghen sal aenroepen. De banden des doots
hadden my omvangen, ende de ongheten der helle hadden
my getroffen, ick vont benauwtheyt ende droeffnisse. Inaer
ick riep den Naeme des Heeren aen, seggende: Och Heere
bervrydt myne ziele. De Heere is genadigh ende rechtwee-
digh, ende onse Godt is ontformende. De Heere bewaert
de wivoudighe, ick was uytgeteert, doch hy heeft my ver-
loost. Myn ziele, Keert weder tot uwe ruste, want de Heere
heeft aen uwe wel gedaen. Want ghy Heere hebt myne
ziele geredet van den doot, myne ooghen van tranen, mynen
voet van anstoot. Ick sal vandelen voor het aengesichte des
Heeren, in de landen der levendigen. Ick hebbe gelooft, dae-
rom sprack ick, ick ben seer bedruckt geweest. Ick seyde
in myn

Dan op den menschen te vertrouwen, het is beter tot
 den Heere toevlucht te nemen dat op Princen te ver-
 trouwen. Alle Heydenen hadden my omringht, het
 is den Naeme des Heeren dat ic Ik se verhouwen hebbe
 zy hadden my omringht. Ja zy hadden omringht, 'tis den
 Naeme des Heeren dat ic Ik verhouwen hebbe. Zy had-
 den myn omringht als een byen, zy zyn uytgebluscht
 als een doornen vyer, 'tis in den Naeme des Heeren dat
 ic Ik se verhouwen hebbe. My hadt my seer hart gestoten,
 tot valens toe, maer de Heere heeft my geholpen. De Heer
 is my stercke, en de psalm vant hy my tot heyl geweest. In
 de tenten der rechtveerdighen is een stemme des gejuyls, en
 des heyls, de rechter handt des Heeren is verheeght, de
 rechter des Heeren doet krachtige daden. Ik en sal niet

Want zyne goedertierenheyt is geweldich over ons, ende
de waerheyt des Heeren is in der eeuwichheyt. Hallelu Jah.

Ps. 118: Loof den Heere, want hy is goet, want zyne gee-
dertierenheyt is in der eeuwichheyt. Seggeto Israel nu &:
Het huys Aarons segge nu dat zyn goedertierenheyt in
eeuwicheyt is;

Dat de geene die den Heere vreesen, nu seggen dat zyne
goedertierenheyt in der eeuwichheyt is.

Uyt de benauwtheyt hebbe ick den Heere aengeropen
de Heere heeft my verhoort, Stellen de my in de ruymte
de Heere is by my, ick en sal niet vreesen, wat sal my een
mensche doen. De Heere is by my onder de gene die
my helpen, daerom sal ick, mynen lust sien aen de gene
die my hater, het is beter tot den Heere toevlucht te nemen
dan op den

Och Heere, geest nu heyl.

Och Heere geest nu voorspoet.

Geseigent zy hy, die daer Komt in den Naeme des Heeren
 Wy zegenen uwelieden uyt de Huys des Heeren. De Heere
 is Godt die ons licht gegeven heeft, lint het feest offer, met
 touwen, tot aen de hooren des Altaers. Sij zyn myn Godt.
 daarom sal ick uwe loven. Om myn Godt ick uwe verhoogen.
 Loof den Heere, want hy is goet, want syne goedertieren-
 heyt is in der eeuwichheit.

U werden pryzen Heere onse Godt, alle uwe wercken, en
 de uwe vroomen die uwe wille doen, ende uwe volck
 het huys Israel sy altemael werden uwe met gesanck loo-
 ven, en zegenen, ende pryzen, ende versieren uwen Naeme
 uwer eeren, want tot uwe is goet singen ende van eeuwichheit

Sterven, maer leven, ende ick sal de wercken des Heere
vertellen. De Heere heeft my wel hart gekastyd maer
hy heeft my ter doot niet overgegeven. Doet my de poorten
der gerechticheyt open, ick sal daer door ingaen, ick sal den
Heere loven. Dit is de poort des Heeren door de welke
de rechtveerdige sullen ingaen

Ik sal uwe loven om dat ghy my verhoort hebt, ende my
tot heyl geweest zyt.

De steen dien de bouwlieden verworpen hadden, is
tot een hoest des hoecks geworden.

Dit is van den Heere gesdiect ende het is wonderlyc
in onse oogen

Dit is de daegh dien de Heere gemaeckt heeft,
laet ons op den selven ons verheugen, ende verblydt zyn

Och Heere

In uwen huysen, wie gheuevt broet eet, van den eersten daegh
 aen, tot op den seunden, diens ziele sal uyt geroyt werden
 van Irad. De eerste daegh sal heyligh zyn, dat ghy tesa-
 men Komt, ende de seunde sal oock heyligh zyn, dat ghy
 tesamen Komt, gheer arbeit erult ghy daer inne doen,
 sonder wat tot der spise behoort voor allerley zieden dat sel-
 ve alker meught ghy voor uwe doen. Ende houdet uwe aen
 het onghheuevt broet: want enen aen den selven daeghe
 hebbe ick uwe heyr uyt Egyptenlant gelyt: daarom sult ghy
 lieden desen daegh houden, ende als uwe nakomelingen
 tot enen ewiger wyse. Aen den veertien den daeghe der
 eerste maent des arents, sult ghy lieden onghheuevt broet eten
 tot aen den eentwintichsten daegh der maent, aen den arent.
 Dat men seven daeghen geen gheuevt broet in vinde in u

Tot eeuwichcyt, zyt ghy Godt, gesegent zyt ghy Heer-Koon-
ningh geprezen met prysinghe Amen.

Nae den Halel, in alle Feesten daeghen seg-
men het Parasa van den Feest ghelyk als
geteyken staet.

Parasa van't eerste daegh van Pessach

Exod. Cap. 12. V. 14.

Ende sult desen daegh hebben tot ghedachtenisse, ende
sult hon vieren den Heere tot een Feeste, ghy ende al u
nakomelinghen, tot eener eeuwigher wyse. Seven daghen
sult ghy lieden, ongeheveld broot eten, namenlycken aen
den eerste daeghe sult ghy ophouden met gehevelden broode
in uwor

Teplacghen. Darom soo houdt deese wyse voor uwe ende
 uwen Kinderen eeuwelyk. Ende wanneer ghy int lant komt,
 dat uwe Heere gheven sal, als hy ghesproecken heeft soo hou
 der deesen dienst. Ende wanneer uwe Kinderen sullen tot
 uwe segghen: wat hebt ghy daer voor een dienst; So sult ghy
 lieden gegghen: het is het Lawal-offer des Heeren, die voor
 de Kinderen Israels voor by ginck in Egipten, doe hy de
 Egiptenaers placghde, ende onschynen bevryde, doe
 neyghde hem het volck ende aenbat. Ende Kinderen Isra,
 els gingen henen, ende deden alsoe de Heere. Mose en
 Aaron gheboden hadde. Ende ter mindernacht sloech
 de Heere alle eerstgheboorte in Egiptelant, van den eer
 ten sone Pharaoms aen, die op syne stoel sat, tot op den eer
 ten sone des ghevangen en in der ghevangnisse ende alle

Huyzen, want wie ghevelt breecet, diens ziele sal uyt geroyt
worden van de gemeente Israels, het zy een vreemde dinck, of een
inwoonder in den lande. Daerom so en eet geen ghevelt breecet,
maer enkel onghelvelt breecet, in allen uren wooninghen. Ende
Mose riep alle outsten in Israel ende sprack tot hem. Leset uyt,
ende neemt schapen, een yeghelyck man voor syn huyghesin,
ende slachtet he Passah. Ende neemt een busselen yorpe, ende
duyctwe in het bloet in den becker, ende beruert daer den
bovendorpel mede, ende de twee posten, ende geen mensche
en gaet zynen huy deuren uyt, tot aen den morgen. Want
de Heere sal omgaen, ende de Egyptenaren plagen, ende
wanneer hy het bloet sien sal aen den bovensten dorpel ende
aen den twee posten, so sal hy voor der deure voorby gaen
ende den verdover niet in uren huysen. Ikenen laten om
teplaghen

Israels hadden gedaen, als Mose geseyt hadde, ende van
 de Egiptenaeren gecysschet, silveren ende gulden vaten ende
 Kleederen. Daer toe hadde de Heere den volck tegenade
 gegeven voor den Egiptenaeren, dat zy het hen leenden
 ende ontkeerden den Egiptenaeren. Alsoe togen de Kinde-
 ren Israels uyt van Raemes nae SuKot, ses hondert duy-
 sent, mannen te voete, behalven de Kinderen. Ende veel ge-
 meys volck tooch oock met hen, ende schapen ende runde-
 ren ende gantsch veel vees. Ende zy brachten uyt den rouwen
 deege dat zy uyt Egipten brachten ongehevelde Koeken
 want het en was niet gehevelt, dewyle zy uyt Egipten gestoo-
 ten werden, ende en konden niet vertrecken, ende hadden
 hen selven anders geen teeringhe bereyt. De tyt nu, die de
 Kinderen Israels in Egipten gewoont hebben is vier hondert

• Eerste gheboorte des vees. Doetont Pharaos op, ende alle
zyne knechten, inder selver nacht, ende alle Egiptenaers
ende daer wert een groot geschrey in Egipten, want daer
en was geen huyp daer niet een deede in en was. Ende
hy riep Mose ende Aaron inder nacht, ende spracck,
Maect uwe op, ende trekt uyt myne volcke, ghy ende de
Kinderen Israels: gaet henen, ende dient den Heere als
ghy gheseyt hebt. Neemt coeck met u, uwe schapen ende
Kinderen, also ghy gheseyt hebt, gaet henen, ende seghent
my coeck. Ende de Egiptenaers drongen het volck dat zy
haestelycken uyt den lande dreven: want zy spraken, wy
syn alle des deedes. Ende het volck het rouwe deegh en
droegh eer het dan gheueelt wert tot haere spijse gebonden
in aharen Kleederen, op haeren schouderen. Ende Kinderen
Israels.

Het Passach houden wil, die besnyden alles wat manne-
lyk is, ende dan eerst make hy hem daer toe, dat hy sulke
doe, ende zy als een lantbesitter; want geen ombesneden sal
daer van eten. En er ley wet zy den lantbesitter ende den vre,
endelink die onder uwe woont. Ende alle kinderen Israels
deden alsoo de Heere Mose ende Aaron geboden hadde
alsoo leyde de Heere op eenen daegh de kinderen Israels
uyt Egipten lant, met haere heyre.

Het tweede Parasa, van het ^{eerste en} tweede daegh van
Paesch. Numer. 28: 17, 16.

Nu aen den veertien daeghe der eerste maent is het
Paesch den Heere. Ende aen den vyftende daeghe
der selver maent iser feest: seven daeghen sal men onge-

Ende dertigh iaer. Doe deselve omme waren, ginc het
gantsche heyr des Heeren op eenen daegh uyt Egiptenlandt.
Darom wordt deese nacht den Heere gehouden, dat hye
uyt Egiptenlandt geleyt heeft, ende de kinderen Israels sul
lense den Heere houden, zy ende haere naekomelingen.
Ende Heere sprack tot Mose ende Aaron. Dit is de weye
Passach te houden, geen vreemde en sal daer van eten, doch
wie een gekoght knecht is, die sal men besyn den, en dan
sal hy daer van eten. Een yegelyck huysgenoot, ende ghe
huert knecht, en sullen daer niet van eten. In een huuse
sal men het eten, ghy en sult niet van zynen vleesche uyt
voor het huys dragen, ende sult gheen been aen hem ver
brecken. Ende gantsche menichte Israels sal sulckes
doen. Soo nu een vreendelink by woont ende den Heere
het Passach

Heete dat ghy tesamenkomt, geen dienstewerck en sult
ghy lieden daer in doen.

Aphthora van den eersten daegh Van
Paesch. Josua 5. v. 2:

En dier tyt sprack de Heere tot Josua, Maek uwe steenen
messen, ende besnyt de kinderen Israels weder ten ander
mael. Doe maekte hem Josua steenen messen, ende besne-
edt de kinderen Israels op den Bergh Ahaloth. Ende dat
is desacke daer Josua alle het volck dat uyt Egyp ten
getogen was, mans name om besneet, want alle kryslie-
den waren ghestorven inder woestyne, op den wegh doe
sy uyt Egyp ten toghen. Want alle het volck dat uyt toghen

hevelt broet eten. De daegh sal heyligh heeten, dat ghy
lieden tesamen komt, geen dienstwerk en sult ghy lieden
daer in doen. Ende sult den Heere brandtoffer doen twee
jonghe ossen, eenen ram, seven jarigelammeren sonder
vlecke, met haeren spijfferen, drie thenden semelmeels
met elye ghenengt op eenen osse, ende twee thenden opt
en ram, Ende oock een thende op een lam, onder den seven
lammeren. Daer toe eenen beck ten sondtoffer dat men
u lide verseeene. Ende sult sulcks doen aen den morgen
boven het brandtoffer, het welck een daegelyck brandtoffer
is. Na deser wyse sult ghy lieden alle daeghe seven daegen
lanck, het broet offeren ten offer des seeten reuck den Heere
totten daeghelykschen brandtoffer daer toe syn brandt-
offer. Ende seven den daegh sal by uwe lieden heyligh
heeten.

Josua heden hebbe ick deschande Egypti van u lieden
 gewendet, ende deselve plaetse wert Gilgal gheuoemt
 tot op desen daegh. Ende als de Kinderen Israels in Gil-
 gal, alsoe het leger hadden, hielden sy Paeschen, in den
 veertienden daeghe der maent aen de avont op den velde
 Jericho. Ende aten vanden Koorne des lants, arden anderen
 daeghe des Paeschens, namelyck ongeheydt broot, ende
 sanghen [offtoets] even des selven daechs. Ende het man
 hiel op des anderen daechs, doe sy des lants Koorne aten
 dat de Kinderen Israels gheen Mana meer en hadden.
 maer zy aten des Koorne van den lande Kanaan van den
 selven jare. Ende het begaf hem, doe Josua by Jericho, was dat
 hy zyne oege op hief, ende wort gewaer, dat daer een man te-
 gen hem stont, ende hadde een bloet sweert in zynen handt

Was besneden, daerenteghen alle het volck dat in der woestyne ghebooren was, op den wegh doe zy uyt Egipten toghen dat er was niet besneden; Want de kinderen Israels wandelden veertich jaer in de woestyne, tot dat het gantsche volck der Krypmanen die uyt Egipten ghetoghen waren om kumen daerom dat zy de stemme des Heeren niet gehoort hadden, als hen van de Heere gesworen hadde, dat zy het landt niet sien en souden, welck de Heere haeren vaderen gesworen hadde ons te gheven een landt daer melck ende honinck in vloeyt. Der selver kinderen besneet Josua, want zy hadden de voorhuylt noch, ende en waren op den wegh niet besneden. Ende doe het gantsche volck besneden was bleven zy an haer plaetse in den leger tot dat zy heel werden. Ende de Heere sprack tot

Josua

Mussaph

Van alle Feesten daeghen

82.

Heer myn Godt, ghy zult myne lippen oppenen, en
myn mont sal verkondichen uweloff. Gebenedyt zyt
ghy Heer onse Godt, ende Godt van onse vaderen, en Godt
Abrahams, en Godt Isaack, de Godt Jacobs, der grooten, en
krachtichen, en vreeselijken. Godt hooghe. Godt londer der
goeder, barmherticheyt, scheypende alles, en ghedenkende
de ghenade des vaders, en brengender den verlosser aen kints
kinderen, om zyne naems wille, met liefde si coningh hel-
pende, salichmakende, beschormende. Gebenedyt zyt ghy
Heere beschormer Abrahams.

Ende Josua gingh tothou, ende sprack tothou, hoort ghy
ons toe of onse vyanden; Hy sprack, neer maec ick ben een
Vorst over het Heyr des Heeren, ende ben als nu gecommen.
Doe viel Josua op zyn aengesichte ter aerden, en batd aen, ende
sprack tothou. Wat seyt myn Heere syn knechte. Ende Vorst
over het Heyr des Heeren, sprack tot Josua. Trekt uwe schoe
nen uyt van uwe voeten, want de stede daer ghy op staet is heyl
lich, ende Josua dede alsoe. Jericho dan was toegesloten ende
bemaert, om der kinderen Israels wille, dat daer niemant
uyt off in konnen onkonde.

Segget nee, Wel gelukkig sy die in uwe huys sy
in't bladt 52: met het Psalm 145: daer nae
het Mussaph van alle,
Tefsten daegh.

Mussaph

Heylighen zullen uwe looven altyt. Sebenedyt zyt ghy Heere
den Heylighen Godt.

Ghy hebt ons verkoosen van alle volcken, ghy benint de
ons, en hebt aen ons verwillicht, ghy hebt ons verheven boven
alle spracken, ende ons gheleylicht met uwe geboden, ghy
hebt ons geradort, onse Koningh tot uwe dienst, ende hebt
uwe grooten en Heylich Naeme op ons geroepen, en hebt ons
gegeven Heere onse Godt met liefde [aen Sabbat: sabbat
tot ruste] Hooghtyden tot blytschaep vierdaeghen, ende
tyden tot vreughde. Aen Paeschen

Den daegh der vieringe van ongesouerde broede
deesen den tyt onse Vryheyt.
Aen Sebueth

Den daegh der vieringe van Sebueth, deesen den tyt van
geven onse Wett.

Inde Somer:

Doende neder daellen
den Dauw.

Inde winter:

Doende weder Keeren den
Wint, en neder daellen den
Reegen.

Regeert met genade de leevendighen, maect de dooden
leevendigh, met vele barmhertigheyt, teegen houdende
die der vallen, en genesende de siecken, en verlost de ge-
vangen, en bevestigt zyn belofte aen der dooden, en wie
is stercker als ghy, en wie is uwe gelyck Koningh uyt spray-
ten die doot, ende levendich maect, ende ghy zyt sprayten
desalicheyt, ende ghy zyt trouwe om de dooden leevendich
te maeken. Gebenedyt zyt ghy Heere die de dooden lee-
vendigh maect.

Ghy zyt Heyligh ende uwe Naeme is Heyligh ende
Heylighen

Godt van onse vaderen barmhertiche Koningh, dat
 wilt Keeren, over ons barmhertich zyn, en over ũ Tempel,
 door ũ menichvuldiche barmherticheden, ende bouwt hem
 haestelyk, en vergroot zyn cere. Onse vader, onse Koningh
 onse Godt ondeckt de cere van uwe Dyck over ons haestelyk
 en verscheynt, ende zyt verheven over ons, voor de oegen van
 alle leevenden, en vergadert alle onse verstroyde van onder de
 volcken, en onse verspreyde, brenghit ons tot Zion ũ Stadt
 met gesangh, en tot Jerusalem de Stadt van uwe Heylidom
 met eeuwiche vreughde. Ick bidde Heer onse Godt en al-
 daer willen wy voor uwe doen de offerhande van onse gedue-
 righe plichten nae haere ordre de vermeerdringh van den.
In Sabbath. Sabbath daegh deesen **I**n Paesch. en den
 vierdaeghen van de ongesuerde broot deesen **I**n Schuethe

Aen Loover Feest.

Den daegh der vieringe van loover hutte deesen den
tyt onser vreugde. Aen Sonini Asereth.

Den daegh der vieringe van Sonini Asereth, deesen tyt
onser vreugde.

Met liefde ghieten Heylich, en gedachtenisse van
uyt gaen van Egipten, Onse Godt, ende Godt van onse
vaderen, om onse zonden wille, zyn wy uyt ons landt
verdreven, en vere van daer uyt geruckt, dat wy niet
konnen op gaen en verscheynen, noch nygen voor uwe
in uwe verkoosen huys, inde weoninghe der schoonheyt
in dat groote en Heyliche huys, daer uwe Naem op ge-
roepen was, om wille de handt die ghy gesonden hebt
in uwe Tempel; Zy u wille van voor u Heer onse Godt ende
Godt

Daer in Keeren, oock doet Keeren de Priesters tot haeren
 diensten, ende Leviten tot haere leffsangh, en psalmen, Keert
 Israel tot haere wooningen, en aldaer willen wy op gaen
 ende verscheynen, en al daer buygen ons, voor uwe drie
 maelen in onsen Feesten, in elck jaer, als gescreven staet
 in uwe Wett. Drie mael alla jaer, sal al mannelyck, ver-
 scheynen voor de Heer onse Godt in de plaetse die hy
 verkieesen sal. Saen den vierdaeghen van Daesch. Schuot,
 Leover-tenten, oock en sult ghy niet leedich voor den Heer
 verschynen, elck man, naer de gifte van zyn vermogen
 naer de segeninge die uwe Heer uwe Godt gegeven heeft.

Ende doet ons dragen Heer onse Godt de segeninge
 van uwe Feesten tot bleytschap, leven, en tot vrede, gelyck
 ghy verwillicht, ende geseyt hebt ons, te segenen soe bencdyt

Vierden daeghen van Sebuoth deesen **Loover Feest**
Vierdaeghen van den looven tente deesen **Semini**
Asereth Vierdaeghen van Semini **Asereth**.

Deese goede daegh Heyligh genoemt. Indien willen wy
doen, ende offeren voor uwe met liefde, nae het gehoort van
uwe wille, als daer geschreeve staet, op ons in uwe wet door
hant van Moyses uwe dienaar.

Onse Gode, ende Gode van onse vaderen, barmhertich,
die Koningh zyt ons genadigh goet, en goetdadtich voor
schen nae ons, door uwe overvloediche barmhertiche de
om de voor vaderen wille, die uwe wille gedaen hebben
bouwte uwe huys gelyck als in den beginne, stelde u heylighen
Tempel op zyn stede, ende laet ons sien aen zyne bouw
inge. Verblyt ons met zyne versieringe ende doet u goetheyt
daer inkeren

ticheyt aen ons, en bemint ons, en laet ons oogen zien
 uwe weder Komste in Zion met barmherticheyt. Ghe-
 nedyt zyt ghy Heer die zyn goetheyt doen Keeren tot Zion.

Wy bekenne aen uwe dat ghy Heer onse Godt ende
 Godt van onse vaderen zyt ons voor alle tyden, en al tyt steek-
 te van onse leeven, en beschermmer van onse salicheyt.
 zyt ghy van geslachte tot geslachte sullen wy u leoven
 en vertellen uwe loff, om leoven lanck die gestelt zyn in u
 handt, en om dat onse ziden die aen uwe bevden zyn, en
 om uwe wonderen die in alle daeghen met ons zyn, en om
 willen miraculen, en uwe goetheyt, die in alle ure, des avonts
 en des morgens, en des mid daeghs, zyn de goede, want u
 barmherticheden hebben geen eynde, den barmhertichen
 want uwe weldaden zyn niet vol eynt, want van eeuwich

Ons altyt, heylight ons met uwe gheboden, geeft ons deel
in uwe Wett, versaect ons van uwe goetheyt, verblyt ons,
en reynicht ons met uwe verlossinge, ende maect ons
beerven Heer onse Godt met blytschap, ende vreuchde
[aen Sabbath den Sabbath] ende Heyliche hoch-
tyde op dat hun geheel Israel in uwe geduerichlyck
verheugen, die uwe Naeme heylighen. Segent zyt ghy
Heer heyligher van **[den Sabbath en]** de tyden.
Zyt gewilligh Heer onse Godt aen uwe volck Israel,
ende tet haer gebeden hoort, en laet Kommen den
dienst aen het Dalley uws huys, ende offerhande Isra-
els, ende haere gebeden zult ghy haesteleyck met liefde
en wille ontfangen, ende laet uwe wille altyt zyn ten
dienste uws volcks, ende ghy met uwer veder barmher-
ticheyt.

U volck Israel met overvloediche sterckheyt, en vrede.
 Gebenedyt zyt ghy Heere die zyn volck Israel gebenedyt
 met vrede Amen.

Myn Godt bewaert myn tonge van Kwat, ende myn
 lippen van bedroch te spreekē, ende aen myne vervol-
 gers, als myn ziele doen sweygen, en myn ziele sal alles
 gelyck als stof aditen, opent myn hert in uwe wet, en nae
 uwe geboden, sal myn ziele jaegen, en al die opstaen
 teegen my tot Kwat, zult ghy haestelyck haeren ract
 te nieten doen, wille de seginge myns monts, ende reeden
 myns herten voor uwe. Myn schepper, ende myn verleser.
 Die de vrede maect in den Hemelen die doet door zyne
 barmherticheyt op ons, ende vrede op geheel Israel, amen.
 Geheel Israel, die hebben deel in de te kommende

Hebben wy ghecoopt tot uwe, ende booven alle, zyt gebenedyt, verhoeght, en verheven geduerich onse Koningh van ewichheit, ende alle leevende sullen uwe altyt looven en pryzen, en gebenedyden de Naeme den grooten inder waerheit voor altyt, van goet is Godt van onse salicheyt, en onse hulpe van altyt. Gebenedyt zyt ghy Heere den goeden Naeme, ende uwe toe behoort geloofst te zyn

Stel goede vrede, en segeninge, gratie, ende leeven en genade, ende barmherticheyt over ons, en over geheel Israel uwe volck, en gebenedyt ons, onse vader altemael met het licht uwe aenscheyn, want met het licht u aenscheyn hebt ons gegeven Heere onse Godt de Wett, ende leeven, liefde en genade, gerechticheyt, en segeninge, barmherticheyt en vrede, en zy goet in uwe oogen, om ons te gebenedyden
u volck

Darom heeft hy hun weerm^{er} nich vuldicht de Wett, als gezyt
 is, de Heere begeert om zyne gerechticheyt wille de Wett te
 versterken om te vermenichvuldichen.

Niemant als onse Godt, niemant als onse Heere, niemant
 als onse Koningh, niemant als onse verlosser.

Wie is als onse Godt, wie is als onse Heere, wie is als onse
 Koningh, wie is als onse verlosser.

Laet ons looven onse Godt, laet ons looven onse Heere
 Laet ons looven onse Koningh, laet ons looven onse verlosser.

Gesehent zy onse Godt, gesehent zy onse Heer, gesehent zy
 onse Koningh, gesehent zy onse verlosser.

Ghy zyt onse Godt, ghy zyt onse Heer, ghy zyt onse Koningh
 ghy zyt onse verlosser, ghy sult ons verlossen, ghy zult opstaen
 ende sult Zion ontfermen want die tyt is gekomen

op ons is

Werelt, als daer geschreeven staet. Ende uwe volck zyn
altemad gerechtigh voor eeuwich werden zy het landt
beerven, een tacke mynder planten² twercken mynder
handen zyn tot mynen pryse.

Raby Jouda zyt. Welle de geene die in de Wett arbyt
en doet zynen schipper genuchte aen hy voort groot, een goe
de fame, en schieyt, met een goede fame, ende op die selve heeft
gesproocken Salamon met zyn wysheyt. Beter is een
goede naeme, dan goeden olie, ende sterf daegh dan den
daegh zyn der geboorten. Leert well in den Wett, en uwe sal
gegeven worden, veel loon wettet de gaeye van haer loon de
rechtveerdichen, in de toekomende tyt.

Raby Hananija de soon van Akassia zyt de Heyliche
gesegent zy hy, heef begeert Israel weerdich te maecten
daren

Dat de Heer Godt is, in den hemel van boven, en op der aerden
hier beneden, en niemant meer.

Heer leyt my in uwe gerechticheyt om myner
Verpieders wille, richt u wegh voor myn aengesicht.

Eynde des morgens gebeth

Het Gebeth van Mincha

Psalm 84.

Woor den Opper-sangh meester, op Dittith, een psalm voor
den Kinderen Korach. Hoelieflick zijn uwe wooningen
o Heer der Heerscharen. Myn ziele is begeerich de voor-
hooren des Heeren ende bewyck oock van verlangen nae

Op ons is om te loeven aen de Heer van alles, om groetheyt
te begeren aen den Schepper des beginsel, die ons niet heeft
gemaakt als de volkeren des landts, noch niet heeft geset
gelyk de geslachte des aertryck, die ons deel, niet en heeft ges,
telt als zy lieden, en ons loth, niet als alle haere bruychen.
Want zy buygen haer, tot heydellheyt, en uytspuchsel, en doen
haer gebedt, tot goden die hun niet helpen. Maer wy kinden
en buyghen ons voer den Koningh, aller Koningh, dewelcke
de hemelen heeft gespruyt, ende aerde gegront westigh, en
sitte plaetse zyder weerdicheyt, in den hemel van booven, en
zyn Godelyk Kracht, in den hoedten der hemelen. Hy is
onse Godt, en geen ander. Waerachtich is hy onse Koningh,
geen ander sonder hem, daer staet geschreeven in uwe Wett,
Ende ghy zult heeden weten, ende uwe ten herten setten.

dat de H.

Will liever de deure wachten in myns Godts huys, dan langhe
weenen in der godtloosen hutten. Want Godt de Heere, is de
sonne, en schilt, de Heere geest gheerde eide eere der vroe,
mer sal hee geen goet onthrecken. Laten Heer Zelaeth wel
dien menschen die op uwe verlaet. Num: 28:

Ende de Heere sprack met Moses, ende zeyde. Ge-
biet den kinderen Israels, en spreckt tot hem. De offer
myns broots d'welck myn offer des soeten reuckes is zult
ghy lieden houden te zynen tyt, dat ghy het my offert. En
de spreckt tot hem, dat zyn de offeren die ghy lieden den
Heere offeren, zult jarige lammeren die sonder vleckie
zyn, daeghelycks twee, ten daeghelycks brandtoffer. Een lam
des morgheens, het andere tuschen den avont, daer toe een
tienden Epha, semelmeels spys offer, met olye gemenght.

Hetselve, oock myn hert, ende myn ziele en vleesch roe-
pen uyt tot den leverdich Godt self vint de musche een
huys, ende swaluwe een nest voer haer daerse haere jonghs,
opbrengen. namelycken uwen altaer. Heere Zebaoth
myn Koningh ende myn Godt. Wel dien die in uwe huys
weonen, die loven uwe altoos Sela. Wel dien menschen die
uwe voer haere Stercke houde, ende uwe nae wandden.
Die door het jammerdact gaen, ende maken aldaer fon-
teynen, ende leeraers worden met veel seghens gesiert. Sy
hebben behouden de een overwinnungenae der andere, dat
men sien moet deredite Godt zy te Zion. Heere Godt Zebaoth
hoert myn gebeth verneemt het Godt Jacobs Sela. Godt en se-
schilt schouwet doch, siet aen het rycke uws gesalfden, want
eener daegh in u voerhove is beter dan anders duysent, icke

wil ~

Godt, ghy Koningh, ende uwe Naeme looven, altoes ende
 ewichlyk. Ick wil uwe daeghlyk looven, ende uwe
 Naeme roemen altoes en ewighheit. De Heere is groot
 ende seer loffelyck. Kints Kinderen zullen uwe wercken
 pryen, ende van uwe ghewelt seggen. Ick wil spreken van
 uwe heerlyken schoonen prale, ende van uwen wonderen.
 Dat men sal spreken van uwe heelyken daden, ende dat
 men vertelle uwe heerlykheit. Dat men pryse uwe groote
 goedertierenheit, en uwe gerechticheyt roeme. Genadich
 en barmhertich is de Heer, geduldich, ende van groeter
 goedertierenheit. De Heere is alle menschen goedigh, ende
 ontfermt hem over alle zyne wercken. Alle uwe wercken
 Heere zullen uwe dancken, ende uwe heylighen uwe looven.
 Ende cere uwe Koninkryk roemen, ende van uwe ghewelt

Die gestooten is, een vierendeel van een Hin dat is een daeghe-
lycks brandtoffer dat ghy lieden aen den Berghē Sinay
offerdet ten soeten reucke, en vyer den Heere. Daer toe zyn
dranckoffer t elcken tot een lamme, een vierendeel van
een Hin, in het Heylichdom salmen den wyn des dranck-
offers offeren den Heere, het ander lam sult ghy tuschen
den avondt macken, als het spysoffer des morgheens ende
zyn dranckoffer des soeten reucke des Heeren.

Ende het spysoffer Juda, ende Jerusalem sal den
Heere wel behagen als te veeren, ende voor langhe jaeren.

Wel geluckigh zye die in uwe hulpe zyn, die uwe
al tyt looven Sela. Wel geluckigh den volck die het alsoo
gaet. Wel geluckigh den volck, diens de Heere een Godt is.
Ls. 145. Een loff Davids. Ik wil uwe verhoogen myn
Godt

lyck. Ende wy zullen Godt seegenen van nu tot alle tyt Ha-
 leluyah. Ende tot Zion sal Kommen de verlosser
 om te Keeren de zonde in Jacob spreekt de Heere, ende
 ick maakte sulcken verbont met hem spreekt de Heere
 myn geest die op uw is, en myn woorden die ick uwe monde
 gedaen hebbe, die zullen van uwen monden niet wyken,
 en van monde uwes zaets, en van Kints Kinderen zyde de Hr:
 van uwe tot in der eeuwicheyt. Sny zyt Heylich woonende
 onder den Israels, ende de een riep den anderen ende zeyde
 Heylich. Heylich. Heylich. is de Heere Zebaoth alle
 landen zyn van zyn der Eere vol, en zy ontfangen de een van
 de ander, en zeyden Heylich in de hoecheyt des hemels, het
 huys zyn der wooninge Heylich op der aerden, het werck
 wan zyn sterckeyt is Heylich voor altyt van eeuwicheyt tot

Spreken. Dat den menschen uwe gewelt konde worde
ende eerlyke sprac des Koninkrycks. U ruycke is een eeuwigh
rycke, ende uwe heerschappye duwert voert en voert. De Heere
behoudt alle die vallen, ende rechet op, alle die neder gesla-
chen zyn. Aller eegen wachten op uwe, ende ghy gheeft hen
haer spysse te zynen tyt. Ghy doet uwe handt op, ende ver-
wult alles wat levet, met wel ghevallen. De Heer is recht,
veerdich in alle zynen wegen, ende heyllich in alle
zyne wercken, de Heer is nae by allen die hem met
ernste aen roepen. Hy doet de Godtvreesende hem gheeren
ende heert haer schreyen, ende helpt hen. De Heere be-
waert alle die hem lief hebben, ende sal vel delgen alle godt
loesen. In ym mont sal de Heeren loeff seggen, ende alle
vleschi loven zynen heyllichen Naeme, altoes in de eeuwich

lyck

Abraham, de welck ghy geswooren hebt aense voor vaders
 van houts. Heer gebenedyt zy de Heer daeghelyckis hy
 leyt ons eenen last op, Godt helpt ons weder. Sela. Heer Ze-
 baeth, is met ons de Godt Jacob is onse beschutsel. Heer Zebaeth
 wel des menschen die hem, op uwe verlaet. Heer helpt den
 Koningh sal ons antwoorden in den daegh onses roepens.

Gebenedyt zyt onse Godt, die ons heeft beschapen
 tot zyne Eere, en heeft ons afgescheyden van de verwerde
 en heeft dat eeuwiche leeven onder ons geplant, hy sal ons
 herten oopende in zyn Wett, en sal doen in onse herte zyn
 liefde, en zyn vreesen, om zyn wille te doen, hem hem te die-
 nen, met een perfect herte, om dat wy niet en harbyden
 tot ydelleyt ende niet en verwecken en verhaetheyt. Laet
 uwe wille zyn Heer onse Godt, en Godt onser vaders dat

Ewicheyt Heer Zebaoth, gehele aerde is vol van zyne Klare-
heyt en Eere. Ende eenen vint heeft mijn op, en ick hoorde ad-
ter myn bruydende Stemme ghelyck een grooten storm.
Ghebenedyt zy de eere van de Heer in zyn plaetse. Heere sal
regeeren en van ewicheyt Heer zyn ryck bestaet altyt.

Heer Sedt Abraham Isaac en Jacobs onse voorva-
ders bewaert dit voor ewichlyck, om de genegentheyt der
gedachten ~~uwes~~ vol des herte, en stelle haer herte tot uwe
Ende hy is barmhertich, hy sal vergeeven de zonden en sal
niet verderven de teorn sal hy die kinaels afkeeren, en sal se
niet geheel verweken, want ghy Heer zyt goet, en vergeeft
en van veelder goeden, aen alle die uwe aenroepen. Gerech-
ticheyt, is gerecht voor ewichlyck, en uwe Wett is waerach-
tich. Ghy sult de waerheyt geven aen Jacob, de ghenade aen
Abraham

Het tweede Avont van Paesch, leestmen
als de eerste avont.

Het tweede daegh van Paesch ghelyck het
ersten daegh, tot het eynden van de Hald, daer
nae deese. *Parasah.* *Leviticus Cap. 22: 17: 26:*

Ende Heere sprack met Moses, ende syde. Wanneer
een ewe, ofte lam, ofte goyte gheboeren is, soo salt seven daeghen
by zynre moeder zyn, ende aen den achtsten daeghe, ende
daer nae machmen het den Heere offeren, soo is het aenghe-
naem. Het zy eene ewe ofte lam, soo en salmen het niet met
zynen jonne op eenen daegh slachten. Wanneer ghy lieden
nu wilt den Heere een danckoffer doen, dat veer uwe aen-
genaem zy. See sult ghy het selven daeghs eten, ende en sult

Dat wy u insettinge moghen bewaeren in deese werelt, om dat wy moghen werdich zyn beleeven, en beerven het goede en segginge tot daeghen van Messias, en van het toekomende leeven op dat uwe loffingen de Eere, niet stillen swygen Heer myn Godt ick wil uwe looven tot inde eeuwichheit, hy sal de Wett vergroeten en versterken, en in zullen sich versterken die u Naeme kennen, want ghy hebt niet verlaeten die nae uwe vrische Heer. Onse Heer hoe sterckleyck is uwe Naeme in alle landen. Sterck uwe en blyft standvastichleyck met uwe herten, alle die, die hoopen op de Heere.

[Als Sabbath is, segget. Maer ick doe myn ghehet tou u ter aengename tyt, Godt door uwer veeler genaden antwoordt myn u ghelouwe hulpe. Daer nae t Psalm 92. in t bladt.] Segget t Hamida in t bladt. en daer nae t Psalm van de Feest.

Het tweed' avont

Des Heere in allen uwen wooninghen. Dit zyn nu de
 Feesten des Heeren die ghy lieden heylliche Feesten heeten
 sult, daer ghy tesamen Komt. Aen den veertiensten daegh
 der eerster maent tuschen den avont, is des Heeren Daesstien.
 Ende aen den vyftienden der selver maent, is het Feest der
 Ongheweld der brooder des Heeren, soo sult ghy lieden seven
 daeghen onghewelt broot eten. Den eersten daegh sal heyl-
 lich onder uwe lieden heeten, daer ghy tesamen Komt, soo
 en sult ghy lieden geen dienstwerck doen. Ende den Heere
 offeren seven daeghen, desevenste daegh sal oock heyllich
 heeten, daer ghy lieden tesamen Komt, daer en sult ghy
 lieden oock geen dienstwerck doen. Ende Heer sprack met
 Moses ende seyde. Segt den Kinderen Israel, en spreeket
 tot hen. Wanneer ghy lieden in het landt Komt dat ick

Niet ever behouden tot op den morghen, want ick ben de
Heere. Daerom houdet nu myn ghebodt, ende doet daer
na: want ick ben de Heere. Dat ghy lieden mynen heylighen
Naem niet en ontheyliget, ende ick geheylicht werde
onder den kinderen Israels, want ick ben de Heere die
uwe heylicht, die uwe uyt Egypten landt gheleyt hebbe, dat
ick uwe Godt ware, ick ben de Heere.

Ende Heere sprækt met Moyses, ende seyde. Segt den
kinderen Israels, ende spreccht tot hen; Dit zyn de Feesten
des Heeren, die ghy lieden heyligh, ende myne Feesten
hecten sult, daer ghy lieden tesamen komt. Ses daeghen
sult ghy arbeiden, ende den seven den daegh, is de groote
heylliche Sabbath daer ghy lieden tesamen komt gheen
arbeyt en sult ghy lieden daer in doen, want het is de Sabbath
des Heeren

Sult ghy lieden tellen van den anderen daegh des
 Sabbaths, doe ghy de beweedi-garven brachtet seven
 gantsche Sabbaten. Tot aen den anderen daegh des
 seven den Sabbaten, namelycken vyftigh daeghen sult
 ghy lieden tellen, ende nieuwen spysoffer den Heere
 offeren. Ende sult uyt allen uwen wooningen offeren
 namelyck twee beweedi broeden, van twee thien den
 semelmeeds, gehevelt ende gebaeken tot eerstelinghen
 den Heere. Ende sult hier toe brenghen met twee broo-
 de seven jarige lammersen sonder vlecke, en de eenen
 jonghen osse, ende twee rammes, dat sal des Heeren brant-
 offer, spysoffer, ende dankoffer zyn, dat is een offer eens soeten
 reuckis den Heere. Daer toe sult ghy lieden maeken eenen
 Seytenboeck ten sondtoffer, ende twee jarighe lammersen

U gheven sal, ende sullet beoogden, soo sult ghy lieden
een Domes, of garve der eerstelinghen uwer oogts totten
Priester brenghen. Soo sal de garve beweeght worden voor
den Heere dat het van uwe lieden aengenamen zy, sulck
sal de Priester doen des anderen daeghs nae den Sabbath
Ende sult des daeghs waneer uwe gaerve beweeght wort
een brandtoffer den Heere doen van eene lamme dat
sonder vleckende ende jarich zy. Inetten spysoffer twee thien
den semelmeels met olye gemenght, ten offer den Heere
eens soeten reucks, daer toe het brandtoffer een vierendeel
Kin wyns. Ende sult geen nieuwe broot noch sarghen
noch koren te voren eten tot op den daegh waneer ghy
lieden uwen Gode offer brenghit, dat sal een recht zyn u
naekomdinghen, in alle uwen wooninghen. Daer nae
sult ghy lie

97:

Sabbath desblasens ter giedachtenissen houden daer
ghy lieden te samen komt. Soo en sult ghy lieden geen dienst
werk doen, ende sult den Heere offeren.

Ende de Heer spracck met Moses en seyde, de tiende
daegh in deser sevender maent, is de versoend daegh, die sal
by uwe lieden heyligh heeten, dat ghy te samen komt, soe sult
ghy lieden uwe lichamen castyen, ende de Heere offeren, ende
ensult geen arbeit aen deese daeghe, want het is de versoen =
daegh, dat ghy lieden versoent wort voor den Heer u Godt.
Want wie zyn lichaem niet en castyt aen deesen daeghe,
die sal uyt zynen volck geroyt worden. Ende wie in deesen
daegh eenich werk doet, die wil ick ombrenglien uyt
zynē volcken. Daarom en sult ghy lieden geen arbeit doen
dat sal een ewich recht zyn uwe naekomelighen in alle

Ten danckoffer. Ende Priester salt bewegen metten broode
der eerstelingen voor den Heer totten tweelammersen
endesal den Heere heyligh, en des Priesters zyn. Ende
sult deser daegh uytchreyen want hy sal onder uwe heyl
liche heeten, daer ghy lieden te samen Komt, geen diens,
werck sult ghy doen, een ewich recht sal dat zyn byll
naekomelighen in alle uwen wooninghen. Wannec
ghy nuuwe landt becoegt, soo en sult ghy lieden dat niet
gheheel op ten velde insnyden, oock niet altemael soo
nauwe op lesen, maer sultet den armer ende vrcende
lingen laeten, ick ben de Heere uwe Godt

Ende de Heere sprack met Moses, en seyde spre
ckit metten kinderen Israels ende segt, den den eersten
daeghe der sevender maent, sult ghy lieden den Heylighen
Sabbath

Dat zyn de Feesten des Heeren, die ghy lieden sult voor
 heyligh houden, dat ghy tesamen Komt, ende den Heere
 offer doet, brantoffer, spysoffer, dranc offer, ende ander of-
 fer, een yghelyck nae seynen daeghe. Besalven wat den
 Sabbathis des Heeren, ende uwen gaven, ende belofte, en
 vrywillige gaven zyn, die ghy lieden den Heere geeft. Soo
 sult ghy lieden nu aen de vyftienden daegh der sevendez
 maent, als ghy het inkomende van den lande ingebracht
 hebt, het Feest des Heeren houden seven daeghen lanck
 aen den eersten daegh is het Sabbath, ende aen achtsten
 daeghe is het oock Sabbath. Ende sult aen der eersten
 daegh vruchten nemen van schoone boomen, palmta-
 ker, ende meyen van dichte boomen, ende beek-wilgen,
 ende seven daeghen vreljke zyn, voor den Heere uwe Godt.

Uwe wooninghen. Het is uwen grooten Sabbath dat ghy
lieden uwe lichaem castyt aen den negenden daeghe der
maent op den avont, sult ghy lieden deesen Sabbath hou-
den, van den eenen avont, tot den anden anderen avont.

Ende de Heere spracck met Moyses, en seyde
Spreet metten Kinderen Israels ende seght. Aen den vyf-
thienden daeghen der sevender maent, is het Feest der loo-
verhuyten, seven daeghen den Heere. Denersten daeghe
sal heyligh heeten, dat ghy lieden tesamen Komt, gheen
dienstbaerheyt en sult ghy lieden doen. Seven daeghen
sult ghy lieden den Heere offeren, den achtsten daeghe
sal oock heyligh heeten, dat ghy tesamen Komt, ende
sult uwen offeren den Heere doen, want het is der ver-
gaderinge daeghe, geen dienstwerck en sul ghy lieden doen
Dat zyn

Ende de Koningh sandt henen, ende het vergar-
 deden hen tot hem alle oudsten in Juda ende Jerusalem.
 Ende Koningh ginc op't huys des Heeren, ende alle man
 van Juda, ende alle inwoonders te Jerusalem met hem Pri-
 ters en Propheten, ende alle het volck beyde Kleyn en groot
 ende men las voor haeren ooren alle woorden des Boeks
 van den verbonde, dat in den huys des Heeren ghevonden
 was. Ende de Koningh tracht aen een Calumnie en maekte
 een verbont voor den Heere, dat zy zouden wandelen den
 Heere na, ende houden zyne gheboden, ghetuygenisse
 ende rechten van gantscher herten, ende van gantscher
 zielen, dat zy oprichteden de woorden dees verbonts
 die geschreven stonden in deesen Boeck, ende alle het
 volck tracht mede in het verbont. Ende de Koningh

Ende sult alsoo den Heere des jaers dat Feeste hou-
den seven daeghen, dat sal een ewich recht zyn by uwe
nakomdinghen, dat zy inder sevender maent alsoo vye-
ren. Seven daeghen sult ghy lieden in loofhutter wonen
wie een landbesitter is in Israel, die sal in loofhutter wo-
nen. Op dat uwe nakomdinghen weten hoe ick de Kinde-
ren Israels hebbe laten in hutten wonen, doe ick se uyt
Egyptenlandt voerde, ick ben de Heere uwe Godt. Ende
Moses seyde den Kinderen Israels sulcke Feeste des Heeren.

Het tweede Parasa is als de eerste daegh
van Pasch, in het blad 29: daer nae segt
het nae volgende Aphroza.

Aphroza van het twee daegh van Pasch.

Ende de Dicingh

Doet graven der ghemeynen liederen. Ende hy brack af de
 huysen der hoeren jaghers, die aenden Huysse des Heeren wa-
 ren daer de vrouwen huysen maectten ten haghon. Ende hy
 liet alle Priesters Komen uyt de steden Juda, ende verontrey-
 niche de hochten daer de Priesters roechten van Seba aen
 Beer Saba toe, ende brack de hochten inde poorten af, die
 in der deuren der poorten Jesua des stadwochts waren wel-
 ke ter sincker hant was wannecomen na de poorten der
 Stadt gaet. Doch en hadden de Priesters der hochten noyt
 ghecoffert op den Altaer des Heeren te Jerusalen maer
 aten des ongeherelden broets onder haeren broederen. Hy
 verontreynichde oock het Thophet, in den dale der Kinderen
 Hinnom, dat niemant zynen sone ofte dochter den Mo-
 lech door het vyer liet gaen. Ende nam wech de peenden

Sheleocht den hoogen Priester Hilkia, ende den Priesteren der tweeder orderinge, ende de wachters aen den dorpel, dat zy souden uyt den Tempel des Heeren brenghen alle de ghereetschap, die den Baal, ende den Hagen, ende alle den heyre des hemels gemaeckt was, ende verbranden het buyten voor Jerusalem, in den dale Kidron, en zyn stof werd gedraghen nae Beth-El. Ende hy verdelcht de de Conaüm die de Keoninghen Juda hadden ghesticht ter oockten op de heechten in de steden Juda, ende rontom Jerusalem: oock de oockten des Baals, ende der sonnen, en der manen, en de planeten, ende alles des heyrs aen den Hemel. Ende liet de hagen uyt den huysc des Heeren voeren buyten door Jerusalem, in de beke Kidron, ende verbrande dien in der beke Kidron, ende mackise tot stof, ende wierp het stof op de doode

Haer stede met menschen beenen, Oock dier Altaer te
 Beth-El, ende de heechte de Jerobeam gemackt hadde
 desene Nebath, die Israel sondigen maecte den selven
 altaer braeck hy aff, ende de heechte, ende maecte se tot
 steff, ende verbrande de hagher. Ende Josija Keerde hem
 om, ende sach der doeden graven, die daer waren op den
 Berch, ende sant henen, ende liet de beenen uyt de graven
 halen, ende verbrande se op den altaer, ende verontreynide
 dien, na den woerde des Heeren, dat de man Gods uyt
 gheroepen hadde, die sulcks uytcriep. Ende hy sprack, wat
 is dat voor een grafstecken, dat ick hier sie? ende lieden inder
 Stadt spraken, het is het graf des mans Gods die van Juda
 kwam, ende riep sulcks uyt, dat ghy gedaen hebt, teghen den
 altaer te Beth-El. Ende hy sprack last hem liggen niemant

Die de Koninghen Juda, het sonnen hadden geset in
den ingangh des huys des Heeren aen den Kamer Netan
Melech des Camerlingh die te Parvarim was, ende wa-
gheren der sonnen verbrande hy met vyere. Ende de alta-
ren op de dake in de Sale Athas, die de Koninghen Juda
ghemaect hadden, ende altaren die Menasse gemact
hadde in de twee hoven des Huys des Heeren brack
de Koningh af, ende liep van daer, ende wierp haer
stoff in de lieke Kidron. Doe verontreyndte de Koningh
de hechten die voor Jerusalem waren, ter rechter handt
aen den berghe Maschit die Salamon de Koningh Isra-
els gebouwt hadde. Adhoreth den greuwel van Moab, en
Milkom den greuwel der kinderen Ammon. Ende
brack den Calummen, ende roeyde uyt haeghen ende vervulde

haer stede

Der Koninghen Juda. Maer in den achtenden jare
 des Koninghs Josia, wert desen Passchen gehouden den
 Heere te Jerusalem. Doe vae die Josia uyt alle waerseggers
 teekenbedickers, beelden ende afgoden ende te Jerusalem
 gesien werden, op dat hy opridite de woorden des Wets, die
 geschreven stonden in de boeck die Hilkija de Priester vant
 in den huuse des Heeren. Syn ghelycken en was voor hem
 ghen Koningh geweest, die hem soo van gantscher herten
 van gantscher zielen, ende van alle krachten ten Heere be-
 keerde, na alle de Wets Moyses, ende nae hem en Juam zyns
 ghelycken niet op.

Nae de Aplitora de Mussaphi ghelyck den eers-
 ten daegh van Passch in't bladt 82 en volghet
 tot t eynde van t ghebet.

En begere zyn ghebeente, alsoo wert zyn ghebeente behouden
met de ghebeenten des Tropheten, die van Samaria gekomen
was. Hy nam oock wech alle huysen der heochten in de ste,
den Samaria die de Koninghen Israels ghemackt hadden
te vertoornen, ende dede met dien in alle manieren, als hy
te Beth El, ghedaen hadde. Ende hy offerde alle Priesters
der heochten, die aldaer waren op de altaeren, ende ver
brande alsoe menschen beenen daer op, ende kwam
weder te Jerusalem. Ende Koningh geboecht den volke
ende sprack, houdet den Kerze uwen Sedt Paesschen
ghelyck als het geschreven staet inden Boek deses ver
bonts. Want daer en waren geen Paesschen soo gehouden
als deese, van der Richters tyt aen, die Israel gherichtet
hebben, ende in allen tyden der Koninghen Israels, ende
der Koninghen

Doemt Pharao het volck verlaten hadde, en leyde se
 Godt niet, op de strate, door der Philistynen landt, die te naes-
 ten was, want Godt dachte, het mochte het volck berouwen
 wanneer zy den stryt sien, ende wederomme Keeren in
 Egipten. Daromme leyde hy het volck om op de strate door
 de westyne aen de Schefzee, ende Kinderen Israels tochen
 ghewapent uyt Egiptenlandt. Ende Moses nam met hem
 het ghebente Joseph: want hy hadde eenen eedt van den
 Kinderen Israels genomen, ende gesproken Godtsalwe
 lieden te huys besoecken soo veert myn ghebente met uwe lieden
 van hier. Alsoe toghen zy uyt van Succoth ende stloeghen tenten
 op in Etam voor inder westeyne. Ende Keere teeh voor hen
 des daeghs in een volcken calomnie, dat hyse den reduten wegh
 leyde, ende des nachts in een vyer calomnie, dat hy hen ludide

Minchavan den tweede daegh
van Laesch.

Segtmen'tselve van den eersten daegh in het
bladt 89:

Harbit see als de eersten avondt
van Laesch in't bladt. 1:

Hetsmerghies ghebeth van den eersten
Laesten daegh van Laesch. Segtmen'tmer-
ghens ghebeth van den eersten daegh van
Laesch, tot het eynde van het Hallel, daernaec

Deese Parasa.

Exod: 13. 2. 17.

Deeen Parasa

Theyleden wert zyn hert verandert ende zynen knechten
 tegen den volck, ende spraken, worom hebben wy daet ge-
 daen, dat wy Israel hebben verlaten, dat zy ons niet en dien-
 den. Ende hy spande synen wagen aen, ende nam zyn volck
 met hem. Ende nam ses hondert uytgelesen wagenen, ende
 wat noch van wagenen in Egipten was, ende de hoeflieden
 over alle zyne heynen; Want de Heere verstockte het herte
 Pharaonis des Koninghs in Egipten dat hy den kinderen
 Israel nae jaechte: doch de kinderen Israel waren door en
 hoeghe handt uytgegaen. Ende Egiptenachs jachden hen nae
 ende achterhael dende: daer zy hen gelegert hadden aen de
 zee, met paerden ende wagenen, ende ruyteren, ende allen
 heyre des Pharaons, inden dale Huroth, tegen Baal Zephon.
 Ende doe Pharao hart by hen Ruam, hieren de kinderen Israel

Te wandden daegh ende nacht. De welcken Colonne en
weeck nemmermeer van den volcke des daeghs, noch de vyer
Colonne des nachts.

Ende spract de Heere met Moyses endeseyde, spreckit
met den Kinderen Israel, endesegt dat zy hen omkeeren
ende hen legeren tegen den dale Hurthi, tuschen middel
ende der zee, teghen Baal Sefhen, ende aldaer teghen over
hen legeren aen der zee. Want Pharaos sal seggen van den
Kinderen Israel, sy zyn verdoelt in den lande de woestyne,
ne heeftse besloten. Ende ick will zyn herte verstaeken dat
hy hen nacjage, ende wil aen Pharaos, ende aen alle zyn er
macht eere behalen, ende de Egypenaeren sullen genae
worden dat ick de Heere ben, ende zy deden also. Ende
dat den Koningh in Egypen wert geseyt dat het volck was
ghevleden

Kinderen Israels dat zy voort trecken. Ende ghy heft uwe
 staf op, ende ryckt uwe hant over de zee, ende deytse van
 mal Kanderen, dat de Kinderen Israels daer ingaen mid-
 den door, op de drooghen. Siet, ick wil het herte der Egyp-
 naeren verstocken, dat zy uwe lieden na volghen soo wil
 ick eere behalen aen den Pharao, ende aen alle zynen macht,
 aen zynen wagenen, ende Ruyteren. Ende de Egypnaeren
 sullen gewaer worden, dat ick de Heere ben, wanneer ick
 eere behaelt hebbe aen Pharao, ende aen zynen wagenen
 ende Ruyteren. Doe verliet hem de Enghel Gods, die voor
 den Heyre Israels ging, ende maecte hem achter hen
 ende de welck Calonne maecte haer oock van haren
 aengesichte, ende tradt achter hen. Ende Nuametuschen
 het heyr der Egypnaeren, ende het heyr Israels het was

Maere oogen op, ende siet de Egiptenaers tegen aditer hen
henen, ende zy vreesden seer, ende riepen tot de Heere. Ende
spracken tot Moyses, en waren daer geen graven in Egipten
dat ghy ons moestet uytleyden, dat wy in de woestyne sterven
warom hebt dy ons dat ghedaen, dat ghy ons uyt Egipten
gelcyt hebt? Swet niet dat, dat wy seyden in Egipten hout op
en lact ons de Egiptenaeren dienen, want het waer ons doch
beter den Egiptenaeren te dienen dan in de woestyne te
sterven. Moyses sprack totten volck, en vreesd uwe niet, staet
vaste, ende siet toe, wat voor een heyl de Heere heden aen u
lieden doen sal want dese Egiptenaers die ghy heden siet
ende sult ghy nimmermeer sien in der ewighcyt. De Heere
sal voor u stryden, ende ghy lieden sult stille zyn.
De Heere sprack tot Moyses, wat reept ghy tot my seght den
Kinderen

Wagener, stertse met ongestuyndieyt. doe sprack en.
de Egypenaers, laet ons vlieden van Israel de Heere strijdt
voor haer teghen de Egypenaers.

Ende sprack tot Moyses. Reckt uwe handt over de zee, dat
het water weder toe valle over de Egypenaers, over haere
wagener ende ruyters. Doe rechte Moyses zyn handt uyt
over de zee, ende de zee kwam wederom voor den morgen
in haren stroom, ende de Egypenaers vloeden die tegen
alsoo stertse de Heere in d'eer in de zee. Dat het water
weder kwam ende bedeckede de wagener ende ruyteren
ende alle macht Pharaonis, die hen nae gevolgt waren in
der zee, dat daer niet een van hen over en bleef. Daeren te
ghen de Kinderen Israel gingen drooge midden door de
zee, ende het water was hen voor mueren ter rechter handt

En duystere wolcke, ende verlichte de nacht, dat zy
de gantsche nacht, dese ende de ghene niet tesamen koo-
men en konden. Doe nu Moyses zyne handt uyt treckte
over de zee lietse de Heere wech varen door eenen stercken
oosten windt de gantsche nacht, ende maecte de zee dro-
oghe, ende de wateren deylde hen van malck anderen,
Ende de kinderen Israels gingen in, midden in der zee
op den droogten, ende de wateren was hen voor mueren, ter
rechter handt, ende ter linker. Ende de Egypthenaers volch-
den en gingen in hen nae, alle peerden Pharaonis ende wa-
genen ende ruyteren, midden in de zee. Als nu demorgen
wake kwam, des sach de Heere op der Egypthenaers heyre
uyt der vier Calonne ende wolcken ende maect een ver-
schrieken in haere heyr. Ende stiet deraders van haren
wagener

Uyt gelesen hoofsteden versonden in de schiffree. De diepte
 heeftse bedeckt, zy vielen te gronde als steenen. Heere uwe
 rechterhandt doet groot wonder, Heere uwe rechterhandt
 heeft de vyanden te morsde geslaghen. Ende met uwe groe-
 te heerlyckheit hebt ghy uwe wederpartye gestortet, want
 doe ghy uwe grimmicheyt uytlietet, verteerde sye als stop-
 pelen. Door uwe blasen deden hen de wateren op ende vlo-
 der stonden op hoopen, de diepten wortelden van malken-
 deren midden in der zee. De vyant dacht. Ick wil hen nae
 jagen, ende haer grypen, ende roef uyt deylen, en myne moet
 aen hen Koelen, ick wil myn swaert uyt trecken, ende myn
 hadt salve verderven. Doe liet ghy uwen wint blasen ende
 de zee bedektesc, ende soncken onder als loot, in machtighe
 wateren. Heere, wie is uwe gelyck onder der Soden, wie

Ende ter sinckier. Alsoo help de Israel, aen dien daeghe
van de Egiptenacrs handt, ende zy sagen de Egiptenacrs
doot aen de ceer der zee. Ende de grooten handt die de
Heere aen den Egiptenacren bewesen hadde, ende het volck
vreesden den Heere, ende ghelcofsden hem, ende zyne knecht
Moses.

Does anck Moses ende de Kinderen Israels, dit
liedt den Heere, ende spracken. Ick wil den Heere singen
want hy heeft een Heelycke daet gedaen, paert ende wagenen
heeft hy gestortet in der zee. De Heere is myn stercke ende
lofsangh, ende is myn salicheyt, dat is myn Godt, ick wil
hem pryser, hy is myns vaders Godt, ick wil hem verheffen.
De Heere is der echte Kynghman. Heere is zyne naeme.
De wagens Pharaos, ende zyn macht, wierp hy in de zee, zyn
uytgelesen

Dat uwe hadt bereydet heeft. De Heere sal Koningh
zyn, altoes ende eeuwichlyk.

Want Pharao toech henen in de zee, met paerden en met
waghnen, ende ruyteren, ende de Heere liet dezee weder
over haer vallen, darentegen de Kinderen Israel ginghen
droogten midden door de zee. Ende Mirjam de Prophe-
tinne Aaron suster, nam een tamborijn in haer handt
ende alle vrouwen velchden haer nae buyten met tam-
borijne aer reyen. Ende Mirjam sanc kien voor, laet ons
den Heere singhen, want hy heeft een heerlyke daet ge-
daen, man ende paert heeft hy in zee ghestortet.

Moses liet de Kinderen Israel trecken van der schelfzee
henen tot der weestijne Sur, ende zy wandel den drie daeghen
in de weestijne dat zy geen vater en vonden, doe kuamen

In uwe gelyk diese machtich, heyligh verschrikelyk loflyk
en wonderdadich is. Doe ghy uwe rechter handt uytrechte
see verslende de aerde. Ghy hebt gheleyt door uwe barm-
herticheyt uwe volck, dat ghy verlost hebt, ende hebtse ghe-
voert door uwe sterckte tot uwer heyligher wooninche, doe
dat de volcken hoorden, beef den zy, angst Kanaan den Philis-
teen aen. Doe verschrikten de Vorsten Edom, beven Kanaan
den geweldighen Moabs aen, alle inwoonders Kanaan wer-
den verstaecht. Laet over haer vallen verschrieken ~~en~~ vreesse
door uwen grooten arm, dat zy verstyven als de steenen, tot
dat uwe volck Heere, henen door Komme, tot dat u volck
henen door Komte, dat ghy verworven hebt. Broughtoe in-
ne, ende plantse op den berghie uwes erfdeels, dien ghy
Heere uwe ter wooninge hebt, tot uwe heylighdom Heere
dat uwe

Volghet daer nae deese Aphthora. ¹⁰⁹

Samuel 2: Cap: 22: . Ende Davidt sprack voor den
Heere de woorden deses liedts te dieer tyt doehem de Heere
verlost hadde van der handt aller syner vyanden, ende van
der handt Sauls. Ende sprack. De Heer is myn rotssteen, ende
myn Bercht, ende myn verlosser. Godt is myn troest, op welken
ick vertrouwe, myn schild, ende hoerne myns heyls, myn bescher-
minge, ende myn toevlucht, myn heylant, ghy die my helpt
van ghewelt. Ick wil den Heere loven ende aenroepen, so sal
ick van myne vyanden verlost worden. Want my hadden omvan-
gen de smerten des doets, ende de bekor Belials verschricken
my. Der Hellen handen ongaven my, ende doets stricken over

Zy tot Mara, doch zy en konden vat het water. Mara, niet
drincken, want het was seer bitter; daer uyt hi men de
plactse Mara. Doe murmurerde het volck teghen Moses,
ende sprack, wat sullen wy drincken. Hy riep tot den
Heere, ende den Heere wees hem eenen boom dien leyde
hy int water; doe wert het soete. Aldaer maecte hy hen
een wet, ende een recht, ende betroef dese, ende sprack, ist
dat ghy wilt den stemmen des Heeren uws Godt gehoor-
saen zyn ende doen wat recht is voor hem, ende ter ooren
vaten zy geboden, ende houden alle zyn wetten, soo en wil
ick de krankheden geen op uwe legghen die ick op Egip-
ten geleyt heb, want ick ben de Heere uwen heylmeester.

Het tweede Parava, volghet gheleyk
het eersten daegh van Pasch, in't bladt 79:

volget daer

Watergeten, ende des aerthodens gront wert op ghedekt, voor
 het schilden des Heeren, voor den adem ende smeyven zynen
 neusen. Hy schiet uyt van der hoodite ende haelde my, ende
 troek my uyt groote wateren. Hy verlostte my, van myn sterke
 vyanden, van myne haters, die my te machtigh waren
 Die my overweldiden ter tydt myns ongevals, ende de
 Heere wert myn toe verlaet. Hy voerde my uyt in het ruyme
 hy ruckte my uyt: want hy lust tot my. De Heere doet wel by
 my, na mynder gherechticheyt, hy vergeldt my nae der rey=
 nicheyt mynder handen. Want ick houde de wegen des Heeren
 ende orben niet godloos tegen myn Godt. Want alle zyne rech=
 ten houde ick voor ooghen, ende zyne ghebodenen werpe ick
 niet van my. Inaer ick ben sonder vleckte voor hem, ende
 hoede my voor zonden. Daarom vergeldt mynde Heere nae

Weldich dor my. Wanneer ick beangstet ben, so roep ick den
Heere aen, ende schreye tot mynen Sedt, so verhoort hy myn
Stemme van zynen Tempel, ende myn gheschreye kent voer hem
tot zynen ooren. De aerde beefde, ende wert beweedit de fonda-
menten des hemels verzeerden hen ende beefden, doe hy toer-
nich was. Reock gingk van zynen neusen, ende verteerende
vyer van zynen monde, dat het daer van blixende, Hyneych-
de den Hemel, ende voer neder, het was doncker onder zyne
voeten. Ende hy voer op de Kerub, ende vlooch daer henen
ende hy swerfde op de vederen des wints. Syn tenten rontom
hem was duysternisse, ende swarte dicke wolcken; van den
glantz voer hem brande het met blixen. De Heere donder-
de van den Hemel, ende de hochste liet zynen stralen, ende
verstrydese, hy liet blixen ende verschriftese, daer sachmen

vatergeten

Ende geest my den schilt uws heyls, ende wanneer ghy my
 verootmoediget, see maect ghy my groot. Ghy maect onder
 my ruyn te gaen, dat myne onkelen niet en slijberen. Ick wil
 myne vyanden nae jaghen, ende hen vdelghen, ende en wil
 niet omkeeren, tot dat ickse omgebracht hebbe. Ick wilse om-
 brengen, ende versmyten, ende sullen myn niet wederstaen
 sy moeten onder myne voeten vallen. Ghy komt my rusten
 met sterckte ten stryde, ghy komt onder my werpen die hen
 tegen my setten. Ghy geest my myne vyanden in de vlucht
 dat ick verdoore die my haten, sy lief oogen hen toe, doch
 daer en is gheen hulper tottet Heere doch hy en antwoordet
 hen niet. Ick wilse ontween steoten als stof op der aerden, als
 dreck op der straten wil ickse uytbreiden ende verstroyen
 Ghy helpt my van der twistigen volker, ende bekeede my ten

Mynder gherechticheyt, nae mynder reynicheyt voor zynen
oogen. By den heylighen zydy heylidi, by den verkeerden
zydy verkeert, by den reynen zydy reyn. Want ghy helpt den
ellendigen vleske, en met uwer oogen verandert ghy de hooge
Want ghy Heere zyt myn licht, de Heere maeck myn duis-
ternisse tot lichte. Want met uwe Kan ick kryden vleske ver-
smyten, ende met mynen Godt over den mueren springhen.
Godts weghen zyn sonder vleske, des Heeren reden zyn door-
leutert, hy is eenen schilt, allen die hem vertrouwen. Want
waer is een Godt, behalven de Heere, en waer is een troost, be-
halven onse Godt. Godt stercket my met kracht, ende wyet
my eenen wegh sonder vleske. Hy maeckt myn voeten gelijk
den Hertzen, ende settet my op myne heechten. Hy leert myne
handen stryden, en leert mynen arm den metalen boege spannen
ende geeft

Het smorghens gebeth van den twee
 Laet daegh van Laesch. Segt men 't
 smorghens gebeth van de eerste daegh
 van Laesch, tot 't eynde van Haled.
 daer nae dees Parawa van 't laet daegh

Als Sabbath is, beginnen hier.

Deut. Cap. 14. Ver. 22. Ghy sult alle jaer de thūenden
 afscheyden, van alle inkomen uwes zaets, dat uyt uwer
 aker komt. Ende sult het eten voor den Heere 't Godt
 aen de plaetse die hy verkiest dat zynen naem aldaer
 woonie, namelicken van de thūenden uwes kornis, 't
 mosts, uwer olye, en de eerste geboorte uwer runderen, en
 uwer schapen, op dat ghy leeret vreesen den Heere uwe

Hoof de ender den vyanden, een volck dat my niet erkende
dienen my. Den vreemden Kinderen heeft het tegen my gefael
geert, ende hooren myner niet gehoorsamen ooren. De vreemde
Kinderen zyn versmachtet, ende dwingen hen in hare handen.
De Heere leeft, ende geloest zy mynen troost, en Sedt de troost myns
Heyls moet verheven worden. De Godt die my wraekte gheeft
ende worpēt de volcken onder my. Hy voert my uyt van myne
vyanden, ende verhooget my van dien, die hem tegen my ver-
heffen, ghy helpt my van den moctwilligen. Daarom wil ick u
dancken Heere onder den Heydenen, ende uwen naem loff-
singen. Die zyne Koonigh groot heyl bewysen, ende barmher-
ticheyt doct: zynen gesalfden David ende synen zade eenwighlyk.
Segget nu het Mussaph in't bladt 82: en vol-
get 't gebeth tot 't eynde. Het Harbit van
den laesten tweede avont, als 't eerste van Paesche
het smorg. 11

Des selvens jaers, ende sult het laeten in uwer poorten
 So sal Komen de Leyt die geen deel noch oer met u
 en heeft, en de vreemdelinck, ende de weesen, endeye
 duwen die in uwer poorten zyn en eten, en hen versa-
 digen, op dat u de Heere uwe God segene in alle wer-
 ken uwer handen, die ghy doet.

Over seven jaer sult ghy een vry jaer maecken.
 Alsoe salt ymmers toe gaen met den vry jaer, wan-
 neer ymant synen naesten wat bercht, die salt hem
 na laten, en en salt niet in manen, doch die synen
 naesten, of van synen broeder, want het heet het vry
 jaer den Heere. Van eenen vrenden meucht ghy
 het in manen, doch die u broeder is sult ghy het na
 laten. Daer en sal geewins gheen bedelaer onder u

Godt uwe leef daeghen. Wanneer uwe dan noch des we
echte vrede is, dat ghy sulckis niet wech draghen en kent
darmine dat uwe deplactse te vorre is die de Heere uwe
Godt verKoren heeft, dat hy synen naem aldaer weenen
late want de Heere heeft uwe geseigent. Soo maket de
geldt, ende neemt dat gheldt in uwe handt, ende gaet
aen deplactse die de Heere uwe Godt verKoren heeft, ende
gheeft dat gheldt voor alles dat uwer ziele listet, het zy
voor rundoren, schapen, wyn, stercken drank, of voor
alles dat uwe ziele wenscht, ende eet aldaer voor den He
ere uwen Godt, ende weest vrolyck ghy en uwe huys. Ende
de Levyt die in uwer poortzen is, ghy en sulthem niet verla
ten, want hy en heeft gheen deel noch erve by uwe. Over
drie jaer sult ghy uyt scheyden alle thienden in inkomens
des selven

ttwre dat in uwe herte geen Belials nuch en zy, die daer spre-
 ecke, het sevendē jaer het vry jaer is naby, ende siet uwen
 armen broeder onvrindelyck aen, ende en geuet hem
 niet, so sal hy over u, totten Heere roepen, so sult ghy dies
 sonde hebben. Maer ghy sult hem geven, ende uwer her-
 ten niet verdrieten laten, dat ghy hem geeft, want om sulcks
 wille sal u de Heere uwe Godt zegenen in allen uwen
 werken, ende wat ghy voerhanden neemt. Daer sullen alle
 tydt armen zyn in de lande, daerom gebiede ick u ende
 segge, dat ghy uwe handt op doet uwen broeder die ver-
 drucket, ende arm is in uwen lande. Wanneer hem uwe
 broeder, een Hebreer of Hebreerinne, u vercoopt, so sal hy
 uwe ses jaer dienen, in den sevenden jare sult ghy hem
 vry loo geven; Ende wanneer ghy hem vry loo geeft, so en

Zyn, want de Heere sal u segenen in den lande dat u de
Heere uwe God gheven sal, tot eender erve in te nemen.
Alleen dat ghy der stemme des Heeren uwes Godts
hooret, en houdet alle dese geboden die ik u heden ghe-
biede, dat ghy daer na doet. Want de Heere uwe Godt
sal uwe segenen, als hy u geseyt heeft: so sult ghy velen
volcken leeren, ende ghy en sult van niemanden bor-
ghen, ghy sult over vele volcken regeeren, ende over u
en sal niemant regeeren. Als uwer broederen ergens
een arm is, ergens in eener Stadt in uwen lande, dat
u de Heere uwe God gheven sal, so en sult ghy uwe
herten niet verharden, noch uwe hant toehouden te-
ghen uwen armer broeder. Maer sult se hen op doen
orde hen leeren, daer na als hy ghebreck heeft. Hoedt
u dat in u

Als niet Sabbat is, soe begint van hier:

114

Alle eerste geboorte die onder uwen runderen ende schapen geboort^{en} wort dat ^{een}hy is, sult ghy den Heere uwen Godt heyligen, ghy en sult niet ackeren met den eestelingen uwer ewen, ende niet bescheeren het eestelinaek uwer schapen. Voor den Heere uwen Godt sult ghy we jaerlycx eten in dor stede die de Heere verkiest, ghy ende u huys. Soe het nochtans een gebreek heeft dat het lincet, oft blint is, of sus ergens een quaet gebreek, soe en sult ghy dat niet offeren den Heere uwen Godt. Maer in uwer poete ghy het eten, ghy zyt reyn, of onreyn, als een rtee, of herte alleen dat ghy syn bloets niet en etet, maer op aerden gieten als water. Hout de maent Abib, dat ghy Lauschen heudet den Heere uwen Godt, want in dor maent Abib heeft uwe,

Sult ghy hem niet ydel van uwe laten gaen. Maer sult hem
op legghen van uwen schapen, van u dorchvloer, van uwer
wynperwen, dat ghy gevet van het ghene dat u de Heere
uwe Godt gevegent heeft. Ende ghedencket dat ghy oock
een Knecht waert in Egyptenlande, ende u de Heere uwe
Godt verlost heeft, daeromme ghebiede ick u sulcx heden.
Ist dat ghy dan nech tot u spreken sal, ick en wil niet uyt
treken van u; want ick hebbe u ende uwe huys lief dewyle
hem wel by u is. So neemt eenen prion, ende laet hem door
syn oore aen der dawe, ende laet hem ewichlyck uwe
Knecht zyn, met uwer maeght sult ghy oock also doen.
Ende en latet u niet waer duncken, dat ghy hem vry
los geeft, wan hy heeft u als een dobbel dach-looner ses jaer
ghedient, soo sal u de Heere u Godt zegenen in allen wat
ghy doet.

also niet

115

Dat zynen naem aldaer woone, daer sult ghy het Passah
slachten, des avonts wanneer desonne is onder gegaen, tot
der tyt als ghy uyt Egypten toget. Ende sult het koken, ende
eten in der stede die de Heere uwe Godt verkiezen sal, ende
u daer na Keeren des morgens, ende te huys gaen in uwer
hutter. Ses daghen sult ghy het ongehevel den eten, ende aen
den seven den dage is de vergaderinghe der Keeren uwe
Godts, so en sult ghy gheen arbeit doen.

Seven weken sult ghy u tellen, ende beginnen te tellen wan-
neer men bejnt met des korn int zaet. Ende sult houden het
Feest der weken den Heere uwen Godt, dat ghy een vry-
willighe gave uwer hant geve, nadien u de Heere u Godt
gesegent heeft. Ende sult vrolijk zijn voor Godt u Heere,
ghy, ende uwe sonne, uwe dochter, u knecht uwe maecht

De Heere uwe Godt uyt Egypten geleyt by der nacht.
Ende sult den Heere uwen Godt het Passah slachten
schapen, ende runderen, aen der stede die de Heere ver-
kiezen sal dat synen naem aldaer woone. Ghy en sult
niet gehevelts op dat Feest eten, seven dagen sult ghy on-
gehevelt broet, der ellende eten, want met vreesen zyt ghy
uyt Egyptenlant getogen, op dat ghy dies daechs uwes uyt-
ganer uyt Egyptenlant ghedencket uwe leef daghe. Daer
en sal in seven dagen niet gehevelts gesien worden in alle uwe
lantpalen, ende sal oock niets van vreesdie dat des avents aen
den eersten daghe gheslachtet is, den nacht overblijven tot
aen den morgen. Ghy en siont het Passah niet slachten in
eenige van uwer poorten, die u de Heere uwe Godt ghegheven
heeft, maer in der stede, die de Heere uwe Godt verkiezen sal
dat zynen

Ende in aller wercken uwer handen, daarom sult ghy vro-
lyck zyn. Driemaal des Jaers, sal alles wat manlyck is voor
den Heere uwen Godt verschynen aen der Stede die de Heere
verkiezen sal; Opt Feest der ongehevel den broeden, op het
Feest der weken, ende op het Feest der loofstutter, maer het
en sal niet ydebrooz den Heere verschynen. Een yegelyck
nae der gave zynder hant na de seghen die uwe de Heere
uwe Godt ghegheven heeft.

Het tweede Parasa is als in den eersten daech
van Laesch, daer volghet deese Aphitora.

Aphitora van den achtsten
daech van Laesch.

Men blyft misschien eenen daech te Neb, soo sal hy zyn
hant beweghen teghen den berch der dochter-Zion, ende
teghen den Jilcynen berch Jerusalem. Doch siet de Heere

Ende Levijt die in uwer poorten is, de vreemdelinck, de
weesen ende weduwen, die onder u zyn, aen de Stede die
de Heere uwe Godt vercozen heeft daer zynen naem
daer weene. Ende ghedenckt dat ghy een Knecht in
Egypten gheweest zyt dat ghy houdet ende doet nae
deese gheboden.

Het Feest der Loofhuiten sult ghy houden seven dagen
wanneer ghy hebt ingesamelt van uwen dorochvloer ende
van uwer wijnperssen. Ende sult vrolijk zyn op uwe Feest
ghy ende u sone, u dochter, u Knecht, u maecht, de Levijt, de
vreemdelinck, de weese, ende de weduwe, die in uwer poorten
zyn. Seven daghen sult ghy den Heere uwen Godt het
Feest houden, in der Stede die de Heere verkiezen sal, want
de Heere uwe Godt sal u segenen in allen uwen incoemen
ende in

Godloosen dooden. Gerechticheyt sal het gordel zynor leide,
 nen zyn, ende het gheloove het gordel zynor nieren. De wolven
 sullen by den lammeren woonen, ende luypaert by den bocken
 ligghen, een Ileyri jonckken sal Kalveren, ende jonghe leeuwen
 ende mest-vee te samen drijven. Koeijen ende beijen sullen aen
 der weyden gaen, dat hare jongen by malcanderen liggen
 ende leeuwen sullen stroo eten ghelyck als de ossen. Ende
 een soochkint sal zynen luf hebben, aen den hote der ad-
 ren, ende een gespeentkint sal zyn hant stecken inder kuy-
 len des basiliskien. Men sal nergheis verseerigen noch ver-
 derven op mynen heylighen berghe, want het lant is volken-
 nisse des Heeren ghelyck als met water des zees bedeckt.
 Ende het sal geschieden te dier tyt dat de wortel Iray, die
 daer staet tot eener bannere den volcken, na dien sullen de

Heere Zebach sal de tacken met macht verhouwen ende
wat hoech opgherichtet staet vercoeten dat de hooghen verne-
dert worden. Ende het dicke wout sal met yseren omghehou-
wen worden, ende Libanon sal vallen door den machtighen.
Ende daer sal een roede op gaen van den stamme Jay, ende
eerscheite uyt zynen wortelen vrucht brenghen. Op welcker
sal rusten de geest des Heeren, de geest der waerheyt ende des
verstants, de geest des raets ender sterckte, de geest der ken-
nisse, ende des vreeses des Heeren. Ende zyn riecken sal zyn
de vreeses des Heeren, hy en sal niet richten na dien dat zyne
oogen sien, noch straffen na tgene dat zyn ooren hooren. Maer
sal met gherechticheyt de armen richten, en met gerichtete
straffen de ellendige in den lande, en sal met de staf zynes
monts de aerde slaen, ende met den adem zynen lippen den
godloosen

Edom, ende Moab, sullen haer handen teghen hen vrouwen
 de Kinderen Ammon sullen ghehoorsaem zyn. Ende de
 Heere sal verbannen den Stroom der zee in Egypten en
 sal zyn hant laten gaen over het water, met zynen ster-
 ken winde, ende deseyen Stroomen slaen datmen met
 schoenen daer doer gaen mach. Ende sal een ban zyn
 den overgebleven zyns volcks, dat overgebleven is van
 den Assyriën, gelyck als Israels geschiede, te dier tyt
 doe zy uyt Egypten lande toghen. Te dier selver tyt suldy
 segghen, ick dancke u Heere, dat ghy toornich op my
 gewest zyt, ende uwen toorne hem gewendet heeft, ende
 troestet my. Siet Godt is myn heyl, ick ben seker, ende en
 vrees my niet, want Godt de Heere is myn stercke ende
 mynen psalm, ende is myn heyl gheworden, Ghy sult

Heydenen vraghen, ende zyn ruste sal eere zyn. Ende Heeze
sal te dier tijdt, ten anderen maal zyn hant uyt strecken,
dat hy het overblyfsel zyns volcks weder kringe dat over
gebleven is, van den Assyrien, Egyptenaren, Parthros,
Moozenlandt, Elamiten, Sinear, Hamath, ende van den
Eylanden der zee. Ende sal een baniere onder den Hey
denen op werpen, ende te samen brenghen der verjachte
Israels, ende de verstroyde uyt Juda te hoep voeren, van
de vier hoeken des aertryck. Ende de nyt teghen Ephra
im sal op houden, ende de vyanden Juda sullen uytge
royt worden, dat Ephraim den Juda niet en benyde, ende
Juda niet en zy teghen Ephraim. Sy sullen doch den
Midsten op den halse zyn teghen den wester, ende
berooven alle de geene die teghent Oosten wonen
Edom

Ordere van Sebuoth.

het avont seght 't Psalm 68. in 't bladt 4:

ende avont ghebet als in paewche in 't bladt ¹⁰ tot
t'ende.

Smorgen van Sebuoth, leest men den ordere
van Laessch smorgens ghebet, eer ghy zyt den 98
Psalm seght 't Psalm 68 in 't bladt 4: en volgt 't
gebeth tot t'ende van den Haled in bladt. 70
Daen volghet deese Parawa.

Aen de derde maendt, na den uytganck der Kinderen
Israels uyt den lande Egypti, quamen zy in desen daghe
in de woestyne Sinay. Want zy waren uytghetogen van Ra-
phidim, ende woonden in de woestyne Sinay, ende legerden
hen inder woestyne aldaer teghen den berghe, ende Mose

Met vreuchden water scheypen uyt der heyl fonteyne
Ende sult seggen te dier selver tyt dancket den Heere
prediKet zyne name maket kondt onder den volken
zyn doen verkondiget hoe zyn name so hoogh zy. Lof-
singhet den Heere want hy heeft heerlycken gehan-
delt, sulcks zy kondt in alle landen. Inycht ende roe,
met ghy, inwoondersche Zion, want de heylighe Israels
is groot byuwe. . . Volghet t gebet van den ersten
daegh van Tacwah, in t bladt 82: tot t orde

Het mincha gelyck den eerste daegh
van Tacwah in t bladt 83

order van Sebuet

120

Gesproken heeft, willen wy doen, ende Mose seyde de
redene des volcks den Heere wederom. Ende de Heere
sprack tot Mose: siet ick wil tot u komen in een dier
wolcke, op dat ick wil dat die volck, myne woorden hoore
die ick met u spreke, ende ghelooven u ewichlyken.
Ende Mose vercondichde den Heere de redenen des
volcks. De Heere sprack tot Mose, gaet heren tot den
volcke ende heylichtse heden ende morgen, dat zy hare
Kleederen waschen. Ende bereyt zyn op den derden
dach: want aen den derden daghe, sal de Heere voor
allen volcken afkomen op den Berch Sinai. Ende ma-
ket den volcke een perck rontomme, ende spreket tot
hen: heedt u lieden dat ghy niet op den Berch of Sint
noch zyne eynden en aenroert, want wie den Bergh

Klam op tot Godt, ende de Heere riep hen van den berge,
ende sprack, soo sult ghy seggen tot den huysen Jacobs, ende
voerkondighen den Kinderen Israels. Ghy lieden hebt ghesien
wat ick den Egypterenaren gedaen hebbe, ende hoe
ick u ghedragen hebbe op Arents vleugden, ende hebbe
u mede ghebradit. Soo ghy nu myn stemme wilt hooren,
ende myn verbont houden, so sult ghy myn eyghendom
zyn voor allen volcken want de gantsche aerde is myne.
Ende ghy sult my een Priesterlyck Kooninkryck ende
een heyligh volck zyn. dat zyn de woorden die ghy den
Kinderen Israels segghen sult. Mose quam, ende riep de
oudste in den volcke, ende leyde hen alle dese woorden
voor, die de Heere gheboden hadde. Ende alle het
volck antwoorde gelyck en sprack, alles wat de Heere

gesproken

Bergh Sinai roockte daarom dat de Heere neder op den
 Bergh Ikuam met vyere: ende zynen roock ginc op
 als eenen roock van eenen oven, dat den gantschen Bergh
 seer beefde. Ende der Basuynen geklanck werdt alle
 tyt stercker. Mose sprack, ende Sedt antwoorde hem
 luyde. Als nu de Heere neder gekomen was op den Bergh
 Sinai, boven op zyne spitse, doe riep hy Mose boven op spitse
 des Berghs, ende Mose klan daer op. Doe sprack de Heere
 tot hem: Klimt af, ende betrycht den volcke, dat zy niet her-
 waert toe en trecken tot den Heere, dat zy hem sien, ende
 velck van hen vallen. Daer toe de Priesters, die hen tot den
 Heere naerderen, sullen hen heyligen, datse de Heere
 niet ontwee en smyte. Ende Mose sprack tot den Heere
 het volck en kan niet op den Bergh Sinai geklimmen.

Aenreert sal des doots sterven. Seer hant en sal hen aen-
roeren, maer hy sal gesteent, of met gesdult doot gescho-
ten worden, het zy een gedierde ofte menschen, so en sal hy niet
leven, wanneer des hoorns geluyt aengaet, so sullen zy aen
den Bergh gaen. Mose kwam van den Berghie tot den volc,
Ic, ende heylich dese, ende wiesden hare kleederen, ende
hy sprack tot hen: weest bereyt op den derden dagh, ende
nienandt en naerdor hen tot myn. Als nu den derden
dach kwam, ende morgen was, doe verhuef hen een don-
deren, ende blixonen, ende een dicke wolcke op den berge
ende een gheluyt eener gantsch stercken bazynen ende
het gantsche volck dat in den leger was verschrickte.
Ende Mose leyde het volck uyt den leger Sode tegen
ende zy traden onder aen den Bergh. Den gantsche
Bergh.

Want ick de Heere uwe Godt, ben een zelvers Godt, die daer
 telkens soe dat der vaderen misdact aen den Kinderen,
 tot in het derde ende vierde lidt die my haten. Ende doe
 barmhertigheyt, aen veel duysent, die my lief hebben.
 ende myne geboden houden. Ghy en sult den naem des
 Heeren uwes Godts niet misbruycken, want de Heere
 en sal dien niet ongestraft laten, die zyne name mis-
 bruyckt. Gedencit des Sabbats dach, dat ghy dien
 heylighet. Ses daghen suldy arbeiden, ende alle u
 dinck uyt richten. Doch aen den sevenden daghe
 is de Sabbath. des Heeren uwes Godts, soe en sult
 ghy geen werck doen, noch uwe sone, noch u dochter,
 noch uwe knecht, noch uwe maeght, noch uwe vee,
 noch uwe vreemdelinck, die in uwer Stadt poorten is

Want ghy hebt ons betuydit, ende geseyt, maect een peck
romten den Bergh, ende heylight hem. De Heere sprak
tot hem, gaet henen, Klimt af, ghy ende Aaron met u sult
hier op klimmen, dedi de Priesters, ende het volck, en sul-
len niet herwaert toe brecken dat zy [sonder] op klimmen
tot den Heere, dat hye niet ontwee en myte. Ende Moxe
Klam neder tot den volke, ende seyde het her. Ende Godt
sprack alle dese woerden. Ick ben de Heere inwe Godt,
die u wyt Egypten lande, wyt den dienstuyse gheleyt heb-
be. Ghy en sult gheen ander Goden bereven my hebben.
Ghy en sult u gheen beelt noch wuighe gelyckenisse ma-
ken, noch van dat daer boven in den Hemel, noch van dat
daer beneden op aerde, noch van dat in den wateren onder
der aerde is. En lictse niet aen, ende en dient hen niet
want ick

Dat uwer naesten heeft. Ende alle het volck sach het
 donderen, ende blixemen, ende het geluyt der bazuy-
 nen, ende den Berch roocken: doe zy nu sulckis saghen
 vloten sy, ende stonden van verre. Ende spracken
 met Mose, sprecJit ghy met ons, wy willen toe hooren
 ende laet Godt niet ons spreken wy mochten anders
 sterven. Ende Mose sprack tot den volcke en vrees t' u
 niet, want Godt is gekomen op dat hy u versochte, ende
 dat u syn vrese voor vare, ende ghy lieden niet: en sondich-
 det. Also tradt het volck van verre, daerenteghen. Mose
 maeckte hem henen tot int doncker, daer Godt inne was
 Ende de Heere sprack tot hem, alsoe suldy den kinde-
 ren Israels segghen, Ghy hebbet ghesien dat ick met uwe
 lieden vanden Hemel ghesproken hebbe. Daarom ensult

Want in ses daghen heeft de Heere hemel ende aerde
gemaect, en de zee, ende alles wat daer in is, ende rustede
aen den sevenden daghe, daarom zeghende de Heere
den Sabbath daegh, ende heylighden. Ghy sult uwe
vader, ende uwe moeder eeren, op dat ghy lange levet
in den lande dat u de Heere uwe Godt geeft.

Ghy en sult niet dooden.

Ghy en sult niet eebreken.

Ghy en sult niet stelen.

Ghy en sult gheen valsche ghtuygenisse
spreken teghen uwe naesten. Ende laet gheclustor niet
uwes naesten huys, ende laet u niet gelusten nae uwes
naesten wyf, noch zynre knecht, noch zynner maeght,
noch zyns ossen, noch, noch zyns ezels, noch alles diens

dat uwen

Seven weken sult ghy u tellen, ende beginnen te tellen wan-
 neermen begint met des iKel' intzaet. Ende sult houden
 het Feest der weken den Heere uwen Godt, dat ghy een vry-
 willighe gave uwer hant geyve na dien u de Heere u Godt
 ghesegent heeft. Ende sult vrolyck zyn voor Godt uwe Heere
 ghy ende u sone, uwe docter, uwe knecht, uwe maecht, ende de
 Leruyt die in uwer poorten is, de vreemdelinck, de weesen, en
 de weduwen, die onder u zyn, aen de stede die de Heere
 uwe Godt verkeren heeft dat zynen naem daer woone.
 Ende ghedenckt dat ghy een knecht in Egypten ghe-
 weest zyt, dat ghy houdet ende doet na dese gheboden.

Volgt het Aphitora van den
 eersten daegh van Schuoth.

Ghy niets beveren my maker. silveren ende gulden Goden,
en sult ghy u lieden niet maken. Eenen Altaer van aerden
maect my, daer ghy u brant-offer ende danck-offer, uwe
scha ende runderen op offert, want aen welcker plaetse
ick myns naems ghedachtenisse stichten sal, daer wil
ick tot u komen, ende u zeghenen. Ende so ghy my eenen
steenen Altaer wilt macken, so en sult die niet van gehou
wen steenen bouwen. want so ghy met uwen messe daer op
komt, so sulddy hem ontwyner. Ghy en sult oock niet op trap
pen tot myn Altaer klimmen, dat u schaente niet ontdeckt
en worde voor hem.

Het tweede Parasa van den eersten
daech van Sebuoth
volghet hier:

seven weken

Seven weken sult ghy u tellen, ende beginnen te tellen wan-
 neer men begint met des iKels intzaet. Ende sult houden
 het Feest der weken den Heere uwer Godt, dat ghy een vry-
 willighe gave uwer hant geyve, na die u de Heere u Godt
 ghesegent heeft. Ende sult vrolyck zyn voor Godt uwe Heere
 ghy ende u sone, uwe docter, uwe knecht, uwe maecht, ende de
 Lemyt die in uwer poorten is, de vreemdelinck, de weesen, en
 de weduwen, die onder u zyn, aen de stede die de Heere
 uwe Godt verkeren heeft dat zynen naem daer woone.
 Ende ghedenckt dat ghy een knecht in Egypten ghe-
 weest zyt, dat ghy houdet ende doet na dese gheboden.

Volgt het Aphitza van den
 eersten daegh van Sebuoth.

Ghy niets beueren my maken. silveren orde gulden Goden,
en sult ghy u lieden niet maken. Eenen Altaer van aerden
maect my, daer ghy u brant-offer ende danck-offer uwe
schia ende runderen op offert, want aen welcker plaetse
ick myns naems ghedachtenisse stichten sal, daer wil
ick tot u komen, ende u zeghenen. Ende so ghy my eenen
steenen Altaer wilt macken, so en sult die niet van gehou
wen steenen bouwen. want so ghy met uwen messe daer op
komt, so sulddy hem ontwyen. Ghy en sult oock niet op trap
pen tot myn Altaer klimmen, dat u schaente niet ontdeckt
en worde voor hem.

Het tweede Parasa van den eersten
dagedacgh van Sebuoth
volghet hier.

seven weken

Ende een yeghelyck hadde vier aengesichten, ende vier
 vleughelen. Ende hare beenen stonden recht, doch hare
 voeten waren als rende voeten, ende blindkerden als een
 klar glat metael. Ende hadden menschen handen on-
 der haren vleughelen, aen haren vier eynden, want sy
 hadden alle vier hare aengesichten, ende hare vleuge-
 len. Ende der selven vleughelen, was deek een aen den
 anderen: ende wanneer sy ginghen, so en dorsten sy her
 niet omwenden, maer waer sy heren ginghen, daer gin-
 ghen sy stracx voor een wech. Hare aengesichten ter rech-
 ter zyden der viercanten waren ghelyck een mensche, ende
 leeuw: doch ter sincker zyden der viercante, waren hare
 aengesichten ghelyck eenen owe, ende arent. Ende hare
 aengesichten, ende vleugelen, waren boven her verdeylt

In den dertichsten jare, aen den vyften daeghe
der vierden maendt, doe ick was onder den ghevanghe-
nen, aen den water-Tiebar; dede hem de Hemel op ende
Godt wees my ghesichten. Deselve vyfste daeghe der maendt
was even in den vyfste jare, daer na als Joachim de Koning
Juda was gewanckelijck wech ghevoert. Dee geschiede des
Heeren woerd tot Hesekial, den zonen Busi des Priesters,
in den lande der Chaldeen, aen den water-Tiebar, aldaer
kuam de handt des Heeren ophem. Ende ick sach ende
siet, daer kuam eenen onghewynen wint vant Noorden
af, met een groeter welcken vol vyers dat het allenthalven
rontom blinkerde, ende midden in den selven vyere was het
als een helle licht. Ende daer binnen inne was het ghestalte
als vier dieren, ende eens ghestalte onder hen als een mensche
Ende

Sy in alle vier plaetsen gaen, ende en dorften hen niet omme
 wender, wanneer sy gingen. Hare velgen ende hoofden
 waren schrickelyck: ende hare velgen waren vol oogen
 omme ende omme, aen allen vier raderen. Ende wanneer
 de dieren gingen, soo gingen der raderen oock by hen, ende
 wanneer hen de dieren van der aerden op hieven, soo hie-
 ven hen der raderen oock op. Waer de wint hen en ginck
 daer gingen sy oock hen en, ende der raderen hieven haer
 by hen op: want daer was een levendighie wint in den ra-
 deren, hieven haer by hen op. Wanneer sy gingen, so gin-
 ghen dese oock, wanneer stonden, soo stonden dese oock, ende
 wanneer sy hen ophieven van der aerden, so hieven haer
 der raderen oock by hen op. want daer was een levendighie
 wint in der raderen. Ende boven de dieren was het gelyck

Dat elck een twee vleughelen tesamen sloegen, ende met
tween vleughelen haer lyf bedeckten. Waer sy henen gin-
gen, daer gingen sy strax voer hen wede: sy ginghen telcken
waer de wint heenen stont, ende en douten hen niet omme-
wenden wanneer sy gingen. Ende dieren waren aen te sien
als vier righelken, die daer bernen, ende als factelen, die
tuschen den dieren ginghen: ende het vier gaf eenen glantz
van hem, ende inyt den viere ginck eenen blixem. De dieren
nu liepen henen ende weder; als een blixem. Als ick de
dieren sach, siet doe stont een radt op der aerde by den
vier dieren, ende was aen te sien, als vier raders. Ende de
selve raders waren als een turkoy, ende waren alle vier,
een als het ander: ende sy waren aen te sien, als ware een
raed in den anderen. Wanneer sy gaen souden so konden

sy in alle

·Lordenen opwaerts, ende nedorwaerts sach ick het als
 vijf blinken omme ende omme. Selyck als der regenboghe
 siet in den wolcken wanneer ghereghent heeft, alsoo blink
 te het omme ende omme. dit was het aensien der Heer-
 lykheit des Heeren, ende doe ick het gesien hadde viel
 ick op myn aenghesichte, ende hoorde eeren spreken

Volghet hier nae de Mussaph van Paesch
 in't bladt 82 daer nae tot het eynde van
 het gebeth van Paesch.

Het Mincha van Sebuoth gelyk als Paesch
 in't bladt 89. nae de Amida psalm 68:

Het tweede Avont van Sebuoth, leestmen
 als den eersten avont

Ghestalt als den Hemel, als een Cristal schrickelyck rechte boven
hen uyt gebreyt. Dat onder de Hemel harer vleugelen een
straxte tegen den anderen stont, ende eens yeghelycken lyf
bedeckten twee vleugelen. Ende ick hoorde de vleugelen ruy-
schen als groote wateren, ende als een gedein des almachtigen,
wanneer sy gingen, ende als een rannoer in eenen heyre
wanneer sy nu stille stonden, soo lieten sy de vleugelen neder.
Ende wanneer sy stille stonden ende vleugelen neder lieten
se donderdet in den Hemel boven hen. Ende boven den
Hemel, die boven over hem was, was het ghestalt als een
Saphir gelyck als eenen stoel, ende op den selven stoel sat
eer gelyck als een mensche ghestalt. Ende te sach hem
aen, ende hy was gestalt als een helle licht, ende binnen
was het ghestalt als een ryer omme orde omme van syne
lenderen

Den Hemel vol, ende syner cere was de aerde vol. Syner
 glantz was als licht stralen ginghen van syner handen, al,
 daer was heymelycker syne macht. Voor hem henen ginc
 pestilentie, ende plaghe ginc uyt waert hy henen tradt.
 Hy stont, ende mat het lant, hy sach toe, ende vestroyde
 de Heydenen, dat der werelt berghen vernozelt werden,
 ende haer buygen meesten, de Kleyne berghen in der werelt
 doe hy ginc in der werelt. Ick sach den noorenlieder ten
 ten bedroeft. Waret ghy niet toornich Heere in der vloet, en
 uwe grimmicheyt in den watoren, ende uwe toorne in der zee,
 doe ghy op uwen peerden redet, ende uwe wagenen den streyt
 behielden. Ghy toghet den boghe voorwaerts, als ghy den stam
 men gesworen haddet, Sela, ende deylde de stroomen int lant
 de berghen saghen u, ende hem wort banghe, de waterstroom stooft

Het tweede daegh van Sebuoth leest
soo als den eerste daegh, nae den Haled
Deese Parasa ghelyck in den
achte daeg van Paesch in het
bladt 112 en den 2. parasa als gis-
teren in't bladt 19.

Nec volgh't Aphitera van den 2. daegh van
Sebuoth.

Maer de Heere is in synen Heylighen Tempel de gansche
Werelt die zy voor hem stille. Heere, ick hebbe u geruchte
ghehoort, dat ick my ontsette. Heere, ghy maket u werck
levendich, midden in den jaren ende laet het kont worden
midden in den jaren, wanneer droeffenissen voor handen
is, so dencket ghy der barmherticheyt. Godt. Kuan vant zuyden
ende de Heyliche van den geberchte Parasa Synis lofs ~~hal~~
den Honeel

Truiste mochte ter tydt der dreeffeyn, wannco my henen
 op trecken ten volcke dat teghen ons dryghet. Want de vycheboom
 en sal niet groenen, ende daer en sal geen vrucht zyn aen der
 wynstoccken, den arbeyt aen den olyboomen feylet, ende de ake-
 ren oerbrenghen gheene neeringe, ende schapen worden uyt der
 kroyen ghereten, ende daer en sullen gheene rinders in den
 stallen zyn. Doch ick wil my verheugen des Heeren, ende
 vrolyck zyn in Godt myner heyle. Want de Heere Heere is
 myn Kracht, ende sal myne voeten maken, als der herten voeten,
 ende sal my in der heedite werren dat ick singe op mynen sna-
 rowpele.

Volget het gebet als den eerste daegh

Mincha oock als den eerste daegh.

Heeren wech, de diepts liet haer hooren, de hoochte lief de han,
den op. Sonne ende mane stonden stille, uwe pylen voeren met
glantz en daer henen, ende uwe speeren met blincken des
blixems. Sny vertradet het lant in toorne, ende verdorschedet
de Heydenen in grimmicheyt; Sny teghet uyt, uwen volck
te helpen, te helpen uwe gesalveden, ghy, versloeghet het hooft
in den huyse der Godtloosen, ende ontblootedet, de fondamen
ten tot aen den hals. Scla. Sny wondet doch vloecken den scy
ter des hoofts, met tsamen synen vlecken, die als een ontwedde
Komen, my te verstroyen, ende verheugen hem, als verlonde
sy den ellendigen verborghen. Uwe speerden gaen in de zee
in den more groote wateren. Dewyle ick sulcx hoore is mynen
huyck bedroeft, myne lippen beven van den gheschreye etter
gaet in myne beenderen, ick ben by my bedroeft. O dat ick
rusten

Doen, dat veer u aenghenaem zy. So sult ghy het des selven daech
 eten, ende or sult niet over behouden tot op den morghen, want
 ick ben de Heere. Daerom houdet nu myn gebodt, ende doet
 daer na, want ick ben de Heere. Dat ghy lieden mynen heyligen
 Namen niet en ontheyliget, ende ick geheyligt worde on-
 der den Kinderen Israels: want ick ben de Heere die u heyligt,
 die u uyt Egyptenlandt gheleyt hebbe, dat ick uwe Godt ware
 ick de Heere. Ende de Heere sprack met Moze ende yde.
 Segt den Kinderen Israels, ende spreckt tot hen. Dit sijn de Fe-
 sten des Heeren, die ghy lieden heyligh, ende myne Feesten
 heeten sult, daer ghy lieden samen komt. Ses daghen sult dy
 arbeiden, ende den sevenden dach is de groote heylige Sabbat
 daer ghy lieden tesamen komt gheen arbeit or sult ghy lieden
 daer in doen, want het is de Sabbath des Heeren in allen uwen

SUCOTT.

Zyndet Feest der Leerer Tenten. So leest men
t'Avont gebedt van d'Feesten en begint t' 42.
Psalm int bladt 4: en volgt tot t'eynde

Smorgens ghelyck als in Laesch, nae den Hallel
deese Parusa.

Ende 2: daegh coek.

Ende de Heere sprack met Moes, ende seyde. Wanneer een osse
of telam, of te geyte gheborer is, so sal seven daghen by zynen
moeder zyn, ende aen den achtsten dage, ende daer nae mach
men het den Heere offeren, so is het aenghenaem. Het zyn een os,
se of telam, so en sal men het niet met zynen jonge op eenen dagh
slachten. Wanneer ghy lieden nu wilt den Heere een dand offer
doen

Naem zy: sulck sal den Priester doen des anderen daechs
 nae den Sabbath. Ende sult des daechs, wann'er uwer Heere
 beweecht wort, een Brandtoffer den Heere doen, van eenelam,
 me dat sonder vleckie ende jarich zyn. Met een spysoffer, twee
 thien den semelnuels, met dy gemengt ten offer den Heere
 een soeten ruix, daer toe het drank offer een vierendeel kinnwijn.
 Ende en sult geen niuwe brest, noch sanghen, noch koren te
 voren eten tot op den dagh, wann'er ghy lieden uwer Godt of-
 fer brenghet, dat sal een recht zyn uwer nakomelingen in allen
 uwer wooningen. Daer nae sult ghy lieden tellen van den
 anderen daghe des Sabbath, doe ghy de beweedi-garven bracht,
 tet, seven gantse Sabbathen. Tot aen den anderen daghe des se-
 venden Sabbath, namelijck een vyftigh dagen, sult ghy lieden
 tellen, ende niuwen spysoffer den Heere offeren. Ende sult het

Wooninghen. Dit zyn nu de Feesten des Heeren die ghylieden
heylighe Feesten heeten sult, daer ghy te samen komt. Aen
den veerthiensten dagh der eerster maent tuschen den avont
is des Heere Paschen. Ende aen den vyftienden derselver
maent, is het Feest der ongheweld der broeden des Heeren
soo sult ghylieden seven daghen ongheweldt broot eten. Den
eersten dagh sal heyligh onder u lieden heeten daer ghy
te samen komt, daer in en sult ghylieden coek gheen dienst
werck doen. Ende de Heere sprack met Mose, ende seyde.
Segt den Kinderen Israels, ende spreekit tot hen wanneer
ghylieden uit landt komt dat ick u gheven sal, ende sul
let beooghten soo sult ghylieden een garve der eerstel
ghen ws ooghts totter Priester brenghen. Soo sal de garve be
weeght worden voor den Heer; dat het van u lieden aenge
naem

By uwen nakomelingen, in allen uwen wooninghen. Wanneer
 ghy nu uwe lant beooght, soo en sult ghy lieden dat niet ghe-
 hel opten velde insnyden, oock niet altemael so nauwe oplagen
 maer sullet den armen, ende vreemdelingen laten: ick ben
 Heere uwe Godt. Ende Heere sprack met Moise, ende sey-
 de. Spreekt metten kinderen Israels, ende seght, Aen den een-
 ten dage der sevender maent, sult ghy lieden den heylighen
 Sabbath des blasens ter ghe dachtenisse houden, daer ghy lieden
 tesamen komt. So en sult ghy lieden geen dienswerck doen
 ende sult den Heere offeren. Ende Heere sprack met Moise
 ende seyde de tiende dagh in deser sevender maent, is de ver-
 seen dach, die sal by uwe lieden heyligh heeten, dat ghy te sa-
 men komt, soo sult ghy lieden uwe lichaemen Kasten, ende
 den Heere offeren. Ende en sult geen arbeit doen aen deesen

Uyt allen uwen weeninghen offeren namentlyck, twee beweeghe
brooden van twee thūerden semelmeels, gheveelt, ende gebas
ken, tot costelinghen den Heere. Ende sult hier toebre
gen met uwen broede sevenjarige lammeren sonder veelc
ke, ende eenen jonghen osse, ende twee rammen, dat sal des
Heeren brandtoffer, nywe offer, ende drackoffer zyn, dat is
ten offer cow soeten reukke den Heere. Daer toe sult ghy
lieden maken eenen geitenbock ten sontoffer, ende twee
jarige lammeren ten dankoffer. Ende de Priester salt be
wegen met ten broet der costelingen voor den Heere totten
twee lammeren, ende sal den Heere heyligh, ende des Pries
ters zyn. Ende sult desen dagh uytchreyen, want hy sal
onder u heyligh heeten, daer ghy lieden tesamen komt, ge
en dienswerck sult ghy doen, een ewich recht sal dat zyn

by u nacomē.

Ghy lieden te samen komt geen dienstbaerheyt en sult ghy lieden doen. Seven dagen sult ghy lieden den Heere offeren, den achtsten dagh sal oock heyligh heeten, dat ghy te samen komt, ende sult uwe offeren den Heere doen, want het is der vergaderinge dach, geen dienstwerk en sult ghy lieden doen. Dat sijn de Feesten des Heeren die ghy lieden sult voor heyligh houden, dat ghy te samen komt, ende den Heere offer doet brantoffer, spijsoffer, drankoffer ende ander offer, een yeghelyck na synen daghe. Behalven wat den Sabbath des Heeren, ende uwen geven, ende belofte, ende vrijwillige geven sijn, die ghy lieden den Heere geeft. Soo sult ghy lieden nu aen den vyftienden dagh der sevender maent als ghy het in Keniten van den lande ingebracht hebt, het feest des Heeren houden seven dagen lanck. Aen den eersten daghe

Dage want het is de verveen dagh, dat ghy lieden verveent
wort voer der Heere uwer Gede. Want wie zy lichaen niet en
Kastyt aen desen daghe, die sal uyt zynen volcke geroyt worden.
Ende wie in desen dagh eenich werk doet die wil ick ombren-
ghen uyt zynen volcke. Daerom en sult ghy lieden geen ar-
beyt doen: dat sal een eerwich recht zyn uwen nakomelingen
in allen uwen wooningen. Het is uwen grooten Sabbath dat
ghy lieden uwen lichamen Kastyt, aen den negenden daghe
der maendt op den avont, sult ghy liede desen Sabbath hou-
den, van den eenen avont tot den anderen avont. Ende de
Heere sprack met Mose, ende seyde. Spreekt metten
Kinderen Israels ende segt, Aen den vyftenden dage der
sevender maent, is het feest der looverhuten seven daghen
den Heere. Den eersten dach sal, sal heyligh heeten dat

ghy

De vyftiende dagh der seunder maent, sal by uwe
 lieden heyligh heeten dat ghy tesamen Komt gheen dienst,
 werck en sult ghy lieder daer en doen, ende sult den Heere
 seven daghen vieren. Ende sult den Heere brandtoffer doen
 ten offer des soeten reukx den Heere, dertien jonge ossen
 twee rammen, veertienjarige lammeren sonder vleckē,
 met haren spysoffer; drie tienden semelmeels met olye ghe-
 mengt, telken tot eenen der dertien ossen, twee tienden tel-
 ken tot eenen der twee rammen, Ende een tiende, telken tot
 eenen der veertien lammeren. Daer toe eenen geystenbock
 ten sentoffer; boven het daeghelyk brandtoffer met synen
 spysoffer; ende synen drankoffer.

Aphitorā van den eersten dagh
 van Loover Tenten.

Is het Sabbath, ende aen achsten daghe is het oock Sabbath.
Ende sult aen den eersten dach vruchten nemen van schoone
boomen, palmtacken, ende meyen, van dicke boomen, ende beek-
wilgen, ende seven dagen vrolyk zyn voor den Heere uwen Godt.
Ende sult also den Heere des jaers dat Feeste houden seven
daghen, dat sal een ewich recht zyn by uwe nakomelingen
dat zy inder sevender maent also vieren. Seven daghen sult
ghylieden in loofhuten woonen, wie een landbesitter is in Jor-
dan, die sal in loofhuten woonen. Om dat u nakomelingen weten
hoe ick de Kinderen Israels hebbe laten in hutten woonen, doe ick
uyt Egypten lande voerde, ick ben de Heere uwe Godt. Ende
Mese syde der Kinderen Israels, sul die feeste des Heeren.

Het tweede Parusa van den
eerste dagh van Soover Tenten

De vyffthende dagh

Tuschien mynen bergien, want het dal tuschien den bergien
 sal na by henen aen reycken aen Azat: ende sullet vlieden
 als ghy voortyden vledet vooz der aertbevinge ter tyt Oria
 des Koningh Juda: soo sal dan Komen de Heere myn
 Godt, ende alle Heylighen met u. Te dier tyt oswal geen
 licht zyn, maer Koude ende vorst. Ende sal eenen dagh
 zyn, die der Heere die bekent is, die noch dagh, noch nacht
 zy, ende ontrent den avont sal het licht zyn. Te dier tyde
 sullen versche wateren wyt Jerusalem vlieten de helfte
 na de Zee teghent Oosten, ende andere helft na de uyterste
 Zee, ende sal dueren, beyde des Somers, ende des Winters.
 Ende de Heere sal Koningh zyn over alle landen te dier
 tyt, sal de Heere slechts een zyn, ende synen name slechts
 een. Ende men sal indien gantschen lande rontomme gaen

Siet de tydt des Heeren Komt, dat men uwen roof uyt
deylen sal in u. Want ick sal allerley Heydenen tegen Jerusa-
lem versamen ten Stryde. ende de stadt sal gewonnen, de huys-
sen geplondert, ende vrouwen geschendert worden, ende helft
der stadt sal ghevanchen wech gevoert worden, ende het over-
gebleven volck en sal niet uyt der stadt uytgeroyet worden.
Oech de Heere sal uyt treden, ende Stryden tegen de selve
Heydenen, gelyck als hy plach te Stryden ter tyt des Jeryts.
Ende syne voeten sullen te dier tydt staen op den olyberge die
voor Jerusalem leyt, tegen Oosten, ende den olyberge sal hem
midden ontweesplyten, van den opganck der sonnen totten
nederganck, gantsch wyt van malck anderen. dat hem de
eene helft des berchs teghent Noorden, ende de andere tegent
Zuyden gheven sal. Ende ghy sult vlieden voor sulcken val
tuschen

Op des anderen hant leggen. Want oock Juda sal tegen Jerusa-
 len Kringen, op dat versammelt worden, de goeden aller Heyde-
 nen die rontomme zyn gout, silver en Iulcederen, boven maten
 vele. Ende so sal den dese plagen, over peorden, muylen
 Kemelen, ezels, ende allerley gedierte die in den self den heyre
 zyn als ghene geplacdit zyn. Ende alle overgeblevene onder al-
 len Heydenen die tegen Jerusalem togen sullen jaerlyck he-
 nen opkomen, aen te bidden den Koningh den Heere Zebaoth
 en te houden de Loofhuten-feest. Welcker geslachte nu op aer-
 den niet horen opkomen en sal na Jerusalem den Koningh
 den Heere Zebaoth aen te bidden, over die en sal het niet reghe-
 nen. Ende wanneer het gheslachte der Egiptenaers niet he-
 nen op teghe vnde Ruamen, so sal het over haer oock niet reghe-
 nen, dat sal de plaghe zyn, daer den Heere alle Heydenen mede

Als op eenen slechtgten velde van Siloa na Rimmon toe, te-
ghent Zuyden na Jerusalem, want sy sal verheven ende be-
woont worden, aen hare plaetse van de poorte Binjamin tot
aen de plaetse der eerster poorten, tot aen de hoecke poorte
toe, ende van den toren Hamancl tot aen des Koninghs Wyn-
perssen, Ende men sal daer inne wonen, ende daer en sal
gheenen van meer zyn, want Jerusalem sal gantsch seker
wonen. Ende dat sal de plaghe zyn, daer de Heere alle
volcken mede plaghen sal, die tegen Jerusalem gestreden
hebben; hare vleesch sal verdwynen, dewyle dat sy noch
op haren voeten staen, ende hare ooghen inden helen
vergaen, ende hare tonghen in den mond vergaen. Ter
dier tyt sal de Heere een groot rumoer onder hen aenrichten
dat de eene den anderen sal by der hant vaten, ende sy hant
op des

Hossana

147

Om uwent wille onsen Godt.

Om uwent wille onsen Schepper.

Om uwen wille onsen Soecker

Om uwen wille ghy stercken der stercken.

Om u wille die den wint beschaeyt, ende de borghen formeert.

Om u wille, machtigh van raet ende doende vermederen, ende verhoogende.

Om u wille die gerechticheyt spreekt, ende verdoncht recht veerdicheyt.

Om u wille die alleen is, orwie sal hem tegen spreken.

Om u wille die klaer en rein is orhon verlicht met klacheit.

Om u wille, die het verborgene ondeckt, en door niet het binneste

Om u wille, die met zyne handt in den hemel maect groote lichten

Om u wille die de aerde en brengen grontvredichte, en spleet de rivieren.

Plagen sal, die daer niet horen op Komen, het Loofhutterfeest
te houden. Want dat sal een sonde zyn der Egiptenaers ende aller
Heydener, die niet horen op en Komen het Loofhutterfeest te
houden. Te dier tyt sal den ~~dinge~~ Sange der peorden den Heere
heyligh zyn, ende de Ketelen in den huysse des Heeren sullen
gelyck zyn als de Ketelen voor den altaer. Want alle Ketelen
beyde in Juda ende Jerusalem, sullen den Heere Zebaoth heyligh
lich zyn, alsoe dat alle die daer offeren willen, sullen Komen
ende de selve nemen, ende daer inne Koken, ende daer en sal
geen Kananiter meer zyn in den huysse des Heere Zebaoth
te dier tyt.

Segget 't Mussaphi als in Laevsch inbladt 82
daer nae deese Hossanot, van den eerste
daegh van de Sooverhutterfeest.

Hossana

Van den daegh eenen.

Ik bidde gedenckt den vader die vermeerden de plaetse
 eenen. verblyden om te doen verlossen deschare eenen. hy
 vergaderde zyne sonnen om te ontfangen het hemelsche
 reyck mont eenen. Verlost ons in paschen den daegh eenen.

Ik bidde gedenckt den soone eenen. hy was voor zyn
 vader eenen, alle beyde gingen in proeve als een. hy gaest
 verlewinge ende in syn stede ram eenen. Verlost ons in pas-
 chen den daegh eenen.

Ik bidde gedenckt ghy die ons hebt doen hooren twee
 woorden, met donderen en blixemen als eenen, die ons dede
 erwer wett eenen, ongerecht eenen, helpt ons in paschen den daegh
 eenen.

Hossana.

Godt uwe zalicheyt heeft my verdorst ick wil myn gebeth

Om uwen wille, die stercke des sterckheyt heerlyck ende
Lichten.

Om uwen wille, wiens jaeren niet werden eyndigen tot het
geslachte on geslachte.

Deese booven Capitel segt men alle daeghen voor
de Hosanna.

Hosanna. Ick bidde, o Godt eenen, ende syne naeme
eenen, wicsal hem antwoorde, ende hy sy eenen, hy riep he,
mel on aorde, on zy bleeven by een; Helpt ons in Paschen van
den daegh eenen.

Ick bidde gedenckt den vader die het landt erfden en
was een, hy dede bereyden aorde rebelerdes herten een,
ende wech een, on alle te roepen inden naeme de Heer
ende hon te dienen in stede een, Helpt ons in Paschen
van den

Doen rusten ten huysen van rouwinge genuchte en blyschap
 sullen sy herlangen maer suchten ende benaetheyt sal voor
 hun verlieden. In u hulpe sullen sy singen, ende gesanck van
 bescherminge. Israel sal hem verblyden en synen schepper
 de kinderen van Zion sullen haer verheugen, met hare Ko-
 ningh, de machtiche om te helpen sal twisten hare twistige
 verdrucken aen hare verdrickers, de rechtveerdiche sal hon-
 verblyden om dat hy vracke gesien hebbe. en sy sullen weeten
 dat u handt zulck doet, u hulpe, om wederom te seggen ghy
 hebt my verblyt o Heere met u wercken, met u handen werk
 wil ick singen, u reeden sult ghy bevestigen hulpe om te
 haesten voor de verlostte singt voor Israel vreugde en verblyt
 over het heeft van volckeren, die bekleet zyn klederen van
 berduisel sullen singen aen alle beeken verheught u in de

Voor u storten, verheught de zielen van u dienaer syt bliu-
ende, ghy Krachtighe, zyt ons tot hulpe verblyt ons gelyck
de daegen doen ghy ons peynichde, jaeren doen wy quaet
sagen, de helpen van muoren ende bolwercken, stelt tot on-
derscheyt en verscheydenge, den Bergh Zion sal hem ver-
blyden, de kinderen van Juda sullen haer verheugen,
u maght, sult ghy vermeerden ander erf, haest aende erf-
genamen van de wett Arijels. Jacob sal hem verblyden, ver-
heugen sal hem Israel, getieden de hulpe, na Jacob, die na u
hulpen verlangen ende rechtverdiche werden haer verblyden
sy werden vrolyck zyn voor Godts aenschyn, het snoer uwe
erfdeels sult ghy helpen ten zy werden u gerechticheyt melden
sy sullen alle haer verblyden die in u betrouwen eeuwich-
lyck werden zyn singen, de aenroepers en u naeme sult ghy
doen

Vrede gelyck de daeghen van Pison, Heden in den eersten
 daegh Mexiana. Ana Mexiana, gelyck ghy hebt
 pen hebt uyt de water gedreven hebben met uwe blinckende
 en bereyden het licht aen die duysterde in den nuvel, nu oock
 alsoe Sedt die in den hemel weent een verlossinge aen u velck
 bereyt, wy willen u looven in den eersten daegh, daarom help
 doch, Ani vahoe Mexiana. Ghy hebt geholpen de schat ba-
 niere tegen banieren ende beginnel van heechtyden van Pasche
 het ghy wel lust verwekit, een vroege verlossinge verklaert aen
 het beginnende velck om ringende de wet alomme. Wy willen u
 looven in den eersten daegh helpt ons doch. Ani vahoe Mexiana
 Gelyck ghy hebt geholpen van deen as u gemeynte alsoe helpt
 aen ons, en segent aen u erfdeels, Wy willen u looven in den
 eersten daegh, daren helpt ons doch.

Heere, en zyt rechtverdicke vroelyk, de oontmoediche zul,
len sien, en hun verbliden, als ghy helpt myn nootdrustige, het
herte sal verbliden, van de Heer soeken roepers van roefinge
der heylicheyt hulpe, zullen roepen, met een verheve stemme
versadicht van vreugden van u aenscheyns, schieden aen uwe
recht handt ewich, in den eersten van hun Paschen als heden
helpt, ghy stercke door zyn reeden, desen daegh heeft de Heer
gemackt wy willen ons verbliden, en verheugen in dien daeghe.
Hosanna. Ana Hosanna. Ick bidde Godt die
eerste, ende laeste, sterck een volck dat bewaert is als een ooghe-
appel, in hun roepen, helpt dech door de devotie van heden
in den eersten daegh. Hosanna
Ana Hosanna. Ick bidde royt uyt der kinderen van
Ison, verlost die u eerigen, met devotien ende neygt tot ons
vrede

Geluck hebben in u weegen, endan sult ghy verstandigh zyn
 Sietick hebbe u geboden, sterckit en bevesticht u, en onset uwe
 niet, noch en vilt niet grouwelen, want den Heere uwe Godt
 is met u alvaer ghy gaen sult. Soek't bladt enydich
 het morgen gebeth.

Mincha van de Soover Tenten Feest, als in
 Paesch, in't bladt 89 nae de Hamida het
 Psalm 42:43: in't bladt. 4:

Harbith van't tweeden avont van de Soover
 Tenten Feest, ghelyck als den eersten avont.

Smorgens van't tweede daegh gelyck als de
 de eerste nae de Larasa deese Aphitona.

Deesenae volgende Capitel segt men alle daeghen
nae de Hevaanoth;
Ani va hoe Naviana Als geschreven staet helpt uwe
Volck en segen uerfdeels; governemets en verheftse voor eenigh
leyck, oech is geyt, orde sy sullen zyn deese myne worden die ick
u heden gemect hebbe voor de Heer nae bey, tot de Heere
onse Sedt daen en nacht, om te doen de rechten zyns dienaers
ende rechten zyns volcks Israel, een ding van den daegh in zyn
zynen daegh, om dat alle volckeren der aerden weten dat
als de Heere Sedt; is niemant meer. Ende ghy dit Boeck
des Wetts, niet affkeeren, van u monde, maer sult daer
in leesen daegh en nacht om dat ghy bewaeren sult
Al daer geschreven staet, als dan salt ghy

geluck

Rubim breyden de vleugelen uyt aer de plaetse daer de Arcke
 stont, ende bedeckten de Arcke ende hare hantboomen van
 boven neder. Ende hantboomen waren soo lanck. dat hare
 knocpen gesien werden in den heylidom, voor den Choor
 doch sy en werden buyten niet ghesien, ende waren aldaer
 tot op desen daegh. Ende daer en was niets in de Arcke dan
 alleen twee Steenen tafelen Mose, die hy aldaer liet in Ho-
 reb, doe de Heere met den Kinderen Israels een vertont
 maecte doe sey uyt Egyp ten lande getogen waren, doe nu
 de Priesters uyt het heylidom ginghen, vervulde een
 wolcke het huys des Heeren dat de Priesters niet en
 konden staen endes ampts volbrengen voor der wolcken
 want de Heerlicheyt des Heeren vervulde het huys
 des Heeren. Doe sprack Salomo, de Heere heeft geseyt

Aphthora

Ende alle mannen in Israel vergaderden het totten Konink
Salom, in der maent Ethanim, aen de Tcesste, dat is de seven de
maent; Ende doe alle conder Israels Kuamen, namen de Pries-
ters de Arcke des Heere op; Ende brachtense op, daer toe
de hutte des bescheyts, ende alle de gereetschap des Heylich-
doms, daer in der hutte was, dat deden de Priesters, ende Le-
viten. Ende de Koningh Salome, ende de gantsche ghemeente
Israels, die hen tot hen vergadert hadden, ginghen met
hen veer de Arcke henon; ende offerden schapen ende rin-
deren, soo veel, datmen het niet tellen noch rekennen en Kon-
de. Alsoe brachten de Priesters de Arcke des verbonds des
Heeren aen haer plaetse in het Choor des huys, in het aller-
heylsichte onder de vleughelen der Querubim. Wande Que-
rulin)

In sinne hebt mynen name een huys te bouwen, daer hebt ghy
 wel aen ghedaen, dat ghy sulke voorz nemet. Doch ghy en sult het
 huys niet bouwen, maer u sone die uyt uwelenderen komen
 sal, die sal mynen name een huys bouwen. Ende de Heere heeft
 syn woordt bevesticht, dat hy gesproken heeft, want ick ben, op
 ghekomen in myns vaders Davids stede, ende sitte op den stoel
 Israels, als de Heere ghesproken heeft, ende hebbe den name
 des Heeren des Godts Israels een huys gebouwt. Ende hebbe
 aldaer een stede bereyt der Arken, daer het verbont des Hee-
 ren in is, dat hy gemaect heeft met onser vaders doelpye
 uyt Egyp ten lande leyde.

Volghet t Amussaph als gisteren
 daer nae de volghende
 Hessaaneth.

Hy wil int doncker wonen. Ick hebbe tis waer, een huys
gebouwt in ter wooninge, een stede dat ghy daer eeuwich-
lyck woonet. Ende de Konigh Keerde syn aengesichte
en seggende de gansche gemeyte Israels, ende gantsche
gemeyte stont. Ende hy sprack, geloofst zy de Heere des Sedts
Israels die door synen mont mynen vader David gespre-
ken, ende door syn hant vervult heeft, ende geseyt, van den
daeghe aen, doe ick myn volck Israels uyt Egipten leyde
en hebbe ick noyt gheen stadt vercoren onder eenighen
Stamme Israels dat mynen name daer ware, David dan
noch hebbe ick vercoren, dat hy over myn volck Israels zyn
seude. Ende myn vader David had de, het is waer inden sin
dat hy den name des Heeren des Sedts Israels een huys bouw-
ede, doch de Heere sprack tot myn vader David, dat ghy

in sinne hebt

En maecten ten eten van geeyten Twee. ¹⁵⁸Hy passeerde met zyn staf
de Jordane en was geverden tot shaeren Twee. helpt ons in pas-
chen den daeghe Twee.

Ik bidde die ons heeft doen hooren de wet door handen van
haerden Twee. Die ons hebben doen erven geboden tien optaf-
len Twee. Die luystert, en getuyghet aen ons getuygen Twee, helpt
ons in paschen den daeghen Twee. Hosanna

Godt ghy zyt myn Godt, ick wil u vreech aenbieden van het
landt myns slavernyen, en verstroynghe, ick sal myne oogen
opheffen naer den bergen, van waer myn hulpe komen sal met
al myn herte begeer ick u. laet u van myn begeeren tot sterck-
te, myn hulpe is van de Heer, die hemel, en de aerde ghemact
heeft. Gedenckt u storckheyt, aen die daer suchten onder
der handen van haere gevel digers, geven ons hulpe voor

Hosaneh van den tweede daegh. Begint
in t bladt 45. Om u wille onse Godt. en volgt hier:
Ick bidde u eenigen Godt, die beschamt maect aen die
seggen Twee, met de dft van den name schiept hy zyn
werel met letteren Twee. Hy schiept alles voor Adam, en zyn
hulpe Twee, helpt ons in Paschen den daegh Twee.

Ick bidde gedenckt den vader die tot BethEl. boude autha,
ren Twee, en ginck in de preefinge Knayen Twee, en riepe
van den Konel malen Twee helpt ons in paschen van daeghe
Twee. Ick bidde gedenckt den soone die verweete
bomherticheyt met reden Twee ghy begaefden hem met
votken Twee en seggende hem malen Twee, helpt ons in
Paschen den daegh Twee.

Ick bidde gedenckt hem die de joncksten was dubbel Twee
en maecten

Will niet vertoeven, ghy wett, en dooziet denieren, het werck
 zyn der handen, ende het maedisd, der armen ende nootdruf-
 tigen roepen, maer daeren is geen hulpe, myn oogen zyn ver-
 duystert van wachten, ontfanght mijn Diermen, en haest u
 op mijn te helpen, o Heer mijn Godt, mijn salichmaker
 Ick bid u salveert my, myn beschermmer, verheest myn hooft,
 nu Heer helpt myn Godt onderhou myn ziele, do overblyf-
 selen van Juda sult ghy besceken, en onder deschaduwe van
 u vleugelen sullen wy leven, u handen sult ghy aen ons staen
 ghy sult behulpich zyn aen die u vergramt hebben bloeyen,
 de in het weeder leven, int geven van hunne stemmen want
 de hulpe van onse vaderen zyt ghy wor altyt. Hosanna
 Ana Hosanna. Ick bidde u mijn schepper wil myn
 wederem lief hebben als uveer-leden tyden bevreyt my neemt

Onse Iuatdoenders, 't is heydelheyt, hulpe te verwachten van
menschen, loon u dienaer, ende hy sal leven heylt myne smer-
tende ziele uyt gewillich. Heer om myn te verlossen, a Heer wilt
mijn hulpe haesten, onse zielen is aenwtf, aen gekleest omtegen
die trestreyden die tegen u opstaen, staet op, ons te helpen en
bevryt ons, om u goedertierenheyt zyt bevonden van myn di
mijn roepen, sterck myn salicheyt, on myne verlosser hoort
Heer, on zyt my genadich, zyn mijn verlosser; i Ik wil antwoor-
den aen mijne beschaemt makers, antwoerden met u Stercke
Godt, helpt den weesen zyt ghy haer beschormer, de verstrooyde
inde eynde des werelts die in't Dalley uwer Dalley enbidde,
onse zielen hoopen tot de Heere onse bescherminge is hy te be-
vreden inde eynde des werelts, van spreken is onse Ieelen
hees geworden, mijn hulpe mijn beschormer zyt ghy mijn Godt
will niet

Luyde roepen na u vergaderingen. Wy willen u looven in den
 tweeden daegh. Soo verlost ons nu. Ani yahoe Hosi ana.
 Ghyek ghy doen verlost, het geselschap alsoe verlost aen u
 veleken, segent u heerlijkdyt. Wy willen u looven in den tweeden
 daegh soo verlost ons nu. Ani yahoe Hosi ana.
 Leest nu in t bladtas eyn dight t ghebeth als gisteren

Mincha als Sisteren

Het savont Shebeth, als in uytgaen
 van Sabbath

Weder ende bekleet my met Kleedoren van u lof, heden in den
tweeden daegh helpt ons. Ana Hosiana.

Ick bidde u Komt wederom, ende doet myn rusten en van
diepe wateren beschermt my, sy my aen, laet my niet beschaemt
worden, heden in den tweeden daegh helpt ons Ana Hosiana
Ani vahoe Hosiana Selyck ghy verlost hebt, die buyten
haeren waeren, en die gekuust waren van rugge en lichaems,
en beschuldich de beschuldiche, haestich den om my te doen
helpen, struyfelen, spreedende gebreden openen de aen de pry,
singe, om u te verheffen met spracke, wy sullen u loeren in den
tweeden daegh. See verlost ons Ani vahoe Hosiana.

Selyck ghy verlost hebt die uyt troken van Egipten met won-
doren miraculen, en krencken dien geweldigen belust om my
te verducken de overblyfset van u geselschap, die u wett omringen

lynde

Cetera maeten drie helpt ons in Lauschen van daeghen drie
 Ick bidde gederckt den soone die beroyt was tot lindinge aen
 den daeghen Drie, ende maect ons ver bent aen den Koningh
 en van zyne gewelle, ende Heer van zyn Heyr Drie, door zyn
 weerdicheyt helthor zyn kinderen geerft Kroonen Drie,
 helpt ons in Lauschen van daeghen drie.

Ick bidde gederckt den vader, die sach een ledde met op,
 gaenders, en nederdalens drie, en schelden van boomen
 Drie, ende dont zynen soonen tot Loen malen drie helpt ons
 heder in Lauschen van daeghen Drie.

Ick bidde die ons verlost door de handen van lieden drie,
 die aen ons stelde graden Priesteren Leviten, en Israelliten drie,
 die ons dede erven de Wett, Propheeten, ende schrieffen drie
 helpt ons heder in Lauschen van daeghen drie.

Hwana
 Sterck

Den dertien daegh van Sucot.
Is't middel daegh, leest des morghens dae
ghelycks ghebeth, nae de Kaminida seght't
Halel in't bladt 70 daer nae't Psalm 145
in't bladt 52 seect't bladt 92 en seght In'tot
Sion sal de verlosser kenen. Daer nae de
Musaph van de Feest in't bladt 82 als
gesyt is begint de Hosanoth in't bladt 45
den eerste Capitel, en volghet hier.

Hosana.

Ik bidde die Godt die gheheylheden drie in de wercken
des bequintsel in alle daeghen drie, en in de seften, en sevens,
ten drie drie. Helpt ons in Daechen van Daeghen Drie.
Ik bidde gedenkt den vader die sach Engelen drie met
hem gingen mannen des verbonts drie, hy aetede te doen
eeten

Tramschap. U goetheyt wilt haesten aen die tot hem hoopen
 geet is de Heere voor zyne hoopers, na de ziele wilt ghy hem see,
 Koi. Sy werden haer verheugen en verblyden in u, myn armen
 en myne nootdrustigen, orde sullen seggen geduerich zyde Heere
~~U~~ Vorheren. Derijt het trespooz dat voor u naem is gestelt
 van de schoonheyt van mijn sterck zyt ghy. Verwerpt de leet-
 doenders van u volck, die gestadich haer Kuelen, beschiermer
 van den armen, van die stercker is als hy. Hosanna.

Ani valice Hosiana Iek bidde bevesticht de gront
 myn Tempels, om in hem te versceten gen, een brandtoffer des soe-
 ten reuckis en sult doen scheinert licht van myn son in den
 derden daegh helpt doch. Ana Hosiana
 Ana Hosiana Iek bidde Keert doch af myner hart,
 or Keert de wooninge myn Heylich dom. Vernieuwt in vreedt

Sterck myn myn Godt, en myn Feeste, ende myn Lae-
chen, nae myne reeden vernieent Heer, verstaet myn spreken
en myne staen, voor u, als een biddende arme om u te soe-
ken, in het opheffen van myne handen, tot t'Alleyuwes
Heyligh doms, beschermt de erfgenaem van des Wetts oordeel
groot en ract, en machtigh van werck, u woort bewesticht aen
die hoopen in u wille, het geslachte van hunne verschers die
u aenscheyn soecken, het gedruys van u aenroepers aen u
vroegelingen laet voort kominen. O Heer luystert en doet
vertwest niet; In haere monden, en houden niet op van te
erughen u naeme. Ghy Heer en sul u barmherticheden niet
eydigen. Seide ick het voort tot u knechten, waer op ghy ons
hebt doen hoopen, ons zyt genadich over die uyt spryende
palmen tot u goedertierenheyt, en barmhertich is, traech van
gramschap.

Hessaanoth van't vierden daegh. Hessaana.

Ik bidde die zyn werelt schaepe met gonden Vier, hy
zyn stoel op effen met Sagoth Vier. Die daer stel de hoeken Vier,
re, ende Kuartieren Vier. Helpt ons in de Paschen van
daeghen Vier.

Ik bidde gedenck den vader die opwaecte van den Oosten
als licht ten daeghe Vier. Vervolgde, en streef tegen Koninghen
Vier. Sny verkondigde hem zyn saede te doen weder Keeren tot
geslachten Vier, helpt ons in de Paschen van daeghen Vier.

Ik bidde gedenck den soone die genade en genegen was tot
kindingen op de hoeken Vier. En troeck Hetron stede Vier.
helpt ons in de Paschen van daeghen Vier.

Ik bidde gedenck den perfecten, die geholpen was met vrennen
Vier.

Mijn ziele, heden in den derden daegh Ana Hosiana
Ani va hoe Hosiana Selyck ghy geholpen hebt de be-
minde van de hande daer sy dienen, en ghy Kuect de Lu-
din, in't op vaeren tot u, mijn luysteren en geluckiche schadt
voor die tot u roepen, tot u het gebedt, Wy willen uwe looven
in den derden daegh, soo helpt ons Ani va hoe Hosiana
Selyck ghy geholpen hebt de schone spruyte van de gevangnisse
van Egipten, ende verdoome u niet gramschap tot mijn uyt haer
vrey, de over geblevene van de Judde, versterckende sterckte, open
u lof en schonheyt, Wy willen u loven in de derden daegh helpt
ons doch. Ani va hoe Hosiana Selyck ghy deen helpt u
gemynthe, alsoo helpt u volck onsegent u erfdeels. Wy willen u loo-
ven in den derden daegh soo helpt ons doch. Ani va hoe Hosiana
Leest in't bladt 48 en enydicht't gebeth

Hosana van d' 4 daegh

165
Ende riep de aerde, verheft u gevangencuyt angst. Heer
spreekt gerechticheyt, en verkondicht rechtveerdicheyt lustich
brengh de jaeren van betalingen aen die u lustigh zyn. Heer
nyghit u hemelen en komt neder, raeken aen de berghe, en
sy werden roeken, ende schryften een lance ende segge tegen
mynne vervolgers, en die naer my begerich zyn. Heer niemant
meer buyten u, geen Godt het zaet des menschen, ende zaet des
vee, haestigh naer de verlossinge van Ariel. Heer gedenkt
ons, en segent u huys Israels. Hosana

Ani vahoe Hosiana. Ick bidde laet u behagen mijn
bidde met mijn schudden van mijn Sulab genadert het
eynde van mijn hulpe heden in den vierden daeg. Hosiana.
Ana Hosiana. Ick bidde keert dede mijn te doen rusten
ende bereyt mijn wech, ende ruste plaetse, aen siet mijn volcke

Hy verhoort moedichide hem om vry te syn van oordeelen Vier;
door zyn gebedt, ghy hebt zyne doonen geregeert met worden Vier;
helpt ons in de Paeschen van daeghen Vier.

Ik bidde die ons doede leyden in de weestynne met lanicre Vier.

Hy geboot te vullen den borstap me regelen. Vier. Die ons geboot
hem te looven in Paeschen met spesien Vier. helpt ons in den Paes.
chen van daeghen Vier.

Hossana

Gedt aen u den sal singen het verloren schaep aen u voethank
Heer onse hemelen Heere hoe Krachtich is u naeme. In het
besche ende heffenheyt, met een sterckheyt stemme. Heer door
u wille hebt ghy tot mynen bergh sterckte gestelt het onder
dorstiche riet tot u salicheyt, opent zyn mont na zyn spadicen
Heer verlosser Israels ende zyn heyligh maker, hy sprack
ende riep

See helpt ons doch u volck en segent u erfdeel. Wy willen
u looven in den vierden daegh, daarom helpt ons.

Leest in't bladt 48 eyndigh't gebedt.

Hossana van den Vyffden daegh

Leest in't bladt 45 en daernaec volgt hier

Ick bidde die voor zyne Eere enich Naeme Vyve, Die in zijne
werelt schiept schepsels Vyve. Die onder zyn Creaturen schiept hel-
den Vyve, helpt ons in den Laeschen van daegh Vyve.

Ick bidde gedenckt de vader die het verbont maecte met stu-
ken Vyve, ende deet Keeren het goet aen Koninghen Vyve,
ende deede ontfermen over het om Keeren van steden Vyve.
Helpt ons in den Laeschen van daeghen Vyve.

Om mijn werck te verlichten, heden in den Vierden daegh
Hosiana Ana Hosiana

Ani vahoe Hosiana Selyck ghy geholpen hebt den
den weerdichen van bolwerken, ende mueren de verkuest
ende uyt geruckt wierden verwerpt, mijn en verwerper, nu
coek treckt uyt de bedrukten van bedrucker, en die be-
naude van herten sult ghy verheugen. Wy willen uwe looven
in de Vierden daegh, daarom helpt ons.

Ani vahoe Hosiana. Selyck ghy geholpen hebt u gewo-
oren uyt de handen hun bewerders, die haere tanden krescen
om af te haeken mijn trenck, haestelyck truyten tyt ghy syde
segeninge om hem te versteeten van 't volck. Wy willen uwe
looven in den Vierden daegh daarom helpt ons doch.

Ani vahoe Hosiana Selyck geholpen hebt u gemynste
soo helpt ons

Insettinghe, om de drie mijne ouder wille. Heer leyt my gerechticheyt om mijn der vyanden wille, u twisters zullen verloezen worden want ghy in hun streyt ons beslooten hebt. Heer verlicht u aenschyn met ons. Godt aen wien geen spicileren, en hy sent den verken dige den stercken van Elom. Heer sal zyn volck stercken geven, de Heer sal zyn volck segenen met vreden. Anschout mijn slavernyen, en mijne aermoe de ghy Godt die gesocht wort voor alle behoefte. Heer Zebaoth de Godt Israels genadige, die erbarmt, wie heeft tot hem geleecken en zy perfect. Heer u genade is voor eeuwidilyck, ontfangt mijn gebet mijn Koningh en verlosser. Heer ick heb u geroepen haestet tot mij. Hosanna. Ana Hosanna.

Ik bidde mijn schepper, en mijn heylichmaker ontfangt mijn lijfsteren, en de smeecken, ende maakt uyt, en doet passeeren

Ick bidde gedenckit die gebonden op den berghe Maria van poez,
ter Vyve. Hy erfde van zynen onderwyser segevingen Vyve.
Ende volmackte de verklaerden ziele met naeme Vyve, helpt
ons heden in Laechen van daeghen Vyve.

Ick bidde gedenckit de perfecten aen vie gedaen te dien Vyve.
ende stelde van zyne soonen getroeders Vyve. De leon gaf hy
gedubbel Vyve. Helpt ons in Laechen van daeghen Vyve.

Ick bidde die ghy die ons dede erven de wet in boeken Vyve.
die ons dede hooren zyne redenen met stemme Vyve, de ges-
chreven vaeren op de tafelen Vyve, Vyve helpt ons heden in
Laechen van daeghen Vyve. Hosanna

Uwe geloovinge liden om te genesen haere wonden als
ghy gedaen hebt van voorm aels. Heer mijn Godts ghy zyt seer
verheocht met eere, en schonheyt zyt gekleet. Leyt ons in uwe

insettinge

168
En segent u erfdeel. Wy willen u looven inde Vyffden daeghe
dareen helpt ons dech. *Anivahoe Hosiana*
Leest in't bladt 48 eyndight het gebeth.

Sesden daegh. Begint in bladt 49 daer
nae Volget hier.

Ik bidde die zyn werelt schiept met daeghen Ses. Daer
bent ses hoeken aen syden Ses. Die daer schiept Seraphim met
Aengelen Ses, helpt ons in Laeschen van daeghen Ses.
Ik bidde Gedenckt den vader die verliet grouwelen Ses. Naer
zyn euderdom hem gebaert Kinderen Ses. Plantte een boeme
en segent de in het eynde van jaeren Ses. helpt ons in Laeschen
van daeghen Ses. Ik bidde gedenckt die gebonden was
inde plaetse van ordinantien Ses, ghy hebt hem beschut, en

doch mijnen bant inden Vyffden daegh, dat ick bidde doch
helpt ons Ana Hosiana Ick bidde wischt doch uyt mijn
misdact ende ongedenck niet mijn schult. Keert na my mijne
soecken, heden in den Vyffden daegh helpt ons doch Ana Hosiana
Ani vahoe Hosiana Selyck ghy geholpen hebt die ver-
vorpnde als stree enter neder als d'ass. ghy opende de tratie
on dedet daer uyt gaen, het getal van tien. Wy willen u looven
in den Vyffden daegh daarom helpt ons doch Ani vahoe Hos-
ana. Selyck ghy geholpen hebt Icourun van het volck die
hun verdrieken geholpen heeft, ende tot u, sy singen. Godt ver-
heeft mijn hoest, de lippen vol van gesand'k openen, sy tot u met
singen in de Wett, ende met gebeden. Wy willen u looven in den
Vyffden daegh, daarom helpt ons doch Ani vahoe Hosiana
Selyck ghy hebt geholpen u gemynste, alsoo helpt nu uwe volck
en segent

Met ick sal zyn, die ick ben, de woorden van den Heer sullen
 vreedsam zyn. Om die het verbont gesloeten heeft aen den
 eenvoudigen man, sittende in zyn tenten, en siet drie man-
 nen. Stonden tegen hem over, onder suyverden wi erden wille
 daer ghy ick aen vertonden bootschapt aen mijne volcke vor-
 ter ick en beredich ick ick, en al die heopt aen den Heer; Om
 willen die ick aenroepen, aen den tienden daeghe, mannen vrou-
 wen en familien hongeriich, oock doersigh, haer ziele in haer
 verlonde. Om ick Heylighen Naeme, het gedruyp van den zee,
 zult ghy stelle, ghy zult de aerde openen, op dat de hulpe uyt
 spruyt ende gerechticheyt groeye. Hosanna.
 Ana Hosanna. Ick bidde bereyt myn ordinantie, en
 bereyt myn vech en schiek myn reyse, te gaen nae mijne heyl-
 lichen en roept doch vryheyt, voor die verwaet zyn van bitterheyt

Verloest van benauden Ses. Hy greef water putten voor de
begeeringe in plaetsen Ses, hielp ons in Paschen van daeghen Ses.
Ick bidde gedenkt den onwoudigen die want van deerstelinghe
Ses, ende gebed te noem presenten van certye Ses, ende ver-
groote den vader van Ses; die gebenedyde in Ses, hielp ons
doch in Paschen van daeghen Ses.

Ick bidde gedenkt die aen den grootrodi dede hechten
naemen Ses, die de boechermen de ziele in vry steden Ses,
die ons dede erven de weysheyte van ordinantien Ses, hielp
ons in Paschen van daeghen Ses. Hosanna.

Om den vader wille die haeste te kommen in de eenicheyt
deschippers, en het woort van den Koningh was med Komit
seggent o Heer waarom staet ghy luyten. Om de wille die
Klachte van vreesse, want stachten, en wiert geboetschap
met ick sal

Hebt ghy benaut Egypten met swarte seeren, en uyt tredien
 het verweesene volck. Wy willen u looven in den Sesden daegh
 daarom helpt ons doch. Anivahoe Hossiana

Selyck ghy doet, hoopt uwe gemynthe, alsoo helpt uwe volck, ende
 seggent uwe erfdeel. Wy willen u looven in den Sesden daegh
 daarom helpt ons doch. Anivahoe Hossiana

Leest in 't bladt 48 tot het eynde van 't gebeth.

Ofte gebeurte dat een van deese daeghen [i. y. Feest
 off 't middel daegh] kwam te zijn in Sabbath, soo
 leest men na ordre van de Feest, off Sabbath, en nae
 den Hallel, segt men deese Parasa.

Ende Mose sprack tot den Heere. Siet ghy sprecht tot my,
 Leyt het volck op, ende laet het my niet weten, wie ghy met my

Oock haere redenen zullen versoect zijn als rieckende mirakelen
den in den Sesden daegh verlos ons doch. Ana Hossiana
Ick bidde versamelt u schat, ende vergadert u gemeyte nae
den bergh uwes erfdeels de plaetse mijns Heylichdoms de
verstrooyde, sult ghy versamen tot de woeninge van ruste
en sult de doer Kleederen burduersel, heden den Sesden daegh

Ana Hossiana. Anu vahoe Hossiana Gelyck

ghy geholpen hebt de soonen benint en van den vlammen
des vuers, ende questen Egypten om te eyndigen het Hey-
lichdom den wech, ende stece, hebt ghy geslicht om te doer
pawceeren dat velmactie volck, Wy wille u leeven in den Ses-

den daegh, daarom helpt ons doch Anu vahoe Hossiana

Gelyck ghy geholpen hebt, die bevende van stemme van het
landt Cashtee, onstel de verbergentheyte voor hem mijne heyligh
hebt ghy

Hy sprack, ick wil voor u aengesichte honor, alle myn goeder
 voor my laten gaen, ende wil laten predicken des Heeren naem
 voor u. Wien ick ghenadich ben, die ben ick ghenadich, ende wien
 ick my ontfeme, diou ontfeme ick my. Ende sprack voeder,
 Ghy en kenet myn aenghesichte niet sien, want ghen mens,
 die en sal lever, die my siet. Ende de Heere sprack voeder, siet
 daer is corruymte by my, daer saldy op steenen staen. Wanneer
 dan nu myn heertyck heyt voor by gaet, soo wil ick u in der steen
 klover laten staen, ende myn hant sal loven u stil staen. tot dat
 ick voor by gae. Ende wanneer ick myn hant van u neme, soo
 sult ghy my achter na sien, doch myn aenghesichte en kan
 nen niet sien. Ende de Heere sprack tot Moise, Kommet u mee
 steenen tafelen, als de eerste waren, dai ick de woorden daer
 op schryve, die inden eersten tafelen waren die ghy ghebraken
 hebt

Senden wilt: soo ghy doch gheseyt hebt ick Kenne u bynaemen
ende hebt ghenade voor mynen ooghen ghevonden. Hebbe ick
dan genade voor u ooghen ghevonden, so lat my uwen wech
weten op dat ick bekeme, ende genade voor uwen ooghen vinde
ende siet doch aen dat dit volck u volck is. Hy sprack, Myn aenghe
sichte sal gaen, daer wilck u mede leyden. Hy daer tegen sprack
soo u aenghesichte niet, voor ons en gaet, soo en leyd ons niet van
hier op. Want waer by sal doch bekent werden dat ick ende u volck
voor u ooghen gerade gevonden hebben, dan wanneer ghy met
ons gaet, op dat ick ende u volck gevemt worden, voor allen
volcke dat op den aertbedem is. De Heere sprack tot Moese Wat
ghy nu gesproken hebt, wil ick oock doen want ghy hebt genade
de voor mynen ooghen ghevonden, ende Kennen u bynamen.
Hy sprack, soo laet ons gaen, laet my u heerlycheyt sien. Ende
hy sprack

Woer welcke niemadt ontschuldich is, ghy die de misdaet
 der vaderen te huyse zoekt op de Kinderen ende Kints Kinde-
 ren, tot in het derde, ende vierde lijd. Ende Moyseschide
 hem haestelijck en totter aerde, ende badt hem aen. Ende
 sprack: hebbe ick Heere genade voor uwen oogen gevonden
 so ga de Heere met ons, want het is een hart medelijck volck,
 dat ghy onser misdaet ende sonde genadich zijt, ende laet
 ons uwe erve zijn. Ende hy sprack, siet ick wil een verbont
 maken voor allen u volcken, ende wil wonder doen die ge-
 lijcken niet geschapen zijn in allen landen, ende onder allen
 volcken, ende alle het volck daer ghy onder zijt, sal sien des
 Heeren werck, want het sal wonderbaerlijck zijn, dat ick met
 u deen sal. Houdt wart u heder gebiede. Siet ick wil voor uwe
 uytstoeten de Amozites, Cananites, Hetites, Thoresites, en,

Hebt. Ende zijt meergen bereyt, dat ghy vroech op den Bergh Sinai
Klimmet, ende al daer tot my tredet op des berghen toppe. Ende
laet niemant met u op Klimmen, dat daer niemant ghesien
worde om den gantschen berghen, oock en laet geen schaepe ghes
runt weyden teghen desen berghen over. Ende Moelien twee
Steenen tafelen, als de eerste waren, ende stont des morghe
vroech op, ende kam op den Bergh Sinay als hem de Heere ghe
beden hadde, ende nam de twee Steenen in syn hant. Doen ka
am de Heere neder in eenen wolk, ende tradt al daer selfs
by hem, ende predikte van des Heeren naem. Ende doe de Heere
voor synen aengesichte voorby ginc, seghy Heere Heere Godt
Barmhertich, ende genadich, ende lancme digh, ende van groo
ter ghenade, ende trouwe. Ghy die bewysst ghenade in duyent
leden, ende vergeeft de misdact, overtredinge, ende sonde, ende
voor welcke

Geboden hebbe. om der tyt der maent Abib. want in der maent
 Abib sijn ghy int Egypten getogen. Alles wat zyne moeder aller
 eerst breeckt is myne, wat een mannecken sijn sal, in uwe vee
 dat zyn moeder breeckt, het sijn ewen ofschapen. Nu den eersten
 link des oels, sult ghy met een schaep lossen, waer ghy hem
 oock niet en lossen, soo breeckt hem het geneede. Alle eerstgetoore
 u sonen sult ghy lossen, ende dat daer niemant voor my ledich
 en verschyne. Ses daghen sult ghy arbeiden, aen den seventhen
 daghe sult ghy vieren, beyde met ploeghen ende met oogsten.
 Het Feest der weken sal ghy houwen met den eersten inghen
 der tarwen oogsten, ende het Feest der insamelinghe wanneer
 het jaer om is. Driemael int jaer sal alle mans naem verschy-
 nen voor den Heerschapper den Heere ende Godt Israels
 Wanneer ick de Heydenen voort uyttoeten ende u lantpalen

Hevitors, ende Abusitors. Hoed u dat ghy niet een verbont
maect, met den inwenderen des lants, daer ghy in Komen, dat
niet een erghernisse onder u worden, Maer haer altaer
sult ghy omstorten, ende haer afgeden verdecken, ende hare
haghen uytroyen. Want ghy en sult geenen anderen Godt aen-
bieden, want de Heere heet een yverer, daarom dat hy een yve-
rich Godt is. Op dat waer ghy een verbont met den inwoonderen
des lants maect, ende wanneer zijn haren Goden nae hoere-
ren ende offeren haren Goden, dat zy u niet noeden, ende ghy van
haren offer etet. Ende nemen u sonen hare dochteren tot wyven
ende deselve dan haren Goden nae hoereren, ende maecten uwe
sonen oock haren Goden nae te hoereren. Ghy en sult u geen gega-
ten geden maeken. Het Feest der ongehevelden brooden sult ghy
houden, seven dagen sult ghy ongeheveldt broot eten, als ic uwe
geboden

Over, ende vyere myns toorns, want ter selver tyt sal groot beven
 zyn in den lande Israels. Dat voor mynen aengesichte beven
 sullen de vischen in der zee, de vogelen onder de Hond, het vee
 op den velden, en alles wat hem verzeert ende beweget op den
 lande, ~~en alle menschen~~ die op der aerden zyn, ende de berghe
 die sullen ommegekeert worden, ende alle mueren neder val-
 len. Ick wil doch over hen roepen dat voort op alle myne bergen
 spreek de Heere Godt, dat een yegelycken voort sal teghen
 den anderen zyn. Ende ick wil hen richten met pestilencie
 ende bloedt, ende wil reghenen laten slachreghen met hagel
 vyer ende selpher ophen ende zyn liey. Ende op dat groote
 volck dat met hem is. Also wil ick dan heerlyck heyligh
 ende becken worden, voor velen Heydenen, dat zy gewaer
 worden sullen dat ick de Heere ben. Ende ghy menschen kint

Verwyden sal, so en sal niemant u lants begeeren, dewyle
ghy heren op gaet, driemaal inden jare te verschynen voor
den Heere u Godt. Ghy sult het bloet myn offer niet offeren
op den gehevel den breede, ende het offer des Paschen feests en sal
de nacht over niet llyven, tot aenderen morghe. ~~De~~ ~~er~~ ~~dingen~~
van den eersten vruchten u Aekers, sult ghy in het huys des Heeren
u Godts brengen, ghy en sult het Beccien niet kaken met zynen
meeder melck.

Het Sabbats Aphthora van Suceth

En het sal geschieden te dier tyt wanneer Seg. Kommen sal, over
het landt Israels sprekent de Heere Godt, sal optrecken mynen
toorn en myner grimmicheyt. Ende ick sprekic sul Ik in mynen
yren.

Laten, maer de Heydenen sullen ghewaer worden dat
 ick de Heere ben de heylliche in Israel. Siet het is alreede ghe-
 kommen, ende geschiedt, spreekt de Heere Godt, dat is den
 daegh, daer ick van gesproken hebbe. Ende de burgers
 in den ~~steden~~ Israels sullen daer uyt gaen, ende vyer maken
 ende vert-randen Wapenen, schilden, tartschen, bogen pylen
 ruyt-rangen, ende langhe spijessen, ende sullen seven jaer lang
 vyerwerck daer mede houden. Dat ghy geen hout en dorven
 halen op den velde, doch in den woude houwen, maer van
 den wapenen sullen zy vyer houden, ende sullen beroven
 de ghene van dien zy verroft zyn, ende plonderen de ghene
 van dien zy gheplondert zyn, spreekt de Heere Godt. Ende
 hetsal te dier tyt gheschieden, dat ick Seg wil een stede ge-
 vente begraffenisse in Israel, namelycken, het dal daer voor

Prophetert teghen Seg, ende spreekt, alsoe spreekt de Heere
Godt. Siet ick wil aen u Seg, ghy die de overste Vorst zyt in Me-
sedithubal; Siet ick wil u enre Kronnen, ende locken, ende
uyt den eynden van Noorden brenghen, ende op de bergen Israels
Komen laten. Ende wil u de hoghe uwy u slinck ~~u~~ handt slaen
orde u pylor uyt u rechter handt worpen. Op den berghe Israels
sult ghy neder gheleyt worden, ghy met alle u heyre ende met
den volcke, dat ghy u is, ick wil u den voghelen, waer zy henen
vlieghen, ende den dieren op de velde te verblinden geven. Ghy
sult op den velde daer neder liggen, want ick de Heere Godt
hebbe het geseyt. Ende ick wil vyer worpen op Magog, ende
op die, die in den Eylanden seker wonen, ende sullen ghewae
worden dat ick de Heere ben. Want ick wil mynen heylighen
Name kentmacken, onder mynen volcke Israels, langer schelden
laeten

Segget als in den eersten daegh, en nae de Musaph

Volget deese Hossarieth

Hossarieth van Sabbath or Sucoth

Hossana

Het volck dat bewaert is als der appel van den ooghen ver-
taende haer in de rediten van Sabbath, Vullrengende de Wett
weeder Keerende de zielen, ondersoekende de uyt weggen van
Sabbath. Die stellen twe dijsen stappen tot myn in Sabbath.
En over twe brooden maekende Amari in Sabbath. Sedendit
oit bewaert, bewestigende in Sabbath. Eetende driemael tyden
aen Sabbath. Der dite seve benedictien ende liegende in
Sabbath. Begrypende de liede Kew van jhalinen or loovin-
gen in Sabbath. Om te looven u lustige Naeme in Sabbath.

Schuiwen sullen, dewyle datmen aldaer Gog met zyn hoopen
begraven heeft, ende sal heeten Gogs hoopendal. Het Aury's Inra-
ds nu salse begraven, seven maenden lanck, op dat het landt
gerynighet worde. In alle het veldk in den lande, sal aen hen
te begraven hebben ende sullen roem daer van hebben, dat iek
dies daeghs myne heertyckheit bewesen hebbe, spreck de Heere
Gödt. Ende sy sullen lieden wyt scheyden, die doorgaens in den
lande rontomme gaen, ende met den selven doodengravers
te begraven de overgeblevene op den lande op dat het gerynicht
worde, nae seven maenden sullen zy daerna onderseecken. En
de gene die in den lande rontomme gaen, ende erghens eens
menschen beenderen sien sullen een merckteeken daer by op
richten tot dat hen de doodengravers oock in Gogs hoopendal
begraven. Sosal oock de Stadt heeten Hamona also sullen zy het
landt reynichen.

Segget

Naeme, groot is de Heer en seer looflyck, den stercken vrees-
 lyck van verken, om te verkon digen des moeghens u genade en
 u waerheyt des nachts. Spreekende gerechticheyt, en verkon di-
 gen, rechtveerdicheyt gepreesen in de poorten van Nicanor, op
 snaren, speel, en opluyten, op het speel der haerpen. Wys my Heer
 u wegen, en u rechtveerdicheyt wil ick melden dat ghy Heer
 my verbluyt, hebt met u wercken, met het wercken u handen.
 Ick wil singen, ende ick doe mijn gebod tot u Heere, want u
 gepreysen zijn hooge geworden, hoer machtich zijn u wercken
 Heer zeer dieplyck zijn u gedachten, gedenkt u bermher-
 ticheyt o Heere, ende u genaden niemant luyten u staet op.
 helpt ons en verlost ons om u genade wille, zyt genadich want
 de verdrucker heeft ons verdorven, toot ons Heere u gende cult
 hulp sult ghy ons geven, goet is de Heer voor een ygelijck syne

Maetende alle begerlycheyt in den daegh van Sabbath
Vordoonende om niet te breecken die Sabbath. Groot jock
om den daegh van Sabbath. Ordenieren de psalm van sande
voor den daegh van Sabbath. Openen de handt voor die eene,
ge in Sabbath. Schryven, en weenen verlatende in Sabbath.
Sluytende de handt van niet te handelen in Sabbath.
Het teeken van schrift, en van luyten in Sabbath. Bewae-
ren de genoechte van heylighen in Sabbath. Gueduerich
sult ghy soo doen erven de werelt die geheel Sabbath is.

Hosiana.

Ged is versterckt met veel secreet, ende heylighen een Sabbath
van sande voor den daegh van Sabbath. Hy schreep des pra-
ke van de lippen dat bedent is in de tenten des verbor-
gentheyt, 't is goet, de Heere te looven, en te singen aen ^u Hooghhen
naeme

Heylighen segenen der stercker beschermers ende verlosser
 geweest zyt ghy Heere, die gegeven heeft ruste aen zyn volck
 Israet.

Avana

Ana Avana. Ik bidde haest doch mijn hulpe inde
 sevensten daegh, en hoor doch mijn klachte, als een present
 zyt barmhertich die geduorich seggen gedenckende en bez
 waerende orlieden van Dalmen singen voor den daegh van
 Sabbath. Ana Avana. Ik bidde omringen de den
 sevenden met u geetheyt na mijn reden ende vull et mijn beken
 insettinge en sal niet versteert worden u verstrooyde ondertheyt
 van heyliche van de onheyliche, om u te glorie en met dansen
 heden den Sabbath daarom helpt ons doch Ana Avana
 Anivahoe Avana Ghy hebt geholpen die uyt trocken
 uyt Patres, ende brakt al breeckende, ende verwieryt al

Gepeynsen sullen wy antwoerden, laet zyn tot wille der redenen
myns monts ende gepeynsen myns hertens voor uwe o Heer.

Hosana

In den Heylighen Sabbath daegh doet Heer en het volck van
u schat, naer der ruste, ende nae de orve. In den Heylighen
Sabbath daegh bevesticht Heer de reden u Propheeten heeft
op de Heer u ruste, ghy en die Anke van u sterckeyt. In den
Heylighen Sabbath daegh sult ghy antwoerden de vers-
troeyde gemynnen, en die verstoottenen, de Heer geve u en
dat ghy ruste vindet. In den Heylighen Sabbath daegh sal
aen u volck gevonden worden ruste, en al daer sullen rusten
de lasse de krach. In den Heylighen Sabbath daegh sult
ghy roepen aen den verdrucker, en vervolger in de ruste, laet
ruste die mede. In den Heylighen Sabbath daegh, willieck
heylighen

Semini Asereth

Savents leest het Psalm 12: mit bladt 9 cyndicht
 tgebete als inde Feesten mit bladt 19: en 88

Smorghens

Ghelyck in alle Feesten, nae den Haled' tParasa
 als geteyken is, bladt 114 nae deese segt het twee
 Parasa die volgt hier:

Aen achtsten daghe, sal den daegh der vergaderinge zyn
 geen dienstwerk onult ghy lieden daer in doen. Ende sult
 brantoffer offeren, te offer des seeten reuck den Heere eenen
 ossen, eenen Ram, sevenjarige lammeren sonder vleckie, met
 haeren spijpofferen ende drankofferen tot een ossen, tot een ram,
 men, ende tot een lammeren, in haere ghetalen den rechte
 Daer toe eenen geytebeck ten sondt offer, boven het dagelysche

Verwerpende de principaelste dienaeren soude zingende
tot u' liedeken, en gevende gesangen van ryme redenen, Wy
willen uwe looven in den Sabbath daegh daarom helpt ons doch

Ani vahoc Hewiana

Schelyck ghy geholpen hebt die geslepenen des sluijpers en naemt
se voor een schat de beninde dan woonende endan sweeven

de, en bewaerden als't oogh appel, die openden mont zingen
en stemmen den, met stemmen van gebeden ende smecken

Wy willen u' looven in den Sabbath daegh Ani vahoc Hewiana

Schelyck Ghy geholpen hebt u' gemynste, alsoo helpt uwe
volck en segent uwe eysdeel, Wy willen uwe looven in Sabbath
daegh, daarom helpt ons doch. &c.

Leest in't blad 48 tot t eynde van't gebedt

Semini asereth

Vervalle van alle goede woorden die hy gesproken heeft voor
 zynen Knecht. **Moven de Heere onse Godt** zy met ons ge-
 lyck als hy gheweest is met onsen vaderen, hy en verlate ons
 niet, ende en trecke het handt niet van ons af. **Teneken onse**
herten tot hem, dat wy wandelen in alle zyne wegen, ende hou-
den zyne gheboden, wysen ende rechten die hy onsen vaderen
gheboden heeft. Ende dese worden die ick voor den Heere ghes-
meeck hebbe, moeten ghenaken den Heere onsen Godt daegh
en nacht, dat hy recht doe zynen Knecht ende zyne volck Inmel-
en jehedyck te zynder tyt. Op dat alle volcken op aerden bekenn-
en dat de Heere Godt is, ende niemant meer. Ende u lieder-
herte zy oprecht met den Heere onsen Godt, te wandelen in zyne
wysen, ende te houden zyne gheboden, als het hederigact. Ende
de Koningh met tsamen den gantschen Isracl, offerde voor den

22
Bran offer met synen spysoffer; ende met zynen drank offer.
Sulds sult ghy lieden den Heeren doen op u Feesten, uyt
genomen dat ghy lieden becoeft, ende vrywillich geeft tot
brant offeren, spys offeren, drank offeren ende dank offeren.
Ende Moese seide den Kinderen Israels alles wat hem de
Heere gheboden hadde.

Volgt t Aphora van Semini Asereth
Ende doe Salomo alle dit ghebiedt, ende smecken hadde
voor den Heere uyt gebeden, stont hy op den altaer des
Heeren, ende liet af van knielen, ende handen uyt te be
reyden na den Hemel. Ende tradt daer henen, ende seghende
de gansche ghemeente Israels met luyder stemmen ende
sprac kt. Geloest zy de Heere, die zynen volck Israel ruste
gegeven heeft, als hy gesproken heeft. Daer en is niet een woort
vervallen

Ende gingen horen nae hare hutten vrolyck ende goets
meets, over alle den goeden, dat de Heere by David zyne
Knecht, ende by synen volcke Israel ghedaen hadde...

Segget i' Mussaph in't bladt 82 tot het eynde
van het ghebeth.

Mincha als in alle Feest daeghen in't bladt 89

Simha Thora.

Hetsavonds ghebet als gisteren avont. in het
bladt 9 tot het eynden van het ghebet.

Het morgens ghebet als gisteren, tot het
eynde van't Hallel daer nae volghet deese
Parasah.

Heere offer. Ende Salomo offerde danckoffer; die hy den
Heere offerde, twee ende twintich duysen assen ende hondert
en twintich duyent schapen. Alsoo wyeden sy het huys des
Heeren in, de Koninck ende alle Kinderen Israels. Des selven
daeghs wyede de Koninck den middelsten Hoef, die voor den
huys des Heeren was, daer mede dat hy brandtoffer; spysoffer;
ende het vette van danckofferen aldaer uytrichtede. Want den
metalen altaer, die voor den Heeren stont was te Klein tot
den brandtoffer; spysoffer; ende ten vette der danckofferen; Ende
Salomo maecte te dier tyt een Feest, ende het gants die Israel met
hem, een groote vergaderinge, van de landtpale, en Hebrath aen
tot aen de beke Egypiti, voor den Heeren onsen Godt, Seven daeghen
ende noch Seven daeghen, dat waren veertien daeghen. Ende liet
het volck des achtsten daeghs gaen, ende sy segenden den Koningh
ende gingen

Stemme Juda, maeckt hem ten regenten in zynen volcke
 ende laet zyne macht groot werden, ende hem moet teghen
 zyne vyanden geholpen werden.

Ende tot Levy sprack hy, ick en s'ie hem niet, ende tot
 Heylighen man, die ghy verseght hebt tot Masa, doe ghy
 lieden twistet aen het twist water. Wie tot zynen vader,
 ende tot zynen moeder spreect, ick en s'ie hem niet, ende tot
 zynen zynen broeder, ick hem kenne niet, ende tot zynen
 sone, ick en weet hem niet, die houden ick redenen, ende ba-
 waren ick verbendt. Die sullen Jacob ick rechten leeren, ende
 ick wet. Die sullen reuckwerck voor ick newe legghen ende ge-
 heel offer op ick altaer. Heere, seghent zyn vermoghen ende
 laet ick bevallen de wercken zynen handen verstaet der
 rugghen der gener die hem haten, dat zy haer niet openrichten

Parasa van Simha Thora.

Dit is de seghen, daer Mose den man Godts de kinderen
Israels voor synen doot mede seghende. Ende sprack. De
Heere is van Sinaij ghekomen, ende is hen opgegaen van
Scher. Hy is klaclyck verschoren van den bergh Paran, ende
is gekomen me veel duysent Heylichen, tot syner rechter handt
is een vyeriche Wet aen hen. Die heeft hy de lieden soo lief
alle zyne Heylichen zyn in u handt, sy sullen he setten tot u
voeten, ende sullen leer van u woorden. Mose heeft ons de
Wett geboden, de over de menichten Jacobs. Die hy volbringt
het ampt een Konincs in Ierusalem, ende hielt te hoep de over
ten des volcs, met tsamen den Stammen Israels.
Rube leve, ende sterre niet ende syne ghemeyn volck zyn geinge.
Dit is de segen Juda, ende hy sprack. Heere verhoort de
stemme

Hoope, tot aen des landts eynde, dat zyn den duyrent Ephraim
 ende duyren Menasse.

Ende tot Zebulon sprack hy, Zebulon verheucht uws inytocht,
 ende Isaschar verheucht in uwer hutten. Sy sullen de volck
 op ten bergh roepen, ende aldaer offeren offer der gherechticheyt
 Want sy sullen de veelheyt des zees snygen, ende versonken schat,
 ten in den zande.

Ende tot Gad sprack hy: Gad zy ghesegent der ruymaker, hy
 leyt als een Leeuwen, ende rooft den armie ende schedel, Ende hy
 sacht dat hem een hooft gegeven was, een leeraer die verborgen
 is, Welcker kwam mercken, oversten des volcks ende beschiedte
 de gerechticheyt des Heeren ende zyne rechten aen Israel.
 Ende tot Dan sprack hy. Dan een jonckie leeuw die sal vloeyen
 yen van Bassan. Ende tot Naphtali sprack hy, Naphtali

Ende tot Benjamin sprack hy, het lieflycke des Heeren
sal seker weenen alle tydt sal hy over hen houden, ende sal
tuschen zyne schouderen weenen.

Ende tot Joseph sprack hy, syn landt leyt in den segendes
Heeren, daer zyn edele vruchten van den Hemel van den
dauwe, ende van der diepte die hier onder leyt. Daer zyn
Edele vruchten van der sonnen, ende edele vruchten der
manen. Ende van den heeghen bergen tegent Costen, ende
van den Kleynen bergen ewelyck. Ende edelen vruchten
der aerden, ende wat daer in ist. De genade des genen, die in
den Bosche woonende, Kome op het hoest Josephs, ende opten
siedel Nasir onder zynen Inrederen. Synre heerlyckheit is
als eenen eerstghebooren osse, ende synre hoornen zyn als een
Eenhoorn, hoone mettet selven sal hy de volcken stooten te
hoopē

Wordet die uwer hulpe schilt, ende het swert uwer winnere,
 is. Niemanden sal het fael geeren, doch ghy sult op haer hoochte he-
 nen treden. Ende Mose ginc van den velde der Moabiten op
 ter Berch Neli, op de spitse des gheberchts Lisa, teghen Jericho over
 ende de Heere wies hem het gantsche lant van Galaad tot
 Dan toe. Ende het gantsche Naphtali, ende het lant Ephraim
 ende Menasseh, ende het gantsche lant Juda tot aen de uyterste
 zee. Ende tegent Zuyden, ende de Kontreyen der breyde Jericho
 de Palmen stad tot Zear toe. Ende Heere sprac tot hem, dit
 is het lant, dat ick Abraham, Isaac, ende Jacob geuoren hebbe
 ende geseyt, ick wil dat uwen zade gemen, ghy hebt het met uwen
 ooghen gezien, doch ghy en sult niet overgaen. Alsoo sterf Mose
 de Knecht des Heeren aldaer in den lande der Moabiten
 nae den woerde des Heeren. Ende hy begroef in den dale in

Sal genoch hebben, wat hy begeert, ende sal vol seggens des
Heeren zyn teghent Westen ende Zuyden sal zyne besitten-
ghe zyn. Ende tot Awer sprackit hy, Awer ghy gesegent zy
met sonen, hy zy aengenaem zynen broederen, ende doppe
zynen voet in d'ye. Daer ende metael, zy u aen uwen schoenen
u euderdom als u jeucht. Daer en is geen Godt, als de Godt
des rechtverdighen, die in den Hemel sit, die zy u hulpe, ende
dies zyne heerlycheyt in de wolcken is. Dat is de wooninge
Godts van den beginne, ende onder der armen eeuwich-
lyck, ende hy sal. voor u henen, uwen vyanden uyt drijven
ende segghen zyt verstroyt. Israel sal seker alleen wonen, de
Fontyne Jacobs sal zyn opten lande daer Koom en mest is.
Daer tee zynen Hemel sat met dauwe druypen. Wel uwe
Israel, wie is u gelyck; Ovelck ghy die door den Heere salich
wordet die

• Synon lande. Ende tet aller dezer machtiger handt ende
grote gewichten, die Moese dede voor de ooghen des gantschen
Israels.

Het tweede Paravolghet hier.

In den beginne schiep Godt Hemel ende aerde. Ende
aerde was woest, ende ledich, ende het was duyster op den
afgront, ende de geest Gods, sweyede op water: Ende Godt
sprack, het werde licht ende het werde licht. Ende Godt sach
dat het licht goet was, doe scheidde Godt het licht van der
duyfternisse. Ende noemde het licht daegh, ende de duyster-
nisse nacht. Doe wert uyt avont, ende mercken de eerste daegh.
Ende Godt sprack, daer worde een firmament tuschen
den wateren, ende het zy een onderscheyt tuschen den wateren

In den lande der Moabiten, teghen den huye Deor, ende
niemant en heeft zyn graf vernomen tot op desen huydigen
daegh. Ende Mose was hondert ende twintich jaer out, doe
hy sterf, syne oogen en waren niet doncker gheworden, ende
zyne kracht en was niet velallen. Ende kinderen Israels be-
weenden Mose in den velde der Moabiten dertich daeghen
ende daeghen des weenens ende Kilaghens over Mose werden
volcyt. Josua de zone Nim, wert vervult metten geest der wys-
heyt, want Mose hadde zyne handen op hem geleyt, ende de
kinderen Israels hoorden hem, ende deden als de Heere
Mose geboden hadde. Ende daer stont nam aels geen Pro-
phet in Israel op als Mose dien de Heere gekent hadde
van aengewichte. Tot allerley tekenen, ende wonderen
daer hem de Heere toe sandt, dat hyse dede in Egipten,
lande, aen Pharaon, ende allen zynen knechten, ende aen allen
syne lande

Wert uyt avont ende morgen den derde daegh.

Ende sprack. Daer worden lichten aen het firmament

des Hemels ende scheidt ~~op aerden~~ daegh en nacht ende

zyn Tecken, Tyden, Daechen ende Jaren. Ende zyn lichten aen

het firmament des Hemels dat sy scheidt op aerden ende

het geschiede alsoe. Ende Godt maecte twee groote lichten

een groote licht dan den daegh regeerde, ende een kleyn

licht dat den nacht regeere, daer toe oock Steeren. Ende

Godt settese aen het firmament des Hemels, dat sy scheidt

op der aerde. Ende den daegh, ende den nacht regeer

den, ende scheidt licht ende duysternisse. Ende Godt

dat het goet was; Doe wert uyt avont ende morgen de vierde

Daegh. Ende Godt sprack, het water brenge voort

wemclende ende levendige Dieren, ende gevogelte dat op aer-

den

1
Doe maakte Godt het firmament, ende het geschiede alsoo
Ende Godt noemde het firmament Hemel, doe werd'tuyt
avont ende morgen de tweede daeghu.
Ende Godt, sprack het water versamelde onder de Hemelen
aen bysonderinge plaatsen datmen het drooghe sic, ende't ges,
chiede alsoe; Ende Godt noemde het drooge Aerde, ende ver,
samelinge de wateren noemde hy zee. Ende Godt dat het goet
was. Ende Godt sprack, de aerde laet opgaen gras ende Kruyt,
dat hem bezade, ende vruchtbare boomen, dat een yegelyck
nae syner aert vrucht drage, ende hebbe zyne eygen zaet by
hem selven op de aerden, ende het geschiede alsoo. Ende aerde
liet opgaen gras ende Kruyt dat hem bezacyde, een yeghe=
lyckheit nae syner aert, ende boomen die daer vrucht droe,
gen, ende haer eygen zaet by hen selven hadden, een yeghe=
lyck nae syner aert, ende Godt sach dat het goet was, doe

werdtuyt

Op der aerden, nae zynen aert, ende Godt sach dat het goet
was. Ende Godt sprack. Latet ons menschen maeken, een
beelt dat ons gelyck zyn, die daer regeeten, over de visschen
in de zee, ende over de vogelen onder de lockond, ende over het
vee, ende over de gantsche aerde, ende over alle ghewormte dat
op aerden Kruypt. Ende Godts schiep den menschen hem
tot een beelt, tot een beelt Godts schiep hy hem, ende hy schieppe
eenen man, ende een wijf. Ende Godt segender, ende sprack
tot hem, zyt vruchtbaer, ende vermeerdert u ende vervullet de
aerde, ende maecktse u lieden onderdaen, ende regeeret over
de visschen in der zee, ende over alle ghedierste dat op aerden
Kruypt; Ende Godt sprack, siet daer ick hebbe u lieden ge-
geven allerley Kruyt dat hem bezadet op der gantscher aer-
den, ende allerley vruchtbare boomen, ende boomen die hem

Aerden onder Het Firmament des Hemels vlieghe

Ende Sedt schiep greate Walvisdien ende allerley geëier-
te, dat daer leeft ende wemelt, ende van den water voorge-
bracht wort een jegelyck na zynner aert, ende allerley beve-
dert geordgelte, een jegelyck na zynen aert. Ende Sedt sach
dat het goet was; Ende segendese, ende sprack. zyt vruchtbaer
ende vermeereit u, ende vervullet het water in dezee, ende
het geordgelte vermeere hem op der aerden. Doe wert uyt
avont, ende morgen de wyste daegh.

Ende Sedt sprack. De aerde brenge veert lewendighedieren
een jegelyck nae zynner aert, vee, ghewormte, ende ghedierde
op aerden, een jegelyck nae zynner aert, ende het geschiede alsoo
Ende Sedt maecte de ghedierden op aerden een jegelyck
nae zynner aert, het vee nae zynner aert, ende alderley ghewormte
op den aerden

Aphthora van Simia Thora.

Nae den doot Mose des Knechts des Heeren sprack de
 Heere, tot Josua des onedim, Moses dien aer. Inyn Knecht
 Mose is gestorven. Soo maect u nu op, ende treckt over dese
 Jordane, ghy ende dit gantsche volck in het lant dat ick hier
 de kinderen Israels gegeven hebbe. Alle steden daer u voetsen
 len op treden sullen, hebbe ick u lieder ghegeven, als ick Mose
 geseyt hebbe. Van de weestyne aen, ende desen Libano, tot aen het
 groote water Thrath, het gantse lant der Hethiters, tot aen de
 groote zee tegent Westen sullen u lantpalen zyn. U onsal niemant
 weder staen u leef dage, gelyck als ick mit Mose ghewoest
 ben, alsoo wil ick eock met u zyn, ick en wil u niet verlaten
 noch van u wycken. Zyt ghetroost ende weest onvertrecht.

Bezaden, tot ʒ ende aller ghedierten spysse op aerden, ende
alle vogelen onder den Hemel, ende allen ghewormte dat het
leven heeft op aerden, dat zy allerley groen Kruyt eten, ende
het gheschiede alsoo. Ende Godt sach aen alles wat hy ghe-
maect hadde, ende siet daer het was alles seer goet. Doe
wort uyt arondt ende morghen de Seste daegh.

Alsoo wert volbracht Hemel, ende Aerde, met haren gants-
chen heyre. Ende alsoo volbracht Godt aen den sevenden dage
zyne wercken die hy gemackt hadde, ende rustede aen den
sevenden dage, van alle zyne wercken die hy maecte, ende
segende den sevenden dach, ende heylighden, daerom dat
hy aen den selven, gherust hadde van alle zyne wercken
die Godt schiep ende maecte.

Het tweede Parasa als gisteren, in't bladt

Aphitoro

Dedt is met u in allen dat ghy doen sult. Doe gheboot Josua
 den Hoofstlieden des volcks, ende sprack. Gaet door den le-
 ghien, ende gebiet den volcke ende seght, bereydet u lieden
 voorraet want na drie daeghen, sult ghy lieden over deese
 Jordane gaen, dat ghy in komt ende het landt in neemt
 dat u de Heere u Godt gheven sal. Ende totten Rubeni-
 teten, Saddingiten, ende den halven Stamme Menasse sprack
 Josua. Denckten aen het woort, dat u lieden Mose de knecht
 des Heeren seyde, ende sprack, de Heere u Godt heeft u
 lieden tot ruste ghebracht, ende dat landt gegeven; uwe
 wyven ende kinderen, ende vee, laet inde lande blyven dat
 u lieden Mose gegeven heeft op dese zyde der Jordanen
 daerentegen sult ghy lieden voor u breederen henen trecken
 ghevapent, wat schrykbaer mannen zyn, ende hen helpen. Tot

Want ghy sult desen volck het lant uytdeylen dat ick ha-
ren vaderen ghesworen hebbe, dat ick het hen geven wilde,
Hebt slechts eenen goeden moet, ende weest gantsch vrymoed-
dich dat ghy houdet ende doet aller dinghen na de wett die
u Mose myn knecht gheboden heeft, en wyck daer niet van
noch ter rechter noch ter linker handt, op dat ghy kleeck-
lyck handelen meucht in allen dat ghy doen sult. Ende
laet het Boeck deser Wett van u monde niet komen, maer
overdenck het daegh ende nacht, op dat ghy houdet ende
doet altemael nae dien, dat daer in geschreven staet, als dan
sal het u wel ghelucken in alledat ghy doet, ende sult wys-
lyck handelen komen. Siet ick hebbe u geboden dat ghy
eenen goeden moedt hebt, ende vrymoedich zyt, en laet u
niet grouwelen, ende en ontsettet u niet want de Heeren
God.

Segt t' Mussaphi en cyndicht t' gebeth
als gisteren.

Minha van Sinha Thora als gisteren

Cyndicht het Feester ghebeden, off
Hoogh Tyden

Dat de Heere u broeden oock tot ruste brengt gelyck als
u lieden, dat zy oock innemen het landt, dat hen de Heere
u Godt geven sal, als dan sult ghy lieden wederom Keeren
in u landt, dat u Mose de Knecht des Heeren ingheghe-
ven heeft te besitten op deze zyde der Jordanen teghen
der opganck der Sonnen. Ende zy antwoorden Josua
ende spracken, alles wat ghy ons gebeden heeft dat willen
wy doen, ende waer ghy ons henen sendet, daer willen wy
henen gaen. Gelyck als wy Mose gehoersaem geweest zyn,
see willen wy u oock gehoersaem zyn, alleen dat de Heere
u Godt slechts met u zy, ghelyck als hy met Mose was. Wie
u monde ongehoersaems is, ende en hert niet u woorden
in allen dat ghy ons gebiedet, die sal sterven hebt slechts
eenen goeden moet, ende weet onvertsacht.

Segt

Register.

191

Psalm van Daesch - - - -	in't bladt 1:
Psalm van Sebuoth - - - -	4:
Psalm van Leeyst Feest, off Sucoth - - - -	7:
Psalm van Semini Asereth - - - -	9:
Psalm van Simcha Thora - - - -	9:
Avent ghebet van Feest daeghen - - - -	10
Sema - - - - -	11:
Hanuda van Feest daeghen - - - -	14:
Smorgen gebet - - - - -	20
Halel van den Feest daeghen - - - -	20:
Larasa van den eerste daegh van Pessach -	25
Het tweede Larasa van't eerst daegh van Pessach	29.
Aphitora van den eerste daegh van Pessach. -	30:

Mincha van den eerste laest daegh van Laesch	89:
Savonds gebet van den 2 laeste daegh van paesch	94
Het morgens gebet van 2 laeste daegh van paesch	20
Aphthora van t 2: laeste daeg van paesch - -	116
Het Parasa van den selven daegh - - -	109
Het 2 parasa van den selven daegh	
Mussaph van der Feesten - - - - -	82
Mincha van alle Feesten - - - - -	89:
Ordere van Sebuoth - - - - -	119
Savonds van Sebuoth t Psalm 68 - - - - -	4
Volget t Savonds gebeth - - - - -	10
Smorgen gebeth van Sebuot als in Laesch - - -	20
Parasa van van den eersten daegh van Sebuoth:	119:
Het tweede Parasa van den eersten daegh van Sebuoth	123:
Aphthora van den eersten daegh van Sebuoth - -	124:

Mussaphi van alle Feesten - - . - -	Bladt 82.
Ghebeth van Mincha van alle Feesten - - -	89.
Het tweede avont van Laesch - - - - -	94.
Het tweede daegh van Laesch - - - - -	94.
Larasa van het tweede daegh van Laesch - - -	94.
Het tweede Larasa van den tweede daegh van Laesch	94.
Aphthora van den tweede laeste eerste daegh v. pasch	98
Mussaphi van alle Feesten - - - - -	82.
Mincha van alle Feesten - - - - -	89
Savonds gebet - - - - -	94.
Het morgghens gebeth ^{eerste} van den 2. laesten daegh van	
Daegh van Laesch, et is den achsten daegh ende	
Larasa - - - - -	103
Aphthora van den 2 laeste, eerste daegh van paesch	
Amussaphi - - - - -	82.

Aphtera van den eersten daegh van Loover tenten	144
Hossana van't eerste daegh van looverfeest	147
Aphtera van't tweede daeg van looverfeest	151
Hossana van't tweede daegh van looverfeest	153
Hossana van't 3: daegh	160
Hossana van't 4: daegh	163
Hossana van't 5: daegh	166
Hossana van't 6: daegh	168
~~Hossana~~ van Sabbath daegh Parasa	170
Het Sabbath Aphtera van Sucoth	173
Hossana van Sabbath en Sucoth	176
Seminé Asereth	179
Simcha Toza	181

Mussaph van Sebuoth - - - - -	82:
Mincha van Sebuoth - - - - -	89:
Het tweede avont van Sebuoth - - - - -	4:
Het gebeth volgt als den eersten avont - - - - -	10:
Het tweede daegh morgens gebeth als't eerste - - - - -	20:
Parasa van ^{2:} daegh van Sebuoth als Sabbath is - - - - -	112:
Als niet Sabbath is - - - - -	114
Het tweede Parasa als't eerste daegh - - - - -	123
Aphthora van den tweede daegh van Sebuoth - - - - -	127:
Mussaphi - - - - -	82:
Mincha - - - - -	89
Savents van Sucoth ^{1:} Psalm 42 - - - - -	4
Morgens gebeth van Sucoth, als in Tacoch - - - - -	20:
Parasa van den eersten daegh van Sucoth - - - - -	139:
Het tweede parasa van den eersten daegh van Sucoth - - - - -	144: